

చొప్పుచొప్పు కథలు

			రు.	ఆ.
1. శుభోదయము	1	0
2. చిత్రగీత	1	0
3. ఆత్మబ్రహ్మ	0	12
4. తూర్తిక	0	12
5. పవన	0	12
6. పేమాంజలి	0	12

గతర పుస్తకములు

7. జన్మమూర్తి (నాటికలు)	0	12
8. దివ్యవాణి (కథలు, గాథలు)	0	12
9. నేరుమారా సాహసము	...	0	12
10. అమరగాథలు: 1. ఆలెగ్జాండరు		0	12
11. రామచరిత (కథల సంపుటి)	...	1	8
12. పదహారు రాత్రులు	...	1	8

బుక్ మన్స్ - పబ్లిషర్స్ - మదరాసు-7

హక్కులన్నియు

ప్రకాశకులవి

*

ముద్రణ :

గార్డన్ ప్రెస్ - ట్రిప్లికేన్
మదరాసు -

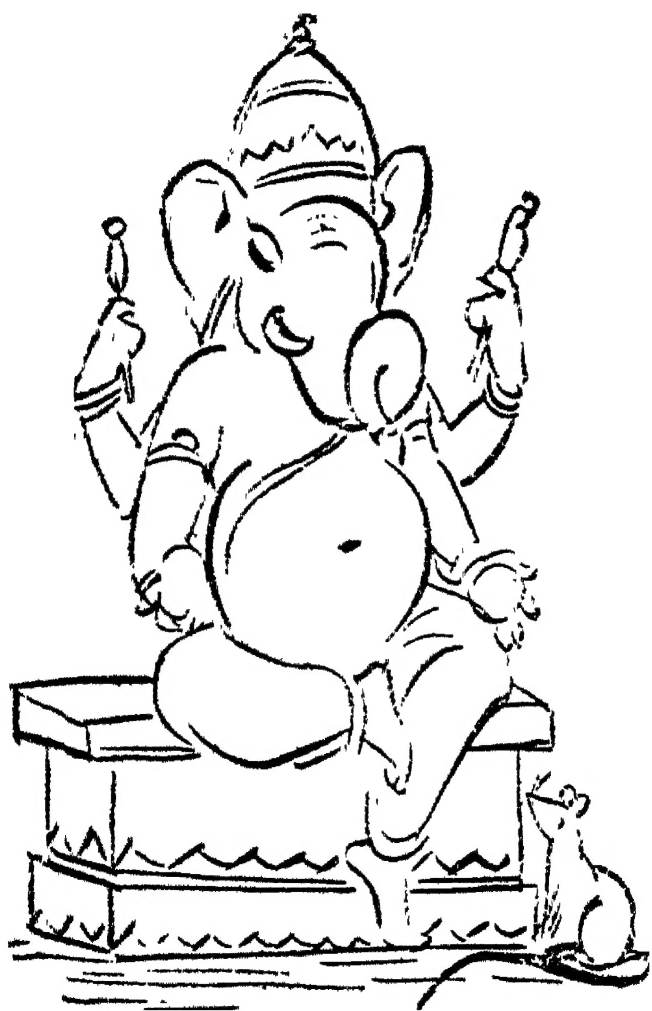
పదహారు రాత్రులు

రచన :
‘బులుసు వెంకటరమణయ్య

— : ప్రకాశమలు : —
బుక్ మన్స్ : : మదరాసు - 7

ప ద హా రు రా త్రు లు

అనగనగనగా ఒక దేశం. ఆ దేశం పేరేమిటోగాని యిప్పుడు జ్ఞాపకంలేదు. పోనీండి. ఆ దేశాన్ని ఒక రాజు పాలించుతూ ఉండేవాడు. ఆయన పేరు హేమప్రభువు.

హేమప్రభునికి రెండువిధాలయిన శక్తులు ఉండేవి—ఒకటి సేనాబలం, రెండవది ప్రతిభాబలమున్నూ. ఆయన సేనలు ధైర్యసాహసాలకూ, పరాక్రమానికీ పేరుపడ్డవి. అందువల్ల, సముద్రపర్యంతమూ వుండే భూభాగమంతా ఆయన జయింప గలిగాడు. బుద్ధిబలంలో ఆయనను మించినవారే లేరు. ఇక, సమస్త శాస్త్రాలూ, సకలవిధములైన కళలూ హేమప్రభుచే కరతలామలకములే అయిఉండేవి.

ఉండేవి. అయితే, సర్వసమర్థుడైన ఇటువంటి రాజుకు తెలియనిది ఒక్కటే ఒక్క విషయం ఉన్నది—అదే స్త్రీలను ప్రేమించడం.

రాజు గొప్ప అందగాడు. గొప్ప ప్రతాపశాలి. ఆయనను చూచిన ఎంతటి అందకత్తెలయినా ఆయనను ప్రేమించే తీరు తుంది. అయితేనేం?—ఆ రాజుకుమాత్రం ప్రేమించడం తెలియదు. తెలియకపోతే పోనీ. ఆమెవారిని ద్వేషిస్తాడుకూడాను. అటువంటిప్పుడు ఆయనను ప్రేమించిన ఆమెది నిరాశ చెంది క్రుంగి పోవలసిందేకద!

ఒక లక్ష మొహిరీలు బహుమతి ఇస్తామని ఆయనకు తెలియకుండా చారులమూలంగా రాజ్యమంతటా ప్రకటన చేశారు.

ప్రకటన విని ఎంతోమంది వచ్చారు. మంత్రాలు వేశారు. తంత్రాలు చేశారు. నేటివల్లా లాభం లేకపోయింది.

లాభం లేకపోవటం సరేగదా, రాజుకు గల నాణ్ణేషుం పెచ్చు పెరగసాగింది. అది ఎంతవరకు పోయిందంటే—స్త్రీ కంటబడితే చాలు, ఆ కంటబడిన స్త్రీని రాజ్యంనుంచి వెళ్ల గొట్టి డామే శిక్షగా వేస్తూవచ్చాడు ! ఎంత వివరీతం !!—ఈ పరిస్థితి మంత్రులలో చాలా కంగారు పుట్టించింది. రాజుకంట సడకుండా, రాజ్యంలో స్త్రీలను ఎలా రక్షించటమా అనేది వారికి ఒక పెద్ద సమస్య వింది.

ఏ సమయాన రాజు ఎటు వెళ్లేదీ తెలుసుకునేందుకు ప్రత్యేకించి చారులను ఏర్పరిచారు. వారివల్ల సమాచారం తెలుసుకొని, ఆ సమాచారాన్ని ప్రజకు తెలిపేవారు. రాజు వచ్చే మార్గంలో స్త్రీలు కనపడకుండా తప్పకొనిపోయేటట్టు చేస్తూ వచ్చారు. నిజానికి, ఈ పని మంత్రులకు కత్తిమీద నడకే అయింది.

ఇలా ఉంటూవుండగా— ఆ పట్టణానికి ఒక చిత్రకారుడు వచ్చాడు. ఆతడు పెదరాసి పెద్దమ్మ యింటిలో బసవెట్టాడు. ఊళ్లో విశేషా లేమిటో చెప్పమని పెద్దమ్మను అడిగాడు. అప్పుడామె ఇలా చెప్పింది—

‘నాయనా!— ఏమిటి చెప్పమంటావు. ఈ దేశాన్ని పాలించే ప్రభువే ఒక గొప్ప విశేషమై వున్నాడు! మా మహా రాజు హేమప్రభుడు గొప్ప రాజమాత్రమే కాదు, గొప్ప

అంతగాను గూడారు. స్త్రీలు మనస్సులను అనేర్పించటంలో ఆ మనస్సులకి ఆరో నాణమన్నమాట. కొంతేమే!—అడవంటే సరి, నెలకొని మూలక రావులుగ వెలిసిపోతాడు. అడుచి తన కంట నడిగొడవని అడ్డచేశాడు. ఎదుకో మరీ. ఇంత ద్వేషం? ఆ మృగోదరంగా వున్నదిగ్నది.

ఈ మాటలు నిలిచి చిత్రకారుడు చిరునవ్వు నవ్వాడు. 'ఇదా సంగతి, నడవూ!— నీకు తెలుసులో లేదో, నాదగ్గర ఒక గొప్ప మంత్రం వున్నది. సూర్యకాంత మాణిక్యమిదా సూర్యుడూ, చంద్రకాంత శిలమిదా చంద్రుడూ ఎలా పని చేస్తారో, మీ రాజు విషయంలో నా మంత్రం అంత బాగా పనిచేస్తుంది' అని చెప్పాడు.

చిత్రకారునివద్ద మంత్రమున్నప్పటికీ చారులమూలంగా మంత్రులకు నెంటనే తెలిసిపోయింది. వారు తక్షణమే చిత్రకారునికి వరమానం పంపి రప్పించారు. రాజు విషయ మంతా వివరించి చెప్పారు. రాజు మనసు మార్చి, ఆయనను వివాహానికి సుముఖంగా చేస్తే, ఇంత బహుమతి యిస్తాము అని తెలియజేశారు.

అందుకు చిత్రకారుడు 'సో, మీ రాజు నన్ను పిలిపించటానికి తగిన ఏర్పాటు చేయండి. తరవాత పని యావత్తూ నాకు విడిచిపెట్టండి' అని చెప్పాడు.

అప్పుడు మంత్రులు హేమస్రభునివద్దకు వెళ్లి ఇలా మనవి చేశారు: 'మహాప్రభూ!— మన పూరికి ఒక గొప్ప చిత్రకారుడు వచ్చిఉన్నాడు. బొమ్మలు వేయటంలో అతనికి ఉన్న శక్తి వర్ణించటానికి అలవికాదు. అతని కతడే సాటి.

మూడు లోకాలలోనూ అతడు అసమానుడు, అజేయుడున్ను. సెలవయితే, ఏలిక యెడటికి అతనిని రప్పించగల' మన్నారు.

మహారాజు సమస్త కళలలోనూ అరితేరినవాడు. అందులోనూ చిత్రకళ అంటే చెవికోసుకుంటాడు! అందుచేత, మంత్రులు చెప్పిన మాటలు వినగానే, ఆ చిత్రకారుణ్ణి రప్పించటానికి అనుమతి యిచ్చాడు.

అల్లంత దూరాన్నించే రాజును చూచాడు, చిత్రకారుడు. చూచి, హేమప్రభుని అతిలోక సౌందర్యానికి ఆశ్చర్యపడినాడు. ప్రభువును సమీపించి, సాష్టాంగనమస్కారం చేసి నిలబడి, చేతులు రెండూ జోడించి, ఇలా విన్నవించుకొన్నాడు:

‘ప్రభూ!—ఏలిక దర్శనంచేసుకోవటానికి అనుమతి దయచేయించటమే నా జన్మ సార్థకమైనట్టు భావిస్తున్నాను. భూలోకమందు గల మానవ సౌందర్యాలలో నేను చూడనిది లేదు. కాని, దేవరవారి సౌందర్యంవంటి లోకోత్తర సౌందర్యం ఇంత వరకు నే కని విని ఎరుగను. అనుగ్రహిస్తే, ప్రభువువారి చిత్రాన్ని వ్రాసికొని, ఆ చిత్రాన్ని ఎల్లప్పుడూ దగ్గర ఉంచుకొని పూజించుకోవాలని అభిలాషగా ఉన్న’ దన్నాడు.

రాజు సంతోషించాడు. ‘ఓయీ చిత్రకారుడా!—నీ ప్రజ్ఞనుగురించి మా మంత్రులు చెప్పగా విన్నాము. మా పటము నీవు వ్రాసికోటానికి అనుమతించే ముందు నీ నేర్పు ఎటువంటిదో మేము స్వయంగా తెలుసుకోవాలి. కాబట్టి ఇది వరకు నీవు వ్రాసిఉన్నవాటిలో మచ్చుచిత్రాలు కొన్ని మాకు చూపించు’ అన్నాడు.

వెంటనే, చిత్రకారుడు ఇదివరకు తయారై వున్న

బామ్మల పుస్తకం కీయబోయాడు.

అంతలో మళ్ళీ హేమప్రభుడు, “చిత్రకారుడా!— ఒక్క-సంగతి మాత్రం సీపు ప్లావకించుకుపోవాలి. వేటిని నా మాకు చూపించుగాని, స్త్రీల పొలుముట్టుకు కంటబడినయో, తల కొట్టించి కోటునుమ్మానికి కట్టించుతాము సుమా!” అని గర్జించి పలికాడు.

మహారాజు అంటాడని చిత్రకారునికి తెలియనే లేలును. తెలిసివుండేదీ, ఏమీ తెలియనట్టుగా రకరకాల చిత్రాలను హేమప్రభునికి పరసగా చూపించ నారంభించాడు. ప్రపంచంలో గల అనేక దేశాలకు సంబంధించిన రకరకాల చిత్రాలను ఎంతో శ్రద్ధగా చూస్తున్నాడు మహారాజు. చూస్తూ చూస్తూ, ఒకదగ్గరకు వచ్చేసరికి, హేమప్రభుడు మూర్ఛ పోయాడు.

అప్పుడు చిత్రకారుడు మంత్రులను చూచి ‘రాజుగారి జబ్బు నయమయింది. నాకు యిస్తానన్న వైద్యకట్నం తెప్పించండి!’ అన్నాడు, సవ్వతా.

‘అదేమిటయ్యా, ప్రభువులు మూర్ఛపోయివుంటే జబ్బు నయమయిందంటావేమిటి? నీమాట ఎలా నమ్మటం?’ అని అడిగారు మంత్రులు.

మంత్రులు వేసిన ప్రశ్నకు చిత్రకారుడు ఇలా చెప్పాడు: “మీకే బోధపడుతుంది. ఆయనకు తెలివినచ్చిన తరువాత, నే నిక్కడ లేకపోవడం చూసి, మహారాజు ఏమనేదీ గమనించండి. నేను మాత్రం ఇప్పుడు ఇక్కడ వుండకూడదు” అని అంటూ, అతడు వెళ్లిపోయాడు.

వెంటనే మంత్రులు సేవకులను పిలిపించారు. వారందరూ ప్రభువుకు శీతహాపచారాలు చేశారు. ప్రభువు తెలివిలో పడగానే “ఏడీ ! ఏడీ !! ఆ చిత్రకారు డేడీ ?” అని ఆత్రంతో మంత్రుల నడిగాడు.

చిత్రకారుడు వెల్లిపోయిన్నట్టు చెప్పేసరికి, రాజు చౌర్ర మూర్తి అయ్యాడు. “వెల్లిపోయాడా ? ఎలా వెల్లిపోతాడో చూస్తాగా ! ఉన్నవాడిని ఉన్నట్టుగా పట్టితెచ్చారో సరేసరి. లేకపోతే ఒక్కొక్కళ్లని ఏనుగులచేత మట్టించివేస్తా, జాగ ర్త!!” అని గద్దించి పలకడంతోనే మంత్రులందరూ గడగడలాడి పోయారు. వెంటనే పోయి, ఎక్కడనో వున్న చిత్రకారుని వెతికిపట్టి, రాజు యెడటికి తెచ్చి నిలిపారు.

కంపించిపోతున్న చిత్రకారుడు రాజు పాదాలపై పడి నాడు. “ప్రభూ!- ఊమించాలి, అపరాధం వచ్చింది. ఏలిక కిచ్చిన పుస్తకంలో ఆ స్త్రీపటం మధ్యని యిరికివున్న సంగతి నాకు తెలియనే తెలియదు. ప్రభువులు అంతగా హెచ్చరించి నప్పటికీ, ఆ పటం వాటి మధ్య వుండిపోవటం కేవలం నా దుర దృష్టం గాక మరేమిటి?” అని కళ్లనీళ్లతో దీనంగా చెప్పు కొన్నాడు.

అప్పుడు ప్రసన్నభావంతో వున్న హేమప్రభుడు చిత్ర కారునితో ఇలా చెప్పాడు: “మిత్రమా!- భయపడకు. జగన్నో హనాకారం గల ఆ యువతి చిత్రం చూపి నాకు సీపు మహాప కారం చేసినవాడవై నావు. ఆ పటం సీపుస్తకంలో పొరపాటునే ఇరికి వుండవచ్చు. ఆ పొరపాటే నాపట్ల వరప్రపాదమయింది. నిజానికీ, స్త్రీలంటే నాకు ఎంతమాత్రమూ కీట్టదు. అటువంటి

నాకే ఈ పటం చూడటంతో మనస్సు మూరిపోయింది. ఆమె ఏ రాజపుత్రిక అయినా వెంటనే వెళ్ళి. ఇలాంటి సౌందర్య చిత్రణ సృష్టికర్త అయిన ఆ బ్రహ్మకు తప్ప మరొకరికి సాధ్యం కానేకాదు. నీవు ఆ బ్రహ్మనుకూడా తలచుకున్నావే మొనగాడి నన్నునీకి సందేహంలేదు. మూడు కాలాలలోనూ నీవంటి చిత్రకారు డింకొకడు ఉండబోడని నా నమ్మకం.”

అందుకు చిత్రకారుడు : “ప్రభూ! నామనవి చిత్త గించింది. ఈ చిత్రంలో వున్న అమ్మాయిని గురించి ఏలిక పూర్తిగా మరిచేపోవాలని నాకోరిక. లేకపోతే, నా అజాగ్రత్త వల్ల జరిగిన పాపాలు ఫలితంగా దేవరకు గొప్ప విపత్తు కలగ బోతుందని నాకు భయంగా వుంది” అని వివరంగా జవా బిచ్చాడు.

మహారాజు ఊరుకోలేదు. “చిత్రకారుడా! మా మాటకు ఎదురు చెప్పవద్దు. ఆ యువతి ఎవరో చెప్పావా నీవు కోరుకొన్న భవభాగ్యాలలో, విశ్వర్యంలో ముంచి తేలుస్తాను. చెప్పకపోతే సంకెళ్ళు వేయించి ఘోరమైన చెరలో పడ వేయిస్తా. చెంకింటిలో ఏది ఇష్టమో ఆలోచించుకో” అని చెప్పాడు.

ఇలా అనేసరికి చిత్రకారుడు భయపడుతూ : “మహారాజా! నేను ఇలా మనవిచేసింది ఏలికవారి మేలుకోనమే. ఆ యువతిని గురించి వివరాలు చెప్పడంవల్ల ప్రభువులకు కష్టాలు కలగక తప్పదు. అందుకోనమే ఆ అమ్మాయిని గురించి పూర్తిగా మరిచిపోవలసిందని నేను ప్రభువులను మరీ మరీ కోరి వున్నాను. కాదు, కూడదు - చెప్పేతీరాలి అని ప్రభువులు

శాసించటంవల్ల తప్పక చెప్పవలసే వస్తున్నది. ఆ చిత్రపటములో వున్న యువతి నాగరాజు సోదరుని పుత్రిక అయిన ‘చంద్రకళ’ అనే పేరుగల చిన్నది” అని చెప్పి ఊరుకున్నాడు.

అప్పుడు హేమప్రభుడు చంద్రకళ చరిత్ర ఇంకా చెప్పమని ఆత్రంతో అడిగేసరికి చిత్రకారుడు మళ్ళీ ఇలా చెప్పాడు :

“ఆ చిన్నది ఇప్పుడు ఒకానొక అరణ్యంలో ప్రత్యేకించి ఒక దివ్యభవనం నిర్మించుకొని తన పరిజనంతోకూడా అందులో నివసిస్తూ వున్నది. ఆ భవనం చేరడానికి ఇక్కడి నుండి రెండునెలలు ప్రయాణం చేయవలసి వుంటుంది. చంద్రకళ అతిలోక సౌందర్యవతి. ఆమె నిజసౌందర్యాన్ని ఏచిత్రకారుడూ చిత్రించలేడు. ఆమె చక్కదనంలోని సహస్రాంశమైనా, నేను చిత్రించిన ఈ చిత్రపుల్లో కానరాదు. అయినప్పటికీ పటము చూచినంతనే ఏమి జరిగేదీ ఏలికకు అనుభవవేద్యము అయ్యేవున్నదికదా!- అటువంటప్పుడు ఆమె నిజరూపమే చూడటం తటస్థించిన యువకులు ఆ అతిలోక సౌందర్యానికి ముగ్ధులై మూర్ఛపోవటంలో ఆశ్చర్యమేమున్నది? - మూర్ఛనుండి తేరుకోలేక కుర్రణించినవారూ కొందరున్నారు” అని మళ్ళీ ఊరుకున్నాడు చిత్రకారుడు.

ఆసక్తితో వింటున్న హేమప్రభువు అలానే కూర్చుండిపోయాడు. ఇది గమనించి చిత్రకారుడు ఇంకా ఇలా చెప్పాడు :

“రాజా!- చంద్రకళ రూపంలో ఎంత సౌందర్యమున్నదో, ఆమె హృదయంలో అంత కాఠిన్యమున్నది. ఎంతటి అందగాడు వచ్చినా ఆమె హృదయాన్ని ఆకర్షించనే లేకపోయాడు. ఇంతెందుకూ, ఆమెకు ప్రేమ అంకురింప చేయ

డంలో మన్నుకుడి బాకాలు ఏదూ కుంటువడిపోయినై. చంద్ర కళను చేపట్టవలెననే కోరికతో ఎంతోమంది సుందరులైన రాజకుమారులు దేశదేశాలనుండిన్నీ వచ్చేవారు. ఆమె కొంత అలక్ష్యభావంతో ఉండికూడా వచ్చినవారిని శౌరవ మర్యాదలతో చూచేది,” అని చెప్పి కొంచెం ఆగాడు.

తరువాత ఏమి జరిగిందో తెలుసుకోవాలనే కుతూహలంతో, రాజు చిత్రకారునివైపు ప్రశ్నార్థకంగా చూచాడు. అప్పుడు చిత్రకారుడు మళ్ళీ చెప్పసాగాడు :

“ప్రభూ!- చంద్రకళ తనను వివాహం చేసికొనవచ్చిన వారి విషయమై ఎంత చక్కటి యేర్పాటులు చేసిందనుకొన్నారు ! అతిథులకు, సమస్త సమపాయాలూ అమర్చిన విడిదెలు. ఆ విడిదెలలో పదహారు రోజులు ఉండాలి. ఆమెకు వారు రోజుకొక సమస్య చొప్పున ఇవ్వాలి. ఆ సమస్యలకు ఆమె సమాధానం చెప్పకోవాలి. చెప్పకోలేకపోతే, ఆమె ఓడిపోయినట్టు. కనుక, సమస్య లిచ్చిన యువకుణ్ణి ఆమె పెళ్లాడి తీరవలసిందే. ఒకవేళ చెప్పకో గలుగుతుందా, ఆమెకు తగిన సమస్యలను వారు ఇవ్వలేదన్నమాట. కనుక, ఆ యిచ్చినవాడు ఓడిపోయినట్టు. ఇలా ఓడిపోయినవాళ్ళు ఆమెకు దాసులు కావలసిందే. ఇటువంటి దాసుల్ని ఎలా చూడటమా అనేది ఆమె యిష్టంలో వుంటుంది” అని చెప్పాడు.

హేమప్రభువు ఒక్కసారి నిట్టూర్చి, ‘తరువాత?’ అని ప్రశ్నించాడు. చిత్రకారుడు అందుకొన్నాడు :

“చంద్రకళను పెళ్లాడటమంటే ఇటువంటి కఠినపరీక్షలతో కూడుకొన్నవని అని తెలిసికూడా, చాలామంది సిద్ధపడి

వచ్చారు. కాని, యింతవరకూ నెగ్గి బయటపడినవాళ్ళు ఒక్కళ్లా లేరు. చంద్రకళ అసామాన్య. సమస్త శాస్త్రాల లోనూ ఆరితేరిన దిట్ట. ప్రతిభావంతురాలు. ఓడిపోయినవారిలో కొంతమందిని ఆమె ఇళ్ళకు వెళ్లిపోమ్మన్నది. కొంతమందిని తన సేవకోసం నియమించుకొన్నది. అనుక్షణమూ ఆమె దివ్యసుందరరూపం కళ్లబడుతూ వుండటంచేత, సేవకులుగా ఉంటున్న ఆ రాజకుమారులకు మరీ కష్టమనిపించేది. వాళ్ల స్థితి పశువులకంటే హీనమని వేరే చెప్పాలేనా? సంగతి సందర్భాలు ఇలా ఉండబట్టే, ఆమెనుగురించి మరచిపోమ్మని ప్రార్థిస్తున్నాను. ఏలికమాత్రం ఇటువంటి ఆపదలో చిక్కుకోరని ఎవరు చెప్పగలరు? ఈవిషయంలో నాకు దిగులుగా ఉండటంచేతనే మనసు విడిచి మనవిచేశాను. తరువాత దేవరచిత్తం” అని చెప్పి ముగించాడు, చిత్రకారుడు.

చిత్రకారుడు చెప్పిన యీ వృత్తాంతం విని హేమ ప్రభుడు పకపక నవ్వాడు. “ఓయీ మిత్రమా!- నీవు చిత్రకళలో చూపిన ప్రజ్ఞ అసమానమైనది. కాని, నువు చెప్పే మాటలు మట్టుకు అందుకు తగినట్టుగా లేవు. ఒక వస్తువును పొందగలమనే నిశ్చయమూ, దైర్యమూ ఉన్నప్పుడు, లేనిపోని భీతాహాలు పెట్టుకొని ఆ ప్రయత్నం మానివేయడంకంటే విచారించతగ్గ సంగతి మరొకటి ఉండదు. నా స్థితి ఎంత దయ నీయమైనదన్నాకానీ, ఆ లోకోత్తర సౌందర్యాన్ని అనుభవించటానికి తగివున్న ఈ తరుణాన్ని మాత్రం జారవిడువను” అని అంటూ, తన మనోనిశ్చితం వెల్లడించాడు.

అటుతరువాత, హేమప్రభుడు చంద్రకళ పటం తీసుకొని

ఆ చిత్రకారునికి మూడుకోట్ల మొహరిలు బహుమాన మిచ్చాడు. తన రూపపటాన్ని చిత్రించుకోనిచ్చాడు. చిత్రకారుడు వెళ్లగానే, మంత్రులను పిలిపించి, తాను ఆ రాత్రే ఆ చంద్రకళాదేవికోసం ప్రయాణ మవుతున్నట్టు తెలిపి, తగిన యేర్పాటులు చేయుమని చెప్పాడు.

చంద్రకళాదేవి వృత్తాంతం తెలియడంతోనే మంత్రులందరూ మళ్ళీ ఆలోచనలో పడ్డారు. ఇప్పుడు వారికి రెండు విధాలయిన చిక్కులు స్పష్టంగా కనిపించినై : ‘ఒకవేళ మహారాజు తన ఉద్యమంలో కృతకృత్యుడు కాలేక తిరిగి రాకపోతే, రాజ్యం అరాచకం కావటం నిశ్చయం. లేదా, ఇక్కడనే వుండి, స్త్రీలను ద్వేషిస్తూ, సంతతి పడయకపోయినా, అరాచకం సంభవించే తీరుతుంది. రెండు పద్ధతులూ ఒకే విధంగా ఉన్నాయి. అయినా, రెండింటిలోనూ మొదటి పద్ధతే కొంత నయంగా కనిపిస్తున్నది. ఏమీ అంటే, అదృష్టముండి మహారాజు కోరిక సఫలంకావచ్చునేమో!..’ ఇలా చర్చించుకుని, మంత్రులు ప్రభువు ప్రయాణానికి తగిన సన్నాహాలు చేశారు.

చంద్రకళపై కలిగిన గాఢానురాగం హృదయాన్ని దహించివేస్తూండగా, మంత్రులకు రాజ్యం వప్పగించి, హేమ ప్రభుడు ఆ రాత్రే బయలుదేరాడు. తోడుగా హేమప్రభుడు తనతో చంద్రకళపటాన్ని మాత్రం తీసుకువెళ్లదలిచాడు. వేరెవ్వరూ తనవెంట రానక్కరలేదన్నాడు.

మహారాజు చేసికొన్న ఈ నిశ్చయం తెలియటంతోనే, ఆయనకు అంతరంగికుడైన ధీవిధి ‘నేనూ వస్తా’ నన్నాడు. అప్పుడు రాజు “మిత్రమా!.. నేను నా ప్రయత్నంలో కృత

కృత్యుడను కావచ్చు, కాకపోవచ్చు. తిరిగి రావచ్చు, రాలేక పోవచ్చు. ఇది మృత్యువుతో పోరాటం. నాతోపాటు మరి కొందరిని వెంటబెట్టుకొని వెళ్లి, చిక్కులపాలు చేయటం ఏమంత భావ్యం ?” అన్నాడు.

అందుకు ధీనిధి ఇలా అన్నాడు : “రాజా !- నన్ను నీవు తీసుకొనివెళ్లకపోతే, నిన్ను నీవే విడిచిపెట్టి వెళుతున్నట్టు అవుతున్నది. ఎలా అంటావేమో - నీతో నేను సగభాగం కదా ! తక్కిన నీ సగభాగమున్న రాజకుమారిమీదికి పోయి వున్నది. ఇప్పుడు నీకు ఆమె ధ్యాన తప్ప మరొక ధ్యానం లేదాయ్రి. ఇటువంటి స్థితిలో, శూన్యహృదయంతో వెళ్లి నీవామెను జయించేదెలా ? నేను నీతో వస్తే, నాలో వున్న నీ అర్థభాగమూ నీతోనమే ఉపయోగించవచ్చు. ఈ కార్యంలో నిన్ను విడిచి నే నిక్కడ ఉండిపోవటంవల్ల నీకూ ప్రయోజనం లేదు, నాకూ ప్రయోజనం లేదు. మరొక విషయం : ఒకవేళ నీకు అపజయమే కలిగి, తిరిగి రాకపోవటమే తటస్థించినట్లయితే, నే నిక్కడ బ్రతికివుండి ప్రయోజనమేమిటి ? దేవుడు మేలుచేసి, విజయమే పొందావనుకో. ప్రాణమిత్రుడు పక్కన లేకుండా, అనుభవించే సౌఖ్యంలో ఏమంత స్వారస్య ముంటుందీ !”

ధీనిధి ఇలా చెప్పేసరికి, హేమప్రభుడు కాదనలేక పోయాడు. తనవెంట అతను బయలుదేరటానికి వెంటనే అనుమతించాడు.

ఏ పని చేయబూనుకొన్నా ముందు గణపతిపూజ చేసే రాజు, అనాడు తొందరపాటులో మరచిపోయాడు. ‘ధీనిధి హెచ్చరించి, మిత్రునిచేత గణపతిపూజ చేయించాడు. గణపతి

దేవుడు తన భక్తులకు ఎలాంటి విఘ్నాలూ రాసేయడనీ, వారి కోరికలు తప్పక నేరవేరుస్తాడనీ నమ్మకం. ఈ నమ్మకతో వారు, గణపతిపూజ అయినతరువాత బయలుదేరారు. రాత్రనక పగలనక ప్రయాణించేసి, భయంకరమైన ఘోరారణ్యాలు దాటుకొని, ఒకనాటి మధ్యాహ్నానికి ఒక కదంబవృక్షం చేరుకొని, విశ్రాంతికోసం ఆ చెట్టునీడని కూర్చున్నారు.

హేమప్రభుడు తదేక దృష్టితో చంద్రకళ చిత్రాన్నీ చూస్తూ చాలాసేపుండి, తరువాత ధీనిధివేపు చూశాడు. “మిత్రమా! ఇది ఒక స్త్రీచిత్రంకదా! స్త్రీలను గురించే తెలియని నాకు స్త్రీస్వభావాన్ని గురించి ఏమి తెలుస్తుంది?” అన్నాడు.

అందుకు ధీనిధి “ఇది చాలా చిక్కుప్రశ్న. నిజానికి, ఇది రాజకుమారినే అడిగి జవాబు తెలుసుకోవాల్సిన ప్రశ్న,” అన్నాడు, నవ్వుతూ. అంతతో పూరుకోకుండా, యిలా ఒక కథ చెప్పాడు :

“రాజా! స్త్రీ అంటే యేమిటనుకొలున్నావు? అది ఒక ప్రళయ భయంకరమైన స్వరూపం. విచిత్రవస్తువు లెన్నో రాజిగా పోసి, తయారుచేసిన స్వరూపమది. ఆ స్వరూపం ఎలా తయారయిందో చెబుతా విను :

అదిలో సృష్టికర్త వివిధవస్తువులనూ సృష్టిచేస్తూ, స్త్రీలను సృష్టి చెయ్యడానికికూడా పూనుకొన్నాడు. కాని తన సాధన సామగ్రి అంతా పురుషుని సృజించడంలోనే ఖర్చయి పోవడంచేత స్త్రీసృష్టికి తగిన వస్తుసామగ్రి మిగలకుండా పోయింది. తర్వాత అతను ధ్యానంలో మునిగి, బాగా ఆలో

చించాడు. ఆతనికి ఒక చక్కటి ఉపాయం తట్టింది. అంతటితో స్త్రీ సృష్టి ఎలా చేయటమా అనే సమస్య తీరిపోయింది. సృష్టికర్త స్త్రీని సృజించడానికిగాను—చంద్రుని గుండ్ర తనాన్నీ, తీగల వంకరతనాన్నీ, లతల కుటిలత్వాన్నీ, గడ్డికి వుండే కంపమునూ, రెల్లుకు గల దుర్బలత్వమునూ, పుష్పముల వికాసమునూ, ఆకుల తేలికదనాన్నీ, ఏనుగుతొండపు గరుకు తనమునూ, లేడి బెదురుచూపులనీ, తుమ్మెదలకు గల మూకగా ఉండే గుణాన్నీ, సూర్యకిరణాల ప్రకాశాన్నీ, మేఘాల బాష్పవర్షణమునూ, వాయువుకు గల చంచలతనూ, జింక చెందే భీతిని, నెమిలికి వుండే అహంకారమునూ, చిలుక హృదయంలోని మెత్తదనమునూ, పులికి ఉండే క్రూరత్వమునూ, అగ్నినుండి వచ్చే జ్వాలనూ, మంచు వల్ల కలిగే చల్లదనమునూ, పాలపిట్టల అస్పష్టధ్వనినీ, కోకిల మధురధ్వనినీ, కొంగచేసే వంచననూ, చక్రవాకముల విశ్వాస మునూ—వీటినన్నిటినీ ఒక్కచోట చేర్చి కూర్చి, స్త్రీరూపం తయారుచేసి పురుషుడికి అప్పగించాడు.

ఒక వారంలోజులు గడిచాక పురుషుడు సృష్టికర్త దగ్గరకు వచ్చి “స్వామీ!- మీరు అనుగ్రహించిన వ్యక్తితో పడలేకుండా వున్నాను. ఆమె యెప్పుడూ యేదో గొణుగుతూనే వుంటుంది. ఆమె పెట్టే బాధకు సహించలేకుండా వున్నాను. నన్నామె స్వేచ్ఛగా ఉండనీయదు. ఎప్పుడూ ఆమె అడుగులకు మడుగులొత్తుతూ వుండడంతోనే నాకాలం గడచిపోతోంది. ఆమె తీరికగా ఊరికే కూచుంటుంది. ఆమెమూలంగా నా జీవితం దుర్భరమైపోతున్నది. దయచేసి మీరు ప్రసాదించిన

ఆ స్త్రీక్షిని మీరే తీసుకోండి” అన్నాడు.

“నలే” అని చెప్పి స్త్రీక్షి కర్త ఆమెను తనదగ్గరకి రప్పించు కున్నాడు.

మరొక మూడురోజులు పోయాక పురుషుడు మళ్లా బ్రహ్మదగ్గరకి వచ్చి “దేవా! నా స్త్రీవ్యక్తిని మళ్లా నాకు అనుగ్రహించు. ఆమె లేని నా జీవితం ఒంటరిగా, దుర్భరంగా వున్నది. ఆమె ఒకపే క్రీగంటి చూపులూ, నడిచే నడకూ, తీయని కంఠస్వరమూ మరపుచుకు రాకుండా వున్నాయి. వాటి ఆకర్షణ ఇటువంటిదీ అని నోటిమాటలతో చెప్పలేకుండా వున్నాను. ఆమె నాతోకూడా అగుతుంది, పాడుతుంది. అతి చమత్కారంగా మాటాడుతుంది. తనమైనా విడువకుండా, నన్ను సంతోషంబుధిలో ఓలలాడిస్తుంది. ఆమె మృదుస్వర్య- ఆహా!, దానికి సాటిఅయిన వస్తువు మరె లోకంలో లేనే లేదు. ఆమె శరీర సౌందర్యం, ఇప్పటికింకా నాకు కన్నులకు కట్టినట్టున్నది. ఆమె లేని జీవితం నాకు దుస్సహం. కనుక, ఆమెను దయచేసి తిరుగా ప్రసాదించు”మని ప్రార్థేయపడ్డాడు.

ప్రజాపతి కనికరించి, మళ్లా స్త్రీవ్యక్తిని పురుషునికి ఇచ్చివేశాడు.

మరి మూడురోజులు పోయాక పురుషుడు మళ్లా వెళ్లాడు బ్రహ్మవద్దకు. “స్వామీ! ఇదంతా నాకు అయోమయంగా కనబడుతూవుంది. ఏమయితే కానీ, నీ విచ్చిన స్త్రీవ్యక్తిని నీకు ఇచ్చివేయటానికే చివరికి నిశ్చయం చేసుకొన్నాను. ఆమె దగ్గర ఉండడంవల్ల కలిగే సుఖాలనూ కష్టాలనూ విడదీసి, త్రాసులో వేసి, తూచిచూచాను. చూడగా, ఆమెవల్ల పొందలేని

సుఖాలకంటె కష్టాలే ఎక్కువగా వున్నట్టు తెలుసుకొన్నాను. మరొకలాగున భావించక, నీ విచ్చిన స్త్రీవ్యక్తిని దయచేసి నీవే తిరిగి తీసుకో” అన్నాడు.

అప్పుడు బ్రహ్మ “ఓయీ చపలబుద్ధీ! ఇక మళ్ళీ ఆమెను నేను తీసికోవడం సాధ్యంకాదు. ఏలాగో ఒకలాగున నీవు ఆమెతో కాపరం చేస్తేరాని” అని శాసించేసరికి, పురుషుడు “మరి, ఆమెతో వుండటం నాకు సాధ్యంకాలేదే?” అన్నాడు.

అందుకు సృష్టికర్త “ఓయీ, పిచ్చివాడా! ఆమెను విడిచి ఉండడంమాత్రం నీకు సాధ్యమా? మారుమాటాడకు. వెళ్లిపో” అంటూ సలహా ఇచ్చి సాగనంపాడు.

ఏమి చేయటానికీ పురుషునికి తోచలేదు. ‘అబ్బా! ఏమిటీ చిత్రమయిన స్త్రీవ్యక్తి! ఆమెతో వుండడమూ కష్టమే! ఆమెను విడవడమూ కష్టమే!!’ అనుకొంటూ వెళ్లిపోయాడు.”

ఇలా చెప్పి, ధీనిధి రాజు ముఖంపైపు చూచాడు. హేమప్రభుడు కొంచెంసేపు ఆలోచించినట్టుండి, మారుచెప్పక, తడేక దృష్టితో చంద్రకళ చిత్రాన్ని చూస్తూ కూర్చున్నాడు.

ఇద్దరూ యీవిధంగా కొన్నాళ్లు అరణ్యమార్గాలుపట్టి ప్రయాణించేసి, చివరకు కష్టపడి ఏలాగో, రాజకుమారి చంద్రకళ ఉండేటటువంటి దివ్యభవనం సమీపించారు.

మొదటి రాత్రి

—1—

దూరంనుంచే వారికి చెట్లలోనికించి, రాజకుమారి ఉండే ఆ భవనపు గోపురాలు కనిపించాయి. ఉదయభానుని కిరణాలు పైని పడడంతో, అవి బంగారు మయమైనట్లు మిలమిల ప్రకాశించినై. వాటిని చూడగానే హేమప్రభునికి గుండెలలో రాయి పడినట్టయింది.

“ధీనిధీ! రాత్రునక పగలనక నేను ఎల్లప్పుడూ ఆ చిత్రాన్ని చూస్తూ, చంద్రకళకు స్వాధీనమైపోయినట్టుగా ఉన్నాను. ఇప్పటికి మన ప్రయాణం ముగిసినట్టేకద! కాని, మన కష్టాలకు ప్రారంభమే యిప్పుడని నా వుద్దేశం. తీరా రాజకుమారివద్దకు వెళ్లి, ఏమి సమస్య అడగాలనో నాకేమీ తోచకుండావుంది. నాకు ఏ ఆలోచనా తట్టటమేలేదు. ఎంతో దూరాన మన దేశంలో ఉన్నప్పుడే ఆమెచిత్రం నాకు దిగ్భ్రమ కలిగించిందే. ఇప్పుడు ఆమె నిజరూపమే చూస్తే, నా హృదయం శూన్యమై, నోట మాటే రాకపోవచ్చు. అయినా, అటువంటి సౌందర్యరాశిని నావంటివాడు గెలిచే దేమిటి ధీనిధీ!...” అంటూ వాపోవసాగాడు.

అందుకు ధీనిధి “మిత్రమా! ఆ రాజకుమారి, తన లోకోత్తర స్వరూపం చూసి, మంత్రించినట్టు చెయ్యడంచేతనే, ఆమెను చూచేసరికల్లా సర్వమూ మరచిపోయి, తెలివితేట తప్పి, ఆమెకు లొంగి, అందరూ వోడిపోవటం జరుగుతున్న

అయితే—సీమమాత్రం అదృష్టవంతుడవే అని చెప్పాలి. ఎందుచేతనంటే, నేను నీ వెనుక ఉండడంబట్టి నీ కీ ప్రమాదం తప్పి పోయింది. నువ్వు రాజకుమారిని చూడగానే సర్వమూ మరచి పోయినా, నేను దగ్గర వుండి పని సాధిస్తాను. అయితే, నీ వొకటి చేయాలి: మనం ఆమెయెదట పడినప్పుడు ‘ఓ రాజకుమారి!- నా తరపున నా మిత్రుడైన ఈ ఫీనిధి నీకు సమస్యలను ఇస్తాడు. ఇందుకు సీమ వప్పుకోవాలి సుమా!’ అని చెప్పి, ఆమె అంగీకారం పొందడం నీ పని” అని చెప్పేసరికి, రాజకుమారి హృదయభారం తగ్గి, మనస్సుకు శాంతి ఏర్పడింది.

తిరిగి, రాజు వేరే తలంపులు విడిచి, నిర్విచారంగా, చంద్రకళాదేవిని గురించే ధ్యానించుకొనటానికి అవకాశమూ కలిగింది.

మహారాజూ, ఫీనిధి ఆ భవనం ఉండే ఆవరణ ప్రవేశించేసరికి, రక్షకులు ఎదురువచ్చి స్వాగతోపచారాలు చేశారు. వెంటనే ఈ సమాచారం చంద్రకళాదేవికి అందింది. ఆమె ఆజ్ఞా ప్రకారం వెంటనే కంచుకులూ, రాజమర్యాద తెరిగిన తగుమనుష్యులూ వచ్చి, అతిథులిద్దరినీ ఒక చక్కటి విలాస భవనంలోకి తీసుకు వెళ్లారు. అదే వారికోసం యేర్పాటయిన విడిదె.

అది ఒక అపురూపమయిన చక్కటి భవనం. చుట్టూ కన్నులపండువుగా ఉద్యానవనమున్నది. ఆ భవనమంతా చంద్రకాంత శిలలతో నిర్మితమయింది. తోటలో గుబురుగా పెరిగిన రకరకాల చెట్లూ, పరిమళాలను వెదజల్లే రంగురంగుల పూల మొక్కలూ తన్మయత కలిగిస్తున్నవి. పరిమళ మిళితాలయిన

ఆ మందమారుతాలూ, పక్షులు చేసే కలకలారావాటూ ఎంత మనోహరంగా వున్నయో చెప్పలేరంకాదు.

ఇలా వున్నప్పటికీ, హేమప్రభునికీ మాత్రం స్తిమితం లేకపోయింది. తన సంగతి ఏమవుతుందో అనే దిగులు ఒకవంక, ఒక్కసారి ఆ రాజకుమారిని కంటితో చూడాలనే తహతహ ఒకవంక, ఆయనను వేగిరపెట్టినై. రాజు హృదయఫలకంమీద యిప్పుడు చంద్రకళ చిత్రం తప్ప మరొకటి ఏదీ లేనేలేదు. కనుక, మన స్తిమితం లేకనే, ఆయన పగటిపూటల్లా అతికష్టంతో గడపవలసివచ్చింది.

సూర్యాస్తమయం కాగానే హేమప్రభుడూ, ధీనిధీ రాజకుమారి విహరించే 'రత్నాల మందిరం' ప్రవేశించారు. అక్కడ వారు, కంచుకులు చూపిన కొలువుకూటంలో అడుగు పెట్టేసరికిల్లా దిగ్భ్రాంతులయ్యారు. ఇంద్రసీల మాణిక్యాలు పరచిన ఆ నేలపైన వారి అడుగుజాడలు ప్రతిఫలిస్తున్నాయి. మణిమయములైన ఆగోడలలో వారి ప్రతిబింబాలూ, ఆ దివ్య భవనంలో వెలిగే దీపాలూ, అతిశయించి వేలకొద్దీ ఉన్నట్టుగా కనిపిస్తున్నాయి.

ఆ కొలువుకూటంలో బంగారు సింహాసనాలు అనేకము లున్నాయి. ఆ పక్కనే రమణీయమైన ఉద్యానమున్నది. ఆ ఉద్యానములో వృక్షచ్ఛాయని ఒక శిలావేదికపైన చంద్రకళా దేవి ఆసీనురాలై వున్నది. ఆమె నీలిరంగు కలిసిన ఆకుపచ్చ చీర ధరించింది. రత్నాల రవిక తోడుగుకొనివుంది. చెవులవరకూ వ్యాపించివున్న ఆమె విశాలనేత్రాలు—కాటుకకన్నులు—నల్లనికాంతులను విరజిమ్ముతూ వున్నాయి. ఆమె పెదవులు,

లాక్షోరాగం పూయకపోయినా, లక్కపూసినట్టే సహజమైన ఎరుపురంగుతో ప్రకాశిస్తున్నాయి. ఆమె ఒంటికి అలమకొన్న చందనపు పరిమళము భవనమంతటా గుప్పమని వ్యాపిస్తున్నది. ఆమె సన్నటి నడుముచుట్టూ బంగారపు ఒడ్డాణం తళతళలాడుతున్నది. చేతులకు తొడుగుకొన్న బంగారపుగాజులూ, కాళ్లకు పెట్టుకొన్న బంగారు అందెలూ అత్యంత సౌందర్యాన్ని కూర్చున్నాయి. ఆమె ధరించిన కీరీటం, నాగజాతిని స్ఫురింపజేసే సర్పాకృతిని కలిగివున్నది.

ఇటువంటి అలంకరణలతో కూడుకొనివున్న ఆ రాజకుమారిని చూచీచూడటంతో, హేమప్రభుడు తనను తానే మరచిపోయాడు. ఆయనను చూచి ఆమె కొంచెం చకితురాలై నట్లు కనిపించింది. అయినా, వెంటనే సర్దుకొని, తనను ఆయన పలకరించటానికి ముందుగా తనే, “మీరు అడగదలచిన ప్రశ్న అడగవచ్చు” అన్నది.

హేమప్రభుడు ఆమెకు ఎదురుగా ఒక కిలావేదిక పైన కూర్చొని, తదేకదృష్టితో ఆమె ముగ్ధమధురసౌందర్యాన్ని క్రోలుతూవుండగా, ఆమె వలికిన ఈమాట పిడుగులా చెవిని పడింది. పడేసరికల్లా ఆయన వెలవెలబోతూ, కూలబడి పోయాడు. నోటమాటే వచ్చిందికాదు.

అప్పుడు ధీనిధి ఆమె పాదాలదగ్గరకు వెళ్లి, వినయంగా సమస్కరించి “ఓ రాజకుమారీ!—నేను హేమప్రభుని మిత్రుడను. ఆయన తరపున సమస్య లివ్వటానికి నన్ను నియమించాడు. ఇందుకు నీవు అనుమతించాలని ప్రార్థిస్తున్నా” నన్నాడు.

ఒక్కక్షణం చంద్రకళ యోచనలో పడింది. ఇంతవరకు వచ్చినవాళ్ళలో ఎవళ్ళూ ఇటువంటి వింతకోరిక కోరిఉండలేదు. వారందరూ రాజకుమారిని చూస్తూనే దిగ్భ్రాంతులై వుండి, అడిగేది ఏదో అవకతవకగా అడిగేవారు. అందుచేతనే ఓజే వారు. ఇంత నిదానంగా, నిబ్బరంగా, ఎదటబడి మాటాడట మనేది చంద్రకళకు సరికొత్త పద్ధతిగా తోచింది. నేడు ఆమెకు కలుగుతున్న వన్నీ కొత్త అనుభవాలే. ఊహామత్రం యోచించి, ఆమె 'సరే!' నన్నది.

ఫీనిఫి ఆమెకు ఎదుట కొంచెం దూరంలో నిలబడి, తను వేయదలచుకొన్న ప్రశ్నను ఇలా ప్రారంభించాడు—

“ఓ రాజపుత్రీ!— కొంతకాలంకిందట ఒక ఊరిలో ఒక చార్వాకుడు ఉండేవాడు. అతను, తన వివాహానికి తగిన యత్నాలు చేసికొంటూఉండగా, స్నేహితుడు ఒకాయన వచ్చి, ‘మిత్రమా!— నీవు ప్రయత్నాలన్నీ చురుకుగా చేస్తూన్నావు. బాగానేవుంది. గణపతిపూజకూడా చెయ్యి. అది అన్నిటికన్నా ముఖ్యంగా కావలసిందికద! గణపతిని పూజిస్తే, అతడు ఏ ఆటంకాలూ కలగకుండా, నిర్విఘ్నంగా వివాహం జరిగేట్లు చూస్తాడు’ అని చెప్పాడు.

గణపతి పేరు చెప్పేసరికి చార్వాకుడికి ఒళ్లు మండింది! ఏమంటే, చార్వాకులు నాస్తికులు. వాళ్ళు దేవతలనూ, వేదాలనూ నమ్మరు. అందుచేత, చార్వాకుడు వెంటనే అతనితో “ఓయి మూర్ఖుడా!— దేవతలనీ వేదాలనూ నమ్మేది మూర్ఖులూ మోసగాళ్ళూ మాత్రమే. మానవులు వారివారి సౌకర్యాలకోసం ఏమో కొన్ని పనులుచేసి, వాటిని దేవుడికి అంట

గడతారు. దేవతలను గురించి జరిపే పూజలూ, పునస్కారాలూ నాకు పిచ్చివాళ్ళ కలలలాగా కనబడతాయి. లేదా, జీవనం గడుపుకోటానికని వేసే దొంగవేషాలన్నా కావాలి, అవి. నువ్వు చెప్పిన ఆ గణపతివల్ల ఉపయోగం ఏమిటి? విడ్డూరంకాకపోతే, మనిషి ఏనుగుతలతో ఉండడమేమిటి? మన పనులు జరగటానికి ఇలాంటి వాడు ఏంచేయగలడు? ఏమిటి చేస్తాడు? మానవుడు బాగా ఆలోచించి, తెలివితేటలు ఉపయోగించి పని ప్రారంభిస్తే, దానంతట అదే నెరవేరుతుంది. నా తలచిన పని నిరాటంకంగా జరుగుతుందనే నమ్మకం నాకున్నది” అన్నాడు.

ఈ మాటలు వినాయకుని చెవినిపడ్డాయి. ‘నలే, వీడి పని పట్టించాలి’ అని అతను అనుకొన్నాడు. అన్నీ సిద్ధంచేసుకుని చార్వాకుడు పెల్లికి బయల్దేరేరోజున తెల్లవారేటప్పటికి గణపతి, వీధులలో తిరిగే ఒక ఆవును పిలిచి, ‘ఓ ఆవు!— నువ్వు వెంటనే ఈ చార్వాకుడి వీధిగుమ్మంముందు పేడవెయ్యి’ అన్నాడు. అలాగే చేసింది ఆవు. చార్వాకుడు తలుపు తెరుచుకుని వస్తున్న తొందరలో, అతని కాలు పేడకుప్పమీద పడింది. అతను జ్వరం జారిపడ్డాడు. మక్క విరిగింది. అతను లేచి మళ్ళీ మసలటానికి కొంతకాలం పట్టింది. ఈలోగా, అతను పెల్లాడ దలుచుకొన్న కన్య మరొక సంబంధంచేసికొన్నది.

తరువాత చార్వాకునిదగ్గరకు మునపటి స్నేహితుడు వచ్చి “చూచావా, ఏమి జరిగిందో! ఇప్పుడైతే నా నామాటవిని గణపతిని పూజించు. నీవని నెరవేరుతుంది” అన్నాడు. అందుకు చార్వాకుడు “పోవయ్యా!—నువ్వు మూర్ఖతవల్ల ఇలాంటివి న్నావు. లేకపోతే యేమిటి? జరగవలసిఉండే అలా జరిగింది.

ఎంత, ముందుజాగ్రత్త తెలిసినవాడైనా, ఆవు వచ్చి తెల్లారగట్ట గుమ్మంముందు పేడవేస్తుందని కలగంటాడా? దీనికి గణపతిగీ సంబంధం యేమిటి? ఈ పని నిజంగా గణపతిప్రభావంవల్లనే జరిగిందంటావా? అలా అయితే, ప్రపంచంలో ఆవుల నన్నిటినీ అతనే కనిపెడుతూ, ఆజ్ఞాపిస్తూ వుంటాడనా, నీవుద్దేశం? ఏమిటి సిద్ధాంతం?" అంటూ, మిత్రుని హేళనచేసి పంపివేశాడు.

తరువాత, అతడు మళ్ళీ వివాహానికి ప్రయత్నంచేసి, అన్నీ సిద్ధంచేసుకుని బయలుదేర నిశ్చయించాడు. ఈమాట, తనకు ముందుగా పోయి పేడా గీడా లేకుండా చెయ్యడానికి కొంత మంది వెట్టివాళ్ళను కూడా పెట్టుకున్నాడు. తను బయల్దేరే రోజున, దారి తెరచిచేసి శుభ్రంగా వుంచుమని వాళ్లకు చెప్పి వుంచాడు. ఇదంతా గమనిస్తూనే వున్నాడు, గణేశ్వరుడు.

చార్వాకుడు బయల్దేరే రోజున - బలిపీఠమిది మెతుకులు ఏరుకుతినడానికి వచ్చిన కాకిని చూచి “కాకీ! కాకీ! చార్వాకుడొకడు పెళ్లిచేసికోవటానికి ఆ వీధంట తరలివెళ్తున్నాడు. ఆ వీధిలో ఒక దర్వాజా వుంది. ఆ దర్వాజా గోపురం నడుమ నా విగ్రహమొకటి ఎండకు ఎండుతూ, వానకు తడుస్తూ, గాలిదెబ్బలు తిని, పట్టు తప్పి శిథిలావస్థలో వుంది. చార్వాకుడు దానికిందనుంచి వెళ్లేసమయానికి సరీగా, నువ్వు వెళ్లి ఆ విగ్రహంమీద వాలు,” అని చెప్పాడు.

అలాగే చేసింది ఆ కాకి. అది ఆ దర్వాజాదగ్గరే తిరుగులాడుతూ, సమయం కనిపెట్టి ఆ గణపతివిగ్రహంమీద వాలింది. వాలీ వాలడంతోనే ఆ విగ్రహం, గోపురం కింది నుంచి పోతున్న చార్వాకుడి మీద పడి, అతని చెయ్యి విరిగింది.

అది బాగయేసరికి కొంతకాలం పట్టింది. ఈలోగా, పెల్లికి నిశ్చయమైన ఈ కన్యకూడా మునపటిలాగానే మరొక వరుణ్ని వివాహం చేసేసుకున్నది.

అప్పుడు చార్వాకునివద్దకు వెనకటి మిత్రుడు వచ్చి “మిత్రుడా! నీ తెలివితేటలు పమయాయో చూచావా? ఇప్పుడై నా నామాట విను. సీప్రయత్నాలకు నిఘ్నాలు కలిగిస్తున్నవా రెవరో? ఇప్పుడై నా అర్థంచేసుకో” అన్నాడు.

చార్వాకుడు ఉగ్రుడై “ఇక నీ పేలాపనలు కట్టిపెట్టు. ఈ పాడుపూరిలో ఆవులు గుమ్మాలలో పేడ వేస్తాయనీ, దర్వాజాలలో విగ్రహాలు విరిగి పడతాయనీ ముందుగా ఎవరై నా అనుకుంటారా? నీ గణపతిని అవతల తీసిపెట్టు. అతని అవసరం లేకుండానే నాకు పెల్లి అవుతుందో లేదో చూడు. ఇలాంటి ప్రమాదాలు జరక్కుండా నేనేమి చేస్తానో, నీకే తెలుస్తుంది” అని బదులు చెప్పి, మిత్రుణ్ని పంపివేశాడు.

తర్వాత మరొక కన్యను పెత్తికితగిన ఏర్పాట్లు చేసుకున్నాడు. ఈ సారి ఆవుల బాధా, విగ్రహాల బాధా లేకుండా - వధువుయింటికి వీధుల్లోంచి వెళ్లడం మానివేసి, చుట్టుదారిని - పొలాలలోనించి వెళ్లడానికి నిశ్చయించాడు. చార్వాకుడి పట్టుదల చూసి గణపతి మిక్కిలి కోపించాడు. యీసారి గట్టిగా తగినశాస్త్ర చెయ్యాలని నిశ్చయించుకొన్నాడు. యింద్రుడిదగ్గరకు పోయి “ఓయీ దేవేంద్రుడా! చార్వాకు ఙ్గాకడు పెల్లి చేసుకోడానికి వెళుతున్నాడు. అతడు వెళ్లేదారిలో ఒక ఏరు అడ్డంగా వుంది. అది ఇప్పుడు ఎండిపోయింది. ఆ నాస్తికుడికి తగిన శాస్త్ర చెయ్యాలి. నువ్వు నీ మేఘాల్ని నాతో

ఒకసారి పంపు" అన్నాడు. ఇంద్రుడు మేఘాల్ని వినాయకుడి వెంట పంపించాడు.

నదీగా, చెప్పిన సమయానికి అవి బ్రహ్మాండంగా కొండల మీద వర్షించాయి. చార్వాకుడు ఏరు దాటుతూవుండగా, హఠాత్తుగా వరద వచ్చి, ఆ వరదలో అతడు కొట్టుకొని పోయాడు. మరి ఎప్పటికీ తేలనేలేదు. దీని సంతటినీ వినాయకుడు చూస్తూనే వున్నాడు. అతడు మొదట పకాలున నవ్వి, వెంటనే గట్టిగా ఏడ్చాడు.

రాజకుమారి! గణపతి అలా మొదట నవ్వడానికీ, తర్వాత ఏడవడానికీ కారణం ఏమిటైవుంటుందో!" అని ప్రశ్నించి ఊరకున్నాడు ధీనిధి.

చంద్రకళాదేవి యిలా సమాధాన మిచ్చింది: "గణపతి ఆ చార్వాకుని మూర్ఖత్వానికీ, అజ్ఞానానికీ, అహంకారానికీ నవ్వాడు. ఆ నాస్తికుడు యిలా దేవతలని తిరస్కరించినందుకు అనుభవించే ఘోర నరకాలను తలుచుకుని—'అయ్యో! తన పనులకు ముందుముందు ఎలాంటి ప్రతిఫలం రానున్నదో గమనించలేకుండా వున్నాడుగదా యీ నాస్తికుడు!' అనుకుని విచారింపటంచేత గణాధిపతికి పెద్దగా ఏడుపు వచ్చింది."

ఇలా అంటూ హేమప్రభువునివైపు చూడకుండా ఆమె వెళ్లిపోబోతూ తన మృదుహస్తాన్ని కొంచెం ఆడించి మరీ వెళ్లిపోయింది. రాజు మనస్సు ఆమె వెంటనే వెళ్ళింది. శరీరం మాత్రం ధీనిధితోకూడా బస చేరుకుంది. బసకు వచ్చినతర్వాత హేమప్రభుడు నిట్టూర్పువిడిచి 'ధీనిధీ! నువ్వు ప్రశ్న అడగనూ అడిగావు. ఆమె సమాధానం చెప్పనూ చెప్పింది. నువ్వీలా ఒక

రోజు వ్యర్థంచేశావు. అయినా చంద్రకళ, పోతూ పోతూ చెయ్యి
 వినరడంచేత, ఆ శుభచిహ్నం చూసి నిన్ను ఊమించాను.
 ఆమె హస్తం, తీగచివర వికసించివున్న పుష్పంలాగ నామనస్సును
 ఆకర్షించింది. ఆమె చిత్రాన్ని వ్రాసిన చిత్రకారుడి నైపుణ్యం
 యిప్పుడు బోధపడింది నాకు! అది సామాన్యమైన చిత్రం కాదు!
 అద్దంలో కనిపించే ఆమె ప్రతిబింబమే యిది! కేవలమూ, ఇదే
 నాదగ్గర లేకపోతే—ఆమెవలన కలిగే విరహబాధను సహించి,
 రేపటివరకూ నేను జీవించివుండడం కేవలమూ అసంభవమే!
 అన్నాడు. ఎలాగో ఒకలాగున ఆరాత్రి గడిచింది.

రెండవ రాత్రి

సూర్యుడు ఉదయించి, మరొక రోజు వచ్చిందని తెలియ

జేశాడు. మిత్రులిద్దరూ ఆ పగలల్లా పూలతోటలోనే కాల
క్షేపం చేశారు. పొద్దు వాలుతున్నకొద్దీ రాజుకు చంద్రకళను
చూడాలనే తహతహ ఎక్కువ కాజొచ్చింది. సాయంత్రం
అయాక వారు మామూలుప్రకారం ఉద్యానవనానికి వెళ్ళారు.
వారు వెళ్లేసరికే చంద్రకళాదేవి శిలావేదికపైని కూర్చునివున్నది.
ఆమె యీవేళ పసుపుపచ్చని చీర కట్టుకుని, వజ్రాలరవిక తొడు
క్కుని, వాటికి తగిన కిరీటాభరణాలు ధరించివుంది. హేమ
ప్రభుడు రాగానే ఆమె అతనివైపు సాభిప్రాయంగా చూచింది.
ఆ చూపునకు అతని శరీరమంతటా చక్కిలిగింతలు పెట్టినట్ల
యింది. నోరు మెదల్చుకుండా రాజు శిలావేదికమీద కూల
బడ్డాడు. వెంటనే ధీనిధి ఆమెయెదుట నిలిచి యిలా ప్రారం
భించాడు—

“రాజపుత్రీ! పూర్వం ఒక దేశాన్ని ఒకరాజు పాలిస్తూ
వుండేవాడు. అతనికి లేక లేక ఒక్కడే కొడుకు. ఆ కుమారుడు
పుట్టిన కొద్దికాలానికే జబ్బుచేసి రాజు చనిపోయాడు.
ఆ రాజుకు ఒక తమ్ముడుండేవాడు. రాజుకు కలిగిన ఆ పసిబిడ్డను
ఎలాగై నా చంపించి, తానే రాజ్యాన్ని ఆక్రమించాలని ఆ తమ్ము
నికి దురాశ కలిగింది. ఏ వ్రపాయంచేతనైనా పసిబిడ్డను ఇట్టే
చంపివేయవచ్చునని అతను అనుకున్నాడు.

ఒకనాటి రాత్రి రాజసోదరుడు కొందరు నౌకర్లకి లంచా లిచ్చి, వారు బాలరాజును గదిలో ఒంటరిగా విడిచి వెళ్లి పోయే టట్లు ఏర్పాటుచేశాడు. కొత్తగా కొలువులో చేరిన ఒక రాజ పుత్రవీరుడికి కోరినంత ధనం లంచమిచ్చి గదిలో ఒంటరిగా వున్న రాజును ఫలానాసమయంలో చంపివెయ్యాలని చెప్పగా, డబ్బులశక్తి వాడు అందుకు అంగీకరించాడు.

సమయంచూచి ఆ వీరుడు బాలరాజు వున్న గదిలో మెల్లగా ప్రవేశించాడు. అక్కడ, ఒక పండు పెట్టుకొని ఆడు కొంటూవున్న ఆ పసిబిడ్డతప్ప మరెవ్వరూ కనిపించలేదు. నిజానికి రాజెవ్వరై నదీ ఆ కొత్తవానికి తెలియనే తెలియదు. ఎవరో యువకుడైన ఒకరాజు అక్కడికి వస్తాడుకాబోలునని తలచి వాడు ఎదురుచూస్తూఉండగా, బాలరాజు ఆడుకుంటూవున్న పండు దొర్లిపోయి ఆ వీరుడి కాళ్ళదగ్గరికి వచ్చింది.

పండు జారిపోవడంతో బాలరాజు కెవ్వుమన్నాడు. ఇంతలో వీరుడు ఆ పండును శిశువుదగ్గరికంటా దొర్లించాడు. బాలరాజు దాన్ని పట్టుకుని కిలకిలా నవ్వి సంతోషంకొద్దీ చేతు లతో చప్పట్లు కొట్టాడు. ఇది చూస్తూ వీరుడుకూడా బాలుడితో ఆడుకొంటూ వుండగా, కొంతసేపటికల్లా సేవకులు వచ్చి 'నువ్వెవరవు? ఇక్కడికి ఎందుకొచ్చావు?' అని కొత్తవాడిని అడిగారు.

'నేను వార్తాహరుణ్ణి. నా యజమానిదగ్గరనుంచి రాజు గారి కొక వార్త తెచ్చాను' అని అతడన్నాడు. వాళ్ళు పక పక నవ్వి 'రాజుగారికా? వార్తా? ఆయన ఎప్పుడో గతించారు. ఇప్పుడున్న రాజు ఈ పసిరాజే!' అన్నారు. వీరుడు తెల్ల

బోయి, కంగారుపడ్డాడు. అతడు బాలరాజుకు అపాయం కలిగించడానికి వచ్చాడని అనుమానపడి నలుగురూ నాలుగు దెబ్బలు వేసేసరికి, వాడూ ఊరుకోలేదు. అందులో ఒకళ్ళని గట్టిగా కొట్టి తప్పించుకు పారిపోయాడు. ఇక అక్కడ వుంటే మాట దక్కదని, కొలువు వదులుకుని ఎవ్వరికీ చెప్పకుండా ఆ ఊరే విడిచి పారిపోయాడు.

ఈ ప్రయత్నం యిలా వ్యర్థం కాగానే, రాజసోదరుడు మరొక ఉపాయం ఆలోచించాడు. అతడు ఒక దొంగలజట్టుకు బాగా లంచమిచ్చి ఊరి అవతల వాళ్ళు ఉండాలని, బాలరాజు సేవకులతో కూడా ఊరికి దూరంగా వున్న గుడికి వెళ్లి తిరిగి వచ్చేటప్పుడు పైనబడి, బాలరాజుని ఎలాఅయినా చంపుమనీ వాళ్లతో చెప్పాడు. 'సరే' అన్నారు వాళ్లు.

రాజసోదరుడు ఏర్పాటుచేసిన యీ దొంగలజట్టు చేరుకోవడానికి ముందే మరొక దొంగలగుంపు బాలరాజునూ, సేవకులనూ అటకాయించి, తమ సంగతి బయటపడకుండా వుండటానికేగాను సేవకులందర్నీ చంపేసింది. ఆ సేవకులలో ఒకడుమాత్రం తప్పించుకు పారిపోగలిగాడు.

నోరూ, వాయీ లేని పసిబిడ్డ ఏం చెప్పగలదనే వుద్దేశంతో, ఆ దొంగలు బిడ్డనుమాత్రం విడిచిపెట్టి పోయారు. తర్వాత తప్పించుకు బయటపడ్డ సేవకుడు వచ్చి, ఆ బిడ్డను గుడ్డలతో కప్పి ఒక బీడవాడి వేషంతో ఊళ్ళోకి చేర్చాడు.

లంచం తిన్న దొంగలు ఎంతసేపు దారి కాచినా, ఎవ్వరూ ఆ దారంట రావడం కనబడలేదు. వాళ్లు, బాలరాజును సేవకుడు గుడ్డలతో కప్పి తీసుకొనిపోవడం చూశారుగాని—

వాడెవడో ముష్టివాడుకాబోలు, అలా పోతున్నాడనుకుని ఊరు కున్నారు. అంతకుముందు ఏంజరిగిందీ వాళ్లకే తెలుసు? ఇలా రాజసోదరుడి రెండో ప్రయత్నయూడా సీక్సీకారి పోయింది.

ఇది పనికాదని తలచి, రాజసోదరుడు ఈసారి వంటమని షికి బాగా ఎక్కువగా లంచమిచ్చి, బాలరాజుకిచ్చే పాల్గొల్లో విషం కలిపించాడు. పాలుతాగుదామని బాలరాజు, గాజుపాత్రను రెండుచేతులతోనూ నోటిదగ్గర పెట్టుకునే సమయానికి దగ్గరున్న ఒక సేవకుడు తుమ్మాడు. ఆ తుమ్ముకి బాలరాజు తుఖుక్కు చునడంతో, అతని చేతిలోని గాజుగిన్నె కిందపడి ముక్క ముక్కలై పోయింది. ఆ ముక్కలై పోవటం అదో ఆటలాగా ఎంచి బాలరాజు కేకలేస్తూ, చప్పట్లు చరుస్తూ సంతోషం వేలి బుచ్చాడు. ఇలా మూడో ప్రయత్నయూడా విఫలమైపోయింది. మరొక ఉపాయం ఆలోచించుదామని అనుకోసటానికీముందే ఆ రాజసోదరుణ్ణి—అవినీతిప్రవర్తనకు ప్రతిఫలంగా ఒకానొక శూత్రియుడు చిత్రవధచేయటం జరిగింది.

రాజకుమారి! రాజసోదరుడు చేసిన యత్నాలన్నీ ఇలా వ్యర్థమైపోవడానికీ, ఏ ప్రయత్నమూ లేకుండానే బాలరాజు తప్పించుకు పోగలగటానికీ కారణం యేమిటై వుంటుందో!'' అని చెప్పి, ధీనిధి మానం వహించాడు.

అమె యిలాగ సమాధానం చెప్పింది: “ద్రోహం తలపెట్టిన రాజసోదరుణ్ణి, అతని పన్నుగడలు ఫలించకుండా చేసిందీ, కలవరపెట్టిందీ బాలరాజు అమాయకత్వమే. వాని పసి తనమే బాలరాజును రక్షించింది. ఎలా అంటే: ఇనపపెట్టెలో

భద్రపరిచిన విలువగల ఆభరణంకంటే, నేలమీద నిర్లక్ష్యంగా పారవేసిన రాయే ఎక్కువ సురక్షితంగా వుంటుంది—రాయి మీద ఎవ్వరూ అంతగా మోజు వుండదు కనుక. వేలాది సైనికులు పరిరక్షించే గొప్ప బలవంతునికన్నా నిరాయుధుడూ నిస్సహాయుడూ ఐన దుర్బలుడే ఎక్కువ సురక్షితంగా వుంటాడు. అనగా, తన దుర్బలత్వమే అతనిని రక్షించిందన్నమాట. ఇంకా చెప్పాలంటే: విషం మింగి దానికి విరుగుడు వేసుకోనడంకంటే, అసలు విషమనేది మింగకపోవటమే మేలుకద! అందం కలిగి ఉండటమే అపవిత్రతకు దారితీస్తున్నది. కాబట్టి, అందం లేకపోవటమే పవిత్రత అన్న మాటకద! శత్రుబారినుండి కాపాడటానికే దుర్గములు ఏర్పడినై. శత్రువులూ శత్రువులనుండి రక్షణ అనే సమస్యలే లేకుంటే దుర్గముల అగత్యమే ఉండదుకదా!— కనుక, యిప్పుడు - శత్రువును నిస్సహాయత రక్షించినట్టుగా, ఎంతమంది రక్షకులున్నా కాపాడలేరని తేలించికద!— నిజానికి, లలిత సుందరమైన తామరపువ్వునకు శత్రువు లేవరుడూరు!” అని చెప్పి, చంద్రకళ ఉద్యానంనుంచి లేచి వెళ్ళుతూ, వెనుకకు తిరిగి హేమ ప్రభునివై పు ఒక్క-చూపు విసరి, మరీ వెళ్లిపోయింది. రాజు మనస్సు ఆమెను వెంబడించింది. అతని కాళ్లు శరీరాన్నిమాత్రం మెల్లిగా యీడ్చుకొని బసలో పడవేశాయి.

అప్పుడు రాజు ధీనిధిని చూచి “ఓయీ! కఠిన హృదయుడా! మళ్ళీ మనకు పరాజయం కలిగింది. రెండవరోజు కూడా నువ్వు వ్యర్థంచేశావు. ఈ అపరాధానికి నీకు శిక్ష పడవలసిందే; కాని నేను ఆమె పోతూపోతూ వెనక్కితిరిగి నావేపు చూడడం సంభవించినందున నిన్ను తీమించాను. ఆ చూపు నా

హృదయాన్ని వలవేసి పట్టినట్లు పట్టుకుని లాగుకొని పోయింది. ఆమె చిత్రమే నాదగ్గర లేకపోతే రేపటివరకూ నేను జీవించి ఉండడం కష్టం అని అంటూ ఆ చిత్రాన్ని చూస్తూనే రాతంతా నిద్రలేకుండా గడిపాడు.

మూ డ వ రా త్రి

సూర్యుడు ఉదయించి మరొక రోజు వచ్చిందని లోకానికి తెలియజేశాడు. హేమప్రభుడు పగలల్లా అతికష్టమీద పూలతోటలోనూ, చుట్టుపక్కలా మిత్రుడితోకూడా తిరిగి, కాలం గడిపాడు. సాయంత్రం అయేసరికి మిత్రులిద్దరూ మామూలుప్రకారం చంద్రకళాదేవి ఉండే ఉద్యానవనానికి చేరుకున్నారు.

వారక్కడికి వచ్చేసరికే చంద్రకళ శిలావేదికపై కూర్చుని వుంది. నాడు ఆమె నల్లటిసీర ధరించి నీలాలరవిక తొడుక్కొని, తదనుకూలమైన నగలూ, కీరీటమూ ధరించి వుంది. ఆమె రాజు వైపు దయగా చూసేసరికి, అతని శరీరం జలదరించింది. అతడు మామూలుగా, మానంగానే శిలావేదికమీద దేహం చేరవేసి, చూపులతో ఆమె సౌందర్యాన్ని ఆస్వాదించి క్రోలుతూ వుండగా ధీనిధి రాజపుత్రుడొకడు నిలబడి యిలా ప్రారంభించాడు—

“రాజకుమారీ ! ఒకపూళ్ళో ఇద్దరు స్నేహితులు ఉండే వారు. ఇద్దరూ ఒక్క యీడువారు. అందమైనవారు. వాళ్లను ఎరుగనివాళ్లు ఇద్దరూ ఒక్కతల్లి బిడ్డలే అనీ, కవలబిడ్డలై వుంటారనీ అనుకుంటారు. ఇరుగుపొరుగుల బిడ్డలు కావటంచేత చిన్నప్పటినుంచీ యిద్దరూ ఒకేచోట పెరిగారు. పెద్దయ్యాక కూడా వారెంతో స్నేహంగా ఉండేవారు.

వాళ్ళపేర్లు ఏమో మనకు తెలియవుకాని, పుట్టుకను బట్టి, ఒకడికి యింకొకడు ప్రతిబింబంలా వుండడాన్ని బట్టి, పెద్దవాడికి బింబుడనీ, రెండోవాడికి ప్రతిబింబుడనీ పేర్లు వాడుకలోకి వచ్చాయి. స్వరూపాలే కాకుండా కంఠస్వరాలుకూడా ఒకే మోస్తరుగా వుండడంచేత వారిలో బింబుడనరో ప్రతిబింబుడనరో కనిపెట్టలేక తికమకపడడం కద్దు.

ఆ వూరిలో యేటా అతివైభవంగా వసంతోత్సవం జరుగుతూ వుంటుంది. ఆ ఉత్సవానికి దేశదేశాలనుండి ఎందరెందరో చూడవస్తారు. అలాంటి ఉత్సవంలో ఒకప్పుడు బింబుడు ఒక చక్కని కన్యను చూడటం తటస్థించింది. ఆ కన్య కూడా బింబునివంటి చూచింది. ఇరువురి చూపులూ కలిసివై.

అటుతరవాత, ఆ కన్యనుగురించిన పుట్టుపూర్వోత్తరాలన్నీ బింబుడు శ్రమపడి తెలుసుకొన్నాడు. అంతేకాదు. ఆ అమ్మాయి వుండే వూరు చేరుకొని, వాళ్ళవాళ్ళతో పరిచయం చేసుకుని, తనూబంగా ఆమె చనవు సంపాదించాడు.

వారిరువురి మధ్యనీ ప్రేమ అభివృద్ధి అయేటప్పటికీ, ఆమెను బింబుడు పెళ్లాడటానికి నిశ్చయించుకున్నాడు. తన నిశ్చయం వెల్లడించగానే, ఇందుకు వాళ్ళవాళ్ళూ సమ్మతించారు.

సంతోషం పట్టలేక బింబుడు ప్రతిబింబునివద్దకు వెళ్లి, “ఫలానా వసంతోత్సవంలో నేనొక అమ్మాయిని చూచాను. ఆమె అతిలోక సౌందర్యవతి. వాళ్ల ఊరుకూడా వెళ్లి, వాళ్ళ తలిదండ్రులతో మాటాడాను. ఆమెకూ నాకూ వివాహ నిశ్చయం కూడా జరిగింది” అని చెబుతూ, “ఇదుగో ఆకన్య రూప పటం” అని చెప్పి ఆమె చిత్రాన్నికూడా చూపించాడు.

ఈ సమాచారమంతా వినేసరికి, ప్రతిబింబునికి బింబుని మీద అసూయ ప్రారంభమయింది. అంత చక్కటి అమ్మాయిని తనే పెళ్లాడాలనే బుద్ధిపుట్టింది. అందుచేత, దానికి తగిన పన్నుగడ పన్నాడు. అది యేమిటంటే: పరీగా సుముహూర్తం నాడు బింబుడికంటే ముందుగా తనే వధువు యింటికి వెళ్ళటం, ఆ ముందురోజున ఏదో పని వున్నదని మిషపెట్టి, మరొకపూరు తీసుకపోవటం, అక్కడ అతనిని నిలిపివేసి సుముహూర్త సమయానికి రాకుండా చెయ్యటం—ఇదీ వ్యూహం. ఇందుకు తగిన ఏర్పాటులన్నీచేసి, సుముహూర్తం రోజున తనే ముందుగా కన్య యింటికి చేరుకున్నాడు.

అప్పటికే అక్కడ సన్నాహాలన్నీ పూర్తి ఐనాయి. సనాయి వాయిద్యాలు మోగుతున్నాయి. ఆడపెళ్లివారు ప్రతి బింబుడిని గౌరవంగా తీసుకువెళ్లి పీటలమీద కూర్చోబెట్టారు. ఇక, వధువు మెడలో మంగళసూత్రం కట్టడమే తరవాయి!

ఆ సమయంలో—నురుగులు గక్కుకొంటూ, వాయు వేగాన వచ్చి వాలాడు బింబుడు! చూచాడు. సంగతి తెలుసు కున్నాడు. ప్రతిబింబునివైపు తీక్షణంగా చూస్తూ నిలబడ్డాడు. అతడూ యితనిని కోపంగా చూచాడు. వధువూ, ఆమె బంధువులూ నిర్ఘాంతపోయారు!! ఒకే అచ్చునపోసినట్టు కవలలాగా వుండే ఆ యిద్దరిలో ఆమెకు భర్త కావలసిన వాడెవరో ఎవరూ నిర్ణయించలేకపోయారు. తనకే ఆమె భార్యగా నిర్ణయింపబడిందని బింబుడూ, తనకే నిశ్చయింపబడిందని ప్రతిబింబుడూ వాదింప సాగారు.

చివరకు వాళ్లిద్దరూ న్యాయస్థానానికి వెళ్ళవలసివచ్చింది.

న్యాయాధిపతి కన్యకను చూసి, “వీరిద్దరిలో నువ్వు ప్రేమించింది ఎవరినో చెప్పగలవా?” అని అడిగాడు.

అందుకామె “అయ్యా! నేనేమీ చెప్పలేకుండా వున్నాను. ఇటువంటి వింతమనుషులు, ఒకే పోలికగలవాళ్ళు ఇద్దరుంటారని ఇంతవరకు నేను ఎరుగనే ఎరుగను” అని జవాబు చెప్పింది.

రాజపుత్రీ!—ఈ పరిస్థితులలో ఆ కన్యక, ఆ యిద్దరిలో ఎవరిని ప్రేమించి పెళ్లాడటానికి నిశ్చయించగలిగి వుంటుందో?” అని ప్రశ్నించి ఊరకున్నాడు, ధీనిధి.

చంద్రకళ ఇలా చెప్పింది : “న్యాయాధికారి ఆ ముగ్గురనూ మూడుచోట్ల వేరువేరుస్థలాల్లో దూరదూరంగా కూర్చోబెట్టాలి. ఆ వధువు ఎక్కడ ఏస్థితిలో తన ప్రియుణ్ణి చూచిందీ, అతను ఏవిధంగా ఆమె అభిప్రాయం కనిపెట్టిందీ, ప్రత్యేకంగా ఒక్కొక్కరినే అడిగి తెలుసుకోవాలి. ఆమె చెప్పిన జవాబు ఎవని మాటలకు సరిపోతే అతనే ఆమెకు భర్త అని నిర్ణయించాలి. అలాటప్పుడు నిజమైన బింబుడు ఎవరయిందీ తేలికగా తెలిసిపోతుంది.”

ఇలా చెప్పి, చంద్రకళాదేవి శిలావేదికమీదనుంచి లేచి పోతూ, రాజువేపుచూసి ఒకమారు నవ్వి వెళ్లిపోయింది. రాజు మనస్సు ఆమె వెనకాలే పరుగెత్తివెళ్ళింది. శరీరంమాత్రం ధీనిధితోబాటు బస చేరుకుంది.

అప్పుడు హేమప్రభుడు ధీనిధిని చూసి “మిత్రుడా! ఈ రోజుకూడా రాజకుమారి సీతప్రశ్నకి సమాధానం చెప్పివేసింది. ఈ మూడవరోజుకూడా వృథాగా పాడుచేశావు. ఈ అపరాధా

నికీ నిన్ను తమించకూడదు. అయినా, నేడు ఆమె నన్ను చూసి
 నవ్వుడం జరిగినందున—ఆ ఉపకారాన్ని మనసులో పెట్టుకొని
 నిన్ను తమిస్తున్నాను. చంద్రుడు అడవిలోని బయళ్ళను ప్రకా
 శింపజేసినట్లు ఆమె నవ్వు నా హృదయానికి వెలుగునిచ్చింది.
 ఆమె వెల్లిపోగానే మళ్లా చీకటి ఆక్రమించుకుంది. ఈ చిత్ర
 పటమే లేకిపోతే, నేను తెల్లవాకేవరకూ బ్రతకడమే దుర్ఘటం”
 అంటూ ఆ చిత్రాన్నే చూస్తూ రాత్రి వేగించాడు.

నాల్గవ రాత్రి

తెల్లవారింది. రాజు ధీనిధితోకూడా అతి కష్టమీద పగలల్లా పూలతోటల్లో తిరుగుతూ గడప, సాయంత్రం కాగానే యథాప్రకారం రాజకుమారి ఉద్యానవనం చేరుకున్నాడు. మిత్రు లిద్దరూ వెళ్లేసరికే ఆమె శిలావేదిక అధిష్టించివుంది. నాడు చంద్రకళ లేతగులాబిరంగు చీర ధరించి పచ్చల రవిక తొడుక్కొనివుంది. రాజును చూసి సిగ్గుపడినట్లుగా ఆమె తల వంచుకుంది. శిలావేదికమీద కూర్చున్న హేమప్రభుడు ఆ చూపువల్ల దెబ్బతిన్నట్లుగా కుంగిపోయాడు. ఆమె సౌందర్యానికి ముగ్ధుడై నోట మాటలేక అతడు అలాగే కూర్చుండిపోయాడు. అప్పుడు ధీనిధి రాజపుత్రిక యెదుట దూరంగా నించుని ఇలా అన్నాడు—

“రాజకుమారీ! ఒక దేశంలో ఒక రాజుండేవాడు. అతడు ఒకప్పుడు తన పొరుగురాజుమీదికి దాడివెడలి, ఘోర మైన యుద్ధం చేశాడు. అతని సేనలోని ఒక క్షత్రియ వీరుడు అత్యద్భుతంగా తన విధిని నెరవేర్చుకొన్నాడు. శత్రువు చేతు లలో వీరుని తలకు బలమైన గాయాలు తగిలినై. ఆ గాయాల నుండి నెత్తురు బలబలమని ప్రవహించేసరికి, అతను యుద్ధభూమి లోనే సామ్రాజిని పడిపోయాడు. అతను పడిపోయాడు కాని, అతని ప్రభువుకి మాత్రం జయం కలిగింది.

యుద్ధంలో దెబ్బలుతిన్న వీరులనందరినీ చికిత్సకోసం

రాజభటులు మోసుకుపోసాగారు. సొమ్మసిలి పడివున్న ఈ వీరునిమట్టుకు చూచిన్నీ, చచ్చిపోయివుంటాడని తలిచి, రాజభటులు వదిలేసిపోయారు.

వాళ్లు వెళ్లిన మరి కొంచెంసేపటికల్లా ఆ క్షత్రియవీరుడికి తెలివి వచ్చింది. పంట్లో శక్తి లేకపోయినప్పటికీ, ఎలానో కాళ్ళిడ్చుకొంటూ ఆ దగ్గరనే ఒక వూరు చేరుకొన్నాడు. అక్కడ ఒక యింటి గుమ్మంవద్దకు పోయి తలుపు తట్టబోయాడు. కాని, త్రాణలేక జోగిపోయి, ఆ తలుపుమీద పడ్డాడు. తలకు మళ్ళీ దెబ్బతగిలింది. నిల్చున్నపాటునే ఆ గడపలో మూర్ఛపడి పోయాడు.

అది ఒక బ్రాహ్మణ గృహం. యజమాని ఇంట లేడు. గ్రామాంతరం వెళ్లివున్నాడు. అతని భార్య సువర్ణమాల ఒక్కర్తే ఇంటిలో వున్నది. ఆమె యావనవతి. అందాల బరిణె. అర్ధరాత్రి సమయమైనప్పటికీ, తలుపు కొట్టిన చప్పుడు కాగానే ఆమె తుళ్లిపడి లేచింది.

లేచి, ధైర్యం తెచ్చుకుని, కిటికీలోనించి చూసింది. గాయపడి నెత్తురులోడుతూ, బాధపడుతున్న ఒక మనిషి తమ గుమ్మంలో చాపకట్టుగా పడివుండటం కనిపించింది. వాని అవస్థ చూచి ఆమెకు గుండె నీరై పోయింది. ఆతడు తమ గుమ్మంలోనే గుటుక్కుమంటే, చూస్తూ వూరుకున్నందుకు ఆ పాపం వచ్చి తనను చుట్టుకుంటుండే! పోనీ సాహసించి, లోపలకు తీసుకపోయి పరిచర్యలు చేదామనుకుంటే- ఆ అర్ధరాత్రి సమయంలో, అందులోనూ భర్త లేనప్పుడు పరాయిపురుషుణ్ణి ఇంట్లో పెట్టుకోవటం భావ్యంకాదుకదా!— ఈ సమస్యలతో ఆమె

మనస్సు వేగిపోయింది.

బాగా ఆలోచించి, ఏమైనాసరే వానిని రక్షించటమే తన కర్తవ్యమని నిశ్చయించింది. నిశ్చయించి, వెంటనే పనికత్తెను లేపింది. తలుపు తెరిచింది. ఇద్దరూ సాయంపట్టి ఆ పురుషుణ్ణి లోపలకు తీసుకువచ్చి, ఒక మంచంమీద పడుకోబెట్టారు. చికిత్సచేశారు.

చికిత్సవల్ల ఆ వీరుడికి క్రమేణా నిమ్మళించింది. గాయాలు పూర్తిగా మానిపోయేవరకూ అతడు అక్కడనే వున్నాడు.

ఆ శ్మశ్రియ వీరుడు రోజూ ఆ సుందరిని చూస్తూ, ఆమె అపురూపసౌందర్యానికి ముగ్ధుడై పోయాడు. చూడగా చూడగా ఆతని మనసులో ఒక దుష్టకోరిక కలిగింది. దాపరికం లేకుండా ఆతను తన కోరికను ఆమెకు వెల్లడించాడు.

ఆ మాట వినగానే, ఆమె చెవులురెండూ మూసుకొని “ఛీ, కృతఘ్నుడా! నీకు చేసిన ఉపకారానికిగాను నీవు తలచిన ప్రత్యుపకారం ఇదేనా? నీ ముఖం చూస్తే పంచమహాపాతకాలూ చుట్టుకుంటాయి, ఘో!” అని కసరికొట్టింది.

ఈ మాటలు శ్మశ్రియవీరునికి ఛెళ్లుమని కొరడాతో కొట్టినట్టయినై. వెంటనే అభిప్రాయం మార్చుకున్నాడు. ఆమెకు మొక్కుతూ, “అమ్మా! నీ లోకోత్తర సౌందర్యం చూస్తే తపస్సుచేసుకొనే మునులకు సైతం మనస్సు వికలమై పోతుంది. అటువంటిది నే నొక లెక్కా!—పోతే, నీవు నాకు చేసిన మహోపకారానికి ఆజన్మాంతమూ నేను దాసుడనై ఉండాల్సిందే. ఈ మాట నాకు తెలుసు. ఐతే, నీ యెదుటఉన్న నాకు, ఎంత యత్నించినా మనసు స్వాధీనం తప్పిపోతున్నది. పతి

ప్రతప్రు, ఉత్తమశీలప్రు, అయిన నీ పట్ల ఏవిధంగా ప్రవర్తిస్తానో నాకే తెలియకుండా వున్నది. కనుక, వెంటనే నేను ఇక్కడి నుండి వెళ్ళిపోవటమే మేలు” అంటూ, ఆమెకు కృతజ్ఞత తెలిపి, ఆ ఊణముందే ఊరు విడిచి వెళ్ళిపోయాడు.

తరువాత, కొద్దిరోజులకల్లా సువర్ణమాల భర్త ఇంటికి తిరిగివచ్చాడు. సువర్ణమాల చక్కదనానికి అసూయపడిన వాళ్లలో ఒక మంగలిపడుచు ఉన్నది. అది పనికట్టుకపోయి అతనితో “అయ్యా! మీరు పూరు వెళ్ళగా చూచి ఎవరో ఒకాయన వచ్చినారండి. ఆయన ఉన్నన్నాళ్లా అమ్మగారు నానా చాకిరీచేసి శ్రమపడ్డారండి” అని చెప్పి పూరుకుంది.

బ్రాహ్మడు కౌద్రాకారం తొలపాడు. భార్యను పిలిచి అడిగాడు. ‘మనిషి వచ్చినమాట వాస్తవమే’నంటూ ఆమె ఊత్రియ వీరుణ్ణి గురించిన సంగతి అంతా పూసగుచ్చినట్లు చెప్పింది. బ్రాహ్మడు నమ్మలేదు. సువర్ణమాల అగ్నిజ్వాలలో చేయిపెట్టి శవధంచేసింది. అయినా సరే, అతనికి ఎంతమాత్రమూ నమ్మకం కలగలేదు.

‘దీనికి తగిన ప్రాయశ్చిత్తం ఇదే’నంటూ, ఆమెను ఒక అడవికి తీసుకపోయి, చెట్టుకుట్టి, కాళ్ళుచేతులూ ఖండించివేసి, చిత్రవధచేసి చంపాడు.

ఈ సంగతి తెలియగానే, ఆ ఊత్రియవీరుడు కోపంపట్ట లేక ఉగ్రుడై, నిస్సహతో వచ్చి ‘ఓయీ!—బ్రాహ్మణ జన్మ ఎత్తినావే కానీ, నిజానికి నీవు రాక్షసుడివి. నీభార్య గొప్ప యోగిని, మహాపతివ్రత అని తెలుసుకోలేకపోయావు. అటువంటి ఉత్తమ ఇల్లాలిని ముహూర్తాలలోనూ చూడలేము.

చంద్రునికై నా ఒక మచ్చపున్నది కాని, ఆ మహాయిల్లానికి ఎటువంటి కళంకమూ లేదు. అలాటి శీలవతిని పుణ్యవతిని శంకించి, వివేకంలేకుండా పొట్టను పెట్టుకొని పాపం కట్టుకున్నావే; నిన్నేమిచేయాలె! మహాపాపివైన నీకు చావుకంటే బ్రతికివుండటమే గొప్ప శిక్ష. అందుకనే, నిన్ను వధించకుండా వదిలేస్తున్నాను' అని చెప్పి వెళ్లిపోయాడు.

అప్పుడు బ్రాహ్మణికి స్మృతి వచ్చింది. నిజానిజాలు బయల్పడగానే తనను తా తెలుసుకొన్నాడు. తొందరపాటుకు దుఃఖించాడు. పశ్చాత్తాపం పొందాడు. ఇంకిష్టమ పశ్చాత్తాపం పొంది లాభమేముంది! అందుచేత విరాగి అయి, కాశీ చేరుకుని, గంగవృద్ధుని తపస్సుచేసుకోబోయాడు.

‘అయ్యో!—నా మూలానకదా, నిష్కారణంగా పండువంటి కావరం కూలిపోయింది. ఉపకారానికి పోయిన ఆ మహాయిల్లానికి మరణం సంప్రాప్తమయింది. అమాయకుడైన ఆ బ్రాహ్మణు అక్కుపక్షి ఐపోయాడు!’ అనుకుంటూ, జరిగిన ఘోరాలన్నీ తలుచుకు తలుచుకు, కుమిలి కుమిలి, ఆ క్షత్రియు వీరుడు, చేతనున్న ఖడ్గంతో పొడుచుకు చచ్చాడు.

రాజకుమారి!—నిష్కళంక ఐన ఆ యిల్లానికి విధి అంతటి కఠోర శిక్ష ఎందుకు విధించవలసివచ్చిందో!” అని ప్రశ్నించి మానం వహించాడు, ధీనిధి.

అప్పుడు చంద్రకళాదేవి: “మోక్షమార్గం చూపించాలె నంటే అందుకు అర్హత కలవాళ్లేకద ముందుకు రావాలి? బంగా రాన్ని పరీక్షచేయాలంటే దానికి అగ్నిస్పర్శ కలగకుండా ఎలా తప్పతుంది? ఇందుకు సువర్ణమాల అర్హురాలు గనుకనే అటు

వంటి కఠినమైన అగ్నిపరీక్షకు నిలిచింది. తను ఆహుతిఅయి తన ఉత్తమ శీలాన్ని ప్రపంచానికి చూపి, మార్గదర్శకురాలైంది. ఆమె శీలనే లోకానికి ముక్తిమార్గము. ఇదే ఆమె త్యాగానికి తగిన ప్రతిఫలం. ముక్తి ఇటువంటి త్యాగాలవల్లనే వస్తుంది కాని, మరణించినమాత్రాననే రాబోదని నిరూపిస్తున్నది సువర్ణమాల చర్య” అని అంటూ, ఆమె శీలావేదికమీదినుంచి లేవబోతూ వుండగా, “నిజం! నిజం!!” అని దిక్కులు పిక్కటిల్లే టటుగా పలికింది, ఆకాశవాణి!

మిలమిల మెరిసే కన్నులతో రాజకుమారి, రాజును చూస్తూ వెళ్లిపోయింది. రాజు హృదయం ఆమె వెనుకనే పరుగెత్తింది. శరీరంమాత్రం ధీనిధితోపాటు బస చేరుకున్నది.

బసకు వచ్చేక రాజు ధీనిధిని చూసి ‘మిత్రుడా! ఈ రోజుకూడా నీయత్నం వ్యర్థమైపోయింది. నాల్గవరోజూ గడచి పోయింది. దీనికి నిన్ను ఊమించకూడదు. అయినా రాజకుమారి తన కన్నుల తళతళకాంతులు నామీద ప్రసరించడంచేత, ఆ ఉపకారాన్ని తలిచి నిన్ను ఊమించాను. నల్లకలువల్లోంచి మంచు కిరణాలు వ్యాపించినట్లు ఆమె చూపులు నాహృదయానికి చల్లదనం కలిగించాయి. ఆమె చిత్రమే లేకపోతే నేను రాత్రి వేగించడం జరగదు.’ ఇలా అంటూ, ఆ చిత్రం చూస్తూనే రాత్రంతా గడిపాడు.

ఐ ద వ రా త్రి

మరునాడు హేమప్రభుడు ఉదయానే లేచి, నిత్యకృత్యాలు నిర్వర్తించుకుని, పగలల్లా మిత్రుడితో ఎంతోకష్టమీద గడిపి సాయంత్రం అయేసరికి చంద్రకళాదేవి ఉద్యానవనానికి వెళ్ళాడు. ధీనిధి అతని వెంటనే ఉన్నాడు. వారు అక్కడికి వెళ్లే సరికే రాజకుమారి శిలావేదికమీద ఆసీనురాలై వున్నది. నాడు ఆమె ముదురుఎరుపురంగు చీర కట్టుకుంది. రకరకాల రంగులతో ప్రకాశించే విమలాలనే రత్నాలు కుట్టిన రవిక తొడు కుని వుంది. రాజు వస్తూవున్నప్పుడే ఆమె అతన్ని నిదానించి చూడసాగింది. ఆమె చూపులకు ముగ్ధుడై హేమప్రభుడు శిలావేదికమీద కూలబడ్డాడు. ధీనిధి రాజకుమారి ముందుకు వచ్చి నిలబడి ఇలా అన్నాడు—

“రాజపుత్రీ! ఒకరాజుకు ముగ్గురు భార్యలుండేవారు. వారు ముగ్గురూ సాటిలేని అందకత్తెలు. ఆ రాణులు ముగ్గురూ ఏ విషయంలోనూ ఒకరికొకరు ఈడుతియ్యకుండా మహా రాజును సంతోషపెట్టేవారు. ఆ రాజు తన రాణులతో కూడి పున్నమరాత్రులలో డాబామీద విహరించేటప్పుడు వారి వదనాలనూ, ఆకాశంమీది చంద్రుణ్ణి విడదీసి నిర్ణయించడానికే వీలుకాకుండా వుండేది.

ఒకనాటి వేసవిరాత్రి రాణులు ముగ్గురూ నిద్రపోతూ వుండగా రాజుమాత్రం మేలుకొనే వుండే. నిండు వెన్నెలలో

ప్రకాశిస్తున్న వారి ముఖాలు చూచి, రాజు ఆ ముగ్గురిలోనూ ఎవతె మిక్కిలి అందకత్తై అయినదో నిర్ణయించాలనుకున్నాడు. అతడు ఒక రాణిదగ్గరికి వెళ్లి పరిశోధించాడు. ఆమె వెల్లకిలా పడుకొని వుంది. పండువెన్నెల ఆమెపై ప్రసరించి శోభను కలుగజేస్తూవుంది. ఆమె ఒక చెయ్యి తలమీదుగా చాచుకొని వుంది. మందమారుతం వీస్తూ అప్పుడప్పుడు ఆమె పైటను అట్టపై తొలగిస్తూ వుంది.

రాజు మరొక రాణిదగ్గరకు వెళ్ళాడు. ఆమె ఒక పూల పందిరికింద శయనించివుంది. ఆమె ముఖంమీద వెలుగు, నీడలు తాండవిస్తూ వింతశోభను కలిగిస్తూ వుండినవి.

మూడవ రాణి నీడలో నిద్రిస్తూ వుంది. వెన్నెల కొంచెంగా ఆమె చెవిమీదమాత్రం పడి ఒక వింత అందాన్ని కలిగిస్తూ వుండింది. ఈ ముగ్గురీ చూసి, ముగ్గురిలో ఎవరై మిక్కిలి అందమైనదీ రాజు నిర్ణయించలేకపోయాడు. ఎన్నో సార్లు ఆ ముగ్గురీ పరిశోధించాడు. కాని, కనిపెట్టలేకపోయాడు. రాత్రంతా ఇలాగే రాజుకు నిద్రలేకుండా గడచిపోయింది.

మరునాడు మామూలుగా రాజు సభాభవనానికి వెళ్ళుతూ వుండగా, అతని మంత్రి ఎదురై నమస్కరించి, రాజు కన్నులు చింతనిప్పుల్లా వుండడం గమనించి “ప్రభువువారికి రాత్రి నిద్రలేనట్లున్నదే; ప్రభువుల నేత్రాలు ఎర్రబారి ఆ విషయం చెప్పకనే చెబుతున్నాయి” అన్నాడు.

అందుకు రాజు తనకు నిద్రలేకపోవడం నిజమే అనిన్నీ, తన రాణుల్లో ఎవరై ఎక్కువ అందకత్తై అయినదో తెలిసికోవడానికి ప్రయత్నించీ విఫలుడనై నాననిన్నీ ఉన్నది ఉన్నట్టు

వివరంగా తెలిపాడు.

అప్పుడు మంత్రి ‘ప్రభూ! షరస్వరమూ భేదం చూపడానికి వీల్లేని అందకత్తెలు రాజులుగా లభించినందులకు ప్రభువులు ఎంతో అదృష్టవంతులు! వ్యత్యాసం చూపడానికి ప్రయత్నించడంవల్ల ప్రయోజనం వుండదు. మీదుమిక్కిలి ఉత్తరోత్తరా మనస్సుకి బాధకూడా కలగవచ్చు’ అన్నాడు.

కాని ఎలాగన్నా ఈ సమస్యని పరిష్కరించే తీరాలంటూ రాజు పట్టుదల పట్టాడు. ఈ విషయంలో ఉపాయం ఆలోచించి తీరాలని మంత్రికి ఆజ్ఞయిచ్చాడు.

రాజుకు పట్టిన యీ పట్టుదల చూసి మంత్రి “ప్రభూ! మంత్రులు పెంకెగురాలపై స్వారిచేసేవారి వంటివారు. ఎలాగన్నా, ఆలాటి గుర్రాన్ని దారిలో పెట్టకపోతే అపాయం తప్పదు. ఇందుకు చాలా ధైర్యసాహసాలూ, జాగ్రత్తా కావాలి. ఇప్పుడు ప్రభువులు ఆదేశించిన పనులు ఆ గుర్రాల లాంటివి. ఐనా చేసితీరవలసిందే! తమరు రాజుల చక్కదనంలోని తారతమ్యం కనిపెట్టడానికి ఒక మార్గం వుంది. మన పట్టణానికి యీ మధ్యనే కాంతిగ్రహుడనే ఒక బ్రాహ్మణుడు వచ్చాడు. సౌందర్యాన్ని నిర్ణయించడంలో ఆయన ప్రతిభాశాలి. ఈ విషయంలో మూడు లోకాల్లోనూ అతన్ని మించినవాడు లేడట. అతన్ని రప్పించి రాజులను చూపినట్లయితే మీ సమస్య పరిష్కారం కావచ్చు. హంస సయితం పాలనూ, నీళ్ళనూ వేరుచేయలేక పోవచ్చునేమోగాని, అతడు మాత్రం చక్కదనంలోని భేదాన్ని స్పష్టంగా చెప్పగలడు” అని మనవిచేశాడు.

మంత్రి చెప్పిన సలహాను అనుసరించి రాజు కాంతి

గ్రహుణ్ణి వెదకించి తెప్పించాడు. మంత్రిచేసిన ఏర్పాటుప్రకారం రాజు కాంతిగ్రహుడితో మాట్లాడుతూ వుండగా రాణులు ముగ్గురూ ఒకరి తర్వాత ఒకరు నడచి వెళ్లేటట్లుగా యేర్పాటు జరిగింది.

మొదటి రాణి వెల్లిపోయినప్పుడు కాంతిగ్రహుడు తల వంచుకొన్నాడు. రెండవరాణి వెల్లినప్పుడు కొంచెంగా చలించాడు. కడసారి రాణి వెల్లినప్పుడు అతని ముఖంలో రంగే మారింది. ముగ్గురూ వెల్లిపోయాక రాజు ఆ ముగ్గురిలోనూ ఎవరై ఎక్కువ అందకత్తై అయినదీ చెప్పాలని కాంతిగ్రహుణ్ణి అడిగాడు.

కాంతిగ్రహుడు తనలో ఇలా ఆలోచించుకొన్నాడు: “మహారాజు యీ ముగ్గురిలోనూ ఎవరిని ఎక్కువగా ప్రేమిస్తున్నాడీ నాకు తెలియదు. నేను యధార్థం చెప్పివేస్తే - ఆయనకు ప్రియురాలు అయిన రాణిని అగౌరవపరచినట్లువుతుందేమో! రాజుతో యధార్థం చెప్పినా చెప్పకపోయినా ఎప్పుడో ఒకప్పుడు యీ సంగతి బయలుపడక తప్పదు. అప్పుడు తక్కిన రాణులిద్దరికీ నామీద కోపంకలిగి, ఏమ ప్రయోగం చేయించిగానిమరో విధంగాగాని నన్ను హతమార్చవచ్చును. కనుక, ఇప్పటిమట్టుకు ఏమీ చెప్పకుండా తప్పించుకొనిపోవడమే మేలు.”

అతడిలా ఆలోచించి “ప్రభూ! నిర్ణయించడానికి నాకు కొంత వ్యవధి కావాలి. రేపు తప్పక తెలియజేస్తాను” అని చెప్పి సెలవు తీసుకొని మెల్లిగా వెల్లిపోయాడు. అతడు ఆ సాయం త్రం లోగానే ఊరు విడిచి వెల్లిపోవాలని మొదట అనుకున్నా,

ఆ ముగ్గురు రాణుల్లోనూ ఒకామె సౌందర్యం తనను ప్రబలంగా ఆకర్షించడంచేత ఊరువిడిచి వెళ్లిపోదామంటే అతనికి బుద్ధి పుట్టిందికాదు.

ఆ రాజవద్దనుండే మంత్రి అసాధ్యుడు. ఆకార, వికారాలను బట్టి, మనస్సులోని అభిప్రాయం సుఖవుగా గ్రహించగల సమర్థుడు. అతడు రాజుతో ఇలా అన్నాడు. — “ప్రభూ! ఆ బ్రాహ్మణుడు తప్పించుకొని పోవడానికే యిలా ఎత్తు ఎత్తాడు. ఏం చెబితే ఏమి ఉపద్రవం వస్తుందో అని అతను భయపడ్డాడు. సాయంత్రంలోపుగా అతడు ఊరువిడిచి వెళ్లి పోవచ్చు. రాణుల్లో ఎక్కువ అందకత్తె ఎవరైనదీ తెలుసుకోవడానికి నేనిప్పుడు ఒక ఉపాయం మనవిచేసికొంటాను” అన్నాడు.

మంత్రి సలహాను అనుసరించి రాజు కాంతిగ్రహణి మనసులోని అభిప్రాయం తెలుసుకున్నాడు. అతని అభిప్రాయం ప్రకారం ఎక్కువ అందకత్తెగా నిర్ణయింపబడిన రాణినే ఎక్కువగా ప్రేమించి, తక్కిన ఇద్దరినీ అలక్ష్యం చేయసాగాడు. అందుచేత తక్కిన రాణులిద్దరూ కూడబలుక్కుని రాజుకు యిష్టరాలుగా వున్న మూడవరాణిని విషంపెట్టి చంపించారు. ఈ సంగతి తెలుసుకుని రాజు, కోపంతో ఆ యిద్దరు రాణులనీకూడా చంపించినేశాడు.

ఇలా, అందకత్తెలయిన ఆ ముగ్గురు రాణులలోనూ ఒక్కరైకూడా రాజుకు దక్కలేదు. ఈ విధంగా జరుగుతుందని మంత్రికి మొదటనే తెలుసు.

ఐతే, రాజకుమారీ! తన రాణులలో ఎక్కువ అందకత్తె

ఎవరై నదీ కాంతిగ్రహుడి మూలంగా రాజు ఎలా తెలుసుకో గలిగాడో!” అని ప్రశ్నించి, పూరుకున్నాడు ధీనిధి.

చంద్రకళాదేవి యిలా చెప్పింది: “ఈ విషయం తెలుసు కోవటానికి ఏమంతగా ప్రయత్నం చెయ్యనక్కరలేదు. కడసారి రాణియే అందరిలో అందకత్తై. ఎలా అంటే - మొదటిరాణి చక్కదనం కాంతిగ్రహునికి దిగ్భ్రమమాత్రం కలిగించింది. కాబట్టే అతడు తలవంచుకు ఊరుకున్నాడు. రెండోరాణి చక్కదనం అతన్ని ఆకర్షించినా - భీతినికూడా కలిగించింది. అంచేతనే ఆమెను చూడగానే చకితు డయ్యాడు. కడసారి రాణి చక్కదనం అతని మనస్సును బాగా ఆకర్షించింది. దాన్ని యిత రులు గ్రహిస్తారేమో అనే అనుమానంచేత అతని రంగే మారింది.

ఈ సంగతి మంత్రి గ్రహించకపోలేదు. అయినా తన ఊహ నిశ్చయమవునో కాదో స్పష్టం చెయ్యడానికి మంత్రి ప్రయత్నించాడు. కాంతిగ్రహుడి ఆకార వికారాదులనుబట్టి అతడు చాపల్యం కలవాడని గ్రహించాడు. రాణులు ముగ్ధురూ, అతన్ని ప్రేమించినట్టూ, తమను కలుసుకోవడానికి తగిన సమ యాన్నీ చోటునూ నిర్ణయించినట్టూ తెలుపుతూ, కాంతి గ్రహుడికి దొంగవృత్తరాలు రాయించి, అవి అతనికి రహస్యంగా అందేటట్లు ఏర్పాటు చేశాడు. అయితే, నిర్ణయించిన సమయం మాత్రం ముగ్ధురకూ ఒక్కటే అయేటట్లు జాబుల్లో వ్రాయించాడు.

మూడోరాణి ఎక్కువ అందకత్తై కాబట్టి ఆమెను కలుసుకోవడానికే నిశ్చయించి, కాంతిగ్రహుడు చెప్పిన గడు

వులో చెప్పినచోటుకు వెళుతూ వుండగా, దారిలో దాగివున్న రాజభటులు అతన్ని పట్టివేస్తారు. ఇందువల్ల రాణులు ముగ్గురిలో ఎవరై ఎక్కువ అందకత్తై ఐనదీ తేలిపోయింది. మనుష్యుల మాటలకన్నా, వారు చేసే పనులే ఏ విషయాన్నయినా నిర్ణయించడానికి తగివుంటాయి.”

ఇలా అంటూ, రాజకుమారి హేమప్రభుడివై పు విచార దృక్కులు ప్రసరింపజేస్తూ వెళ్లిపోయింది. రాజుమనస్సు ఆమెను వెంబడించింది. శరీరంమాత్రం ధీనిధితోపాటు నెమ్మదిగా బస చేరుకుంది.

విడిదికి వచ్చాక రాజు ధీనిధిని చూసి “ధీనిధీ! ఈరోజు కూడా చంద్రకళ నీ సమస్యకు సమాధానం చెప్పివేసింది. విదవ రోజుకూడా వ్యర్థంగా గడిచిపోయింది. నిన్ను తుమించడానికి వీలేదు. అయినా నువ్వు చెప్పిన కథమూలాన్ని నాప్రేయసి తన అద్భుతమైన తెలివితేటలు చూపడంచేత నిన్ను తుమించాను. ఆమె స్త్రీరూపంతో వున్న బృహస్పతిలా కనబడుతూ వున్నది. ఆమె వెళ్లిపోతూ పోతూ నామీద విసిరిన చూపు నా హృదయాన్ని మిక్కిలి బాధపెడుతూ వున్నది. ఆమె చిత్రం నాదగ్గర వున్నా, ఆమెను గురించిన విరహంతో యీ రాత్రి ఎలా గడవ గలనో తెలియకుండా వుంది.” ఇలా అంటూనే, ఆమె చిత్రం చూస్తూ రాత్రి అంతా విశ్రాంతి లేకుండానే వేగించాడు.

ఆ ర వ రా త్రి

మరునాడు సూర్యోదయం కాగానే హేమప్రభుడు లేచి, ధీనిధితో కూడా ఆ తోటలో తిరుగుతూ పగలల్లా కాలక్షేపం చేసి, సాయంత్రం కాగానే చంద్రకళాదేవి దగ్గరకు వెళ్లాడు. మిత్రులిద్దరూ వెళ్లేసరికే ఆమె ప్రశ్నకోసం ఎదురు చూస్తూ శిలావేదికమీద కూర్చునివుంది.

ఆ దినం ఆమె నీలవర్ణపు చీరధరించి, స్ఫటికాలు కూర్చిన రవిక తొడుక్కుని, ఆ దుస్తులకు అనుకూలాలైన నగలూ, కిరీటమూ ధరించివుంది. రాజును చూడగానే ఆమె ఒక నిట్టూర్పు విడిచింది. అది గమనించి అతడు కుంగిపోయి శిలావేదికమీద కూలబడి, ఆమెవై పే నిదానించి చూస్తూవుండగా - ధీనిధి వచ్చి రాజకుమారియెదుట నిలిచి యిలా ప్రారంభించాడు—

“రాజకుమారి! - ఒకానొకప్పుడు ఒక వూళ్లో ఒక జూదగాడు వుండేవాడు. వాడు జూదగాడే కాదు, మోసగాడు కూడాను. వాడు తన ఆస్తినంతా జూదంలో పోగొట్టుకొని జీవనంకోసం సన్యాసివేషం వేశాడు. ఆ మోసగాడు ఒంటినిండా బూడిద పూసుకుని, నడినెత్తిని జుట్టు ముడివేసి, పునుకలపేరు మెడలో ధరించి, కావిగుడ్డ కట్టి, దండకమండలాలు చేత పుచ్చుకుని అసలైన సన్యాసిలాగే తయారయ్యాడు. ఎవరన్నా తనవేపు చూసినపుడల్లా దొంగజవం చేస్తూ, నటన చేయ సాగాడు.

ఒకనాడు ఆ మోసగాడు బాటపక్కన కూర్చుని వుండగా ఆ వూరి రాజకూతురు ఏనుగుమీద అంబాళీలో ఆ దారంట వెళ్ళడం సంభవించింది. వాడున్న చోటికి ఏనుగు వచ్చే సరికి అంబాళీకి కట్టివున్న తెర గాలికి ఎగిరింది. ఆ సమయంలో రాజకుమారి ఆ మోసగాడి కంటబడింది. ఆ కపటసన్యాసి ఆమె చక్కదనానికి ముగ్ధుడై పోయాడు. జన్మ ఎత్తినందుకు అలాంటి చక్కని చుక్కను చేపట్టకపోతే యేమిటని వాడికి తోచింది. తోచిందే కాని, రాజకుమారిని లొంగదీసుకోవడం మాటలా ?..

వాడు చాలాసేపు నిదానంగా ఆలోచించాడు. రాజ భవనానికి ఎదుటవున్న ఒక చెట్టుకొమ్మని కాళ్ళతో పట్టుకొని తలకిందుగా గబ్బిలంలాగు వేలాడుతూ తపస్సు చేస్తున్నట్టు నటించాడు. వాడి వాలకం చూచి, ఇతడు గొప్ప ముఖేశ్వరుడంటూ ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగా వచ్చి మూగారు. రోజూ కొంత సేపు ఇలా తలకిందులా వేలాడేవాడు ఆ మోసగాడు.

ఈ సంగతి పోయిపోయి రాజుగారి చెవినికూడా పడింది. ఆయన స్వయంగా వచ్చి చూచి, ఇతడు మహత్తుగలవాడే అని నమ్మి పట్నా, పాలూ తెప్పించి యిస్తూ, ఆ సన్యాసివల్ల దీవ నలు పొందుతూ వుండేవాడు.

రాజకుమార్తె పేరు హసన్ముఖి. పేరుకు తగినట్లే ఆమె తరుచు నవ్వే స్వభావం కలది. ఆమె ఒకనాడు ఏనుగుమీద - అంబాళీలో కూర్చుని వెళ్తూ, రాజభవనం ఎదుట ఈ దృశ్యం చూడటం తటస్థించింది. చెట్టుకొమ్మకి తలకిందుగా వేలాడు తున్న ఆ సన్యాసిని చూడగా వచ్చిన నవ్వు ఆపుకోలేక ఆమె

గట్టిగా నవ్వింది. ఆ నవ్వు సన్యాసికి బాగానే వినబడింది.

అతను కోపంతో వెంటనే చెట్టునుంచి దిగి రాజుదగ్గరికి పోయి : “రాజా ! నీ కుమార్తె నన్ను చూసి నవ్వి, నా తపస్సుకీ విఘ్నం కలిగించింది. నీ కుమార్తె కాబట్టి ఈసారికి శపించకుండా తీమిస్తాను. పూర్వం అయితే - ఋషులంతా - అపరాధంచేసిన వారిని ఘోరంగా శపించేవారు !- నీ ముఖం చూసి నేను ఆమెను తీమించినా - నీ రాజ్యంలో ఇరవై యేళ్ళ దాకా వర్షం పడకూడదని శపించాలని నిశ్చయించుకున్నాను” అన్నాడు.

ఈ మాట వినేసరికి రాజు గడగడలాడిపోయాడు. ఈ అపరాధం తీమించాలంటూ చాలా ప్రాధేయపడ్డాడు.

దొంగసన్యాసి కొంత దయతలచినట్లు నటించి : “సరే!- యీసారికి నా శాప యత్నాన్ని మానుకుంటాను. ఇలాటి అపచారం ఇకమీద జరక్కుండా మాత్రం చూడు” అని చెప్పి మళ్ళీ చెట్టుదగ్గరికి వెళ్లిపోయాడు. రాజు కుమార్తెను పిలిచి జాగ్రత్తగా వుండాలని హెచ్చరించాడు.

మరుచటి దినం మళ్ళీ రాజకుమారి ఏనుగుమీద వెళుతూ, గత దినం సంగతి మరిచిపోయినట్టే ఆ వింతసన్యాసిని చూసి, మునపటికొన్నా గట్టిగా, ఎక్కువసేపు నవ్వింది. సన్యాసి మిక్కిలి కోపంతో చెట్టుదిగి రాజుదగ్గరికి వెళ్లి గట్టిగా బెదిరించాడు. రాజు గడగడలాడుతూ తీమించాలని చాలసార్లు బతిమాలుకొని, సన్యాసిని శాంతపరిచి పంపివేశాడు. తన కుమార్తెను మళ్ళీ చీవాట్లు పెట్టాడు.

తరువాత రెండురోజులపాటు మానన్యులు మరిచి

మార్గంగా విహారానికి వెళ్లింది. కాని, మూడోరోజున కూడా మరిచిపోయినట్టే, యథాప్రకారం చెట్టుదగ్గర్నుంచి పోతూ, సన్యాసిని చూచి పెద్దగా నవ్వింది. ఆమె ఈ రోజున చాలానేపు నవ్వింది. అంతఃపురంలోకి వెళ్లే వరకూ ఆమె తన నవ్వు ఆపుకొన లేకనేపోయింది.

కపట సన్యాసి వెంటనే చెట్టుదిగి, రాజుదగ్గరికి పోయి “రాజా! నీ కుమార్తె నేడు చాలానేపు విపరీతంగా నన్ను చూసి నవ్వి, ఏళ్ళతరబడి నేను చేస్తూవున్న తపస్సుకి విఘ్నం కలిగించింది. ఇక నేను నీ రాజ్యాన్ని శపించకుండా వుండలేను” అన్నాడు.

రాజు గడగడలాడిపోతూ, ‘యోగివర్యా!- త్రికాలజ్ఞులయిన మీకు తెలియనిది వుండదు. ఆమె అలా ఎందుకు నవ్వుతున్నదో సెలవీయగలరా?’ అని అడిగాడు.

సన్యాసి ఆలోచించినట్లు సటిస్తూ, ‘ఆమెను హాస పిశాచం అనే భూతం ఆవేశించివుంది. అంచేత ఇలా ఆమె నవ్వుతూవుంది’ అని చెప్పాడు.

‘అయితే, దాన్ని వదిలించడానికి మార్గంలేదా?’ అన్నాడు రాజు. అందుకు కపటసన్యాసి ‘లేకేమి? నాకు మీ కుమార్తెను చూపిస్తే మంత్రం వేస్తాను. నేను శాయ శక్తులా ప్రయత్నిస్తాను. ఐతే, ఆ పిశాచం పోనూ వచ్చు, పోక పోవనూ వచ్చు. పోకపోతే నీ రాజ్యాన్ని శపించడం యెలాగూ వుండనేవుంది’ అన్నాడు.

రాజు ఆ సన్యాసిని తన కుమార్తెదగ్గరికి తీసుకొనివెళ్లి ‘అమ్మాయీ! వీరు మహాత్ములు! నిన్ను ఆవేశించివున్న హాస

పిశాచాన్ని వదలగొట్టాలని నేను ప్రార్థించగా దయతలచి వచ్చారు. నువ్వు మంత్రం వేయించుకోవాలి. లేకపోతే - నా రాజ్యంలో ఇరవై యేళ్ళపాటు వాసలు పడక, రాజ్యం నశించి పోతుందిట' అని ఆమెతో అన్నాడు. రాజపుత్రిక మానం వహించింది.

అప్పుడు కపట సన్యాసి 'మంత్రం వేసేటప్పుడు ఎవళ్లూ ఆ చుట్టుపట్ల వుండకూడదు. రాజకుమారి వుండే గదిలో ఆమె, నేనూ మాత్రమే వుండాలి. ఆ చుట్టుపక్కల జనం అలికిడే వుండకూడదు. లేకపోతే మంత్రం పారదు' అన్నాడు.

ఇదంతా ఏదో మోసంగా వుందని రాజకుమారికి తోచింది. 'ఈ సన్యాసి మోసగానివలె ఉన్నాడు. నా తండ్రి అమాయకుడై వీడి పలలో పడిపోయాడు. వీడికి తగిన ప్రాయశ్చిత్తం చేయాలి. ఈసారి నవ్వుడంతో నా పని ముగించను' అని ఆమె అనుకుంది.

రాజు తన కుమార్తెను ఒంటరిగా విడవడానికి సందేహిస్తూ వుండగా, ఆ సన్యాసి "సందేహించ నక్కర్లేదు. మేము మానవాళీతులం. ఆమె నాలుగడుగుల దూరంలో వుండగానే మంత్రం వేస్తాం" అన్నాడు. అప్పుడు రాజకుమార్తె కూడా అందుకు అంగీకరిస్తూ, "నాన్నగారూ!- భయంలేదు. ఆయన చెప్పినట్లే జరిగించవచ్చు" అన్నది. తర్వాత మంత్రం వెయ్యడానికి తగిన యేర్పాట్లన్నీ జరిగాయి.

హసన్ముఖ యెవ్వరికీ తెలియకుండా కొంతమంది చెలికత్తెల్ని పక్కగదిలో రహస్యంగా వుంచింది.

రాజకుమారి గదిలో ఆమె, మాంత్రికుడూ తప్ప మరె

వ్వరూ లేరు. ఒంటిపాటుగా రాకుమారిని చూడగానే సన్యాసికి వుండేకం కలిగింది. అయినా తొందరపడలేదు. వలయాకారంగా పెద్దగీత గీసి, దానిమధ్యని ఆమెను నిలబెట్టి, ఏవో మాటలు గొణిగాడు. తర్వాత 'చెవిలో చెప్తేనేగాని మంత్రం పార'దని అంటూ, ఆమెని దగ్గరకు రమ్మన్నాడు. హాసస్మృతి వెళ్ళలేదు. 'నువ్వు నా దగ్గరికి రాకపోతే నేనే నీ దగ్గరికి వస్తా'నంటూ ఆ దొంగసన్యాసి గబగబా వెళ్లి ఆమె చేతిని పట్టుకున్నాడు.

ఆమె మెల్లగా చెయ్యి విడిచించుకుని చప్పట్లు చరిచేసరి కల్లా పదిమంది చెలికత్తెలూ పచ్చి సన్యాసిని పట్టి, వాడి వళ్లు హూనం చేశారు. ఒకరై ఎర్రగా కాల్చివుంచిన గరిటె తెచ్చి, వీపుమీద రెండ్లు చురకలు కూడా పెట్టింది. అప్పుడు హాసస్మృతి 'దయతలచి నిన్ను ప్రాణాలతో విడుస్తున్నాను. పో! కావా లంటే మా నాయనతో చెప్పుకో. నిన్ను డొక్క చీల్చిస్తా' అన్నది. ఆ సన్యాసిని చెలికత్తెలు ఆమట్టున వదిలేశారు.

వెంటనే వాడు గట్టిగా నవ్వుకుంటూ ఆ భవనంనుంచి బయటపడేసరికి రాజోద్యోగులు కనబడ్డారు. కపటసన్యాసి వాళ్ళు వెంబడే రాజుదగ్గరికి పకపక నవ్వుతూ పోయి "రాజా! ఇక భయంలేదు. నీ కుమార్తె హాసపిశాచం ఆమెను విడిచి వేసింది. దాన్ని నామీద ఆవహింపజేసుకొని, నాకూడా తీసుక పోతున్నాను" అంటూ, చావు మూడిందనే గుండెబెదురున్నప్ప టికి, నవ్వుతూనే వెళ్లిపోయాడు.

రాజకుమారి! - ఆ కపటసన్యాసి అలా నవ్వుతూ వెళ్లి పోవటానికి కారణం 'యేమిటైవుంటుందో!' అని, వూరు కున్నాడు ధీనిధి.

రాజకుమారి కొంచెం ముఖం చిట్టించుకొన్నది. “మృత్యువు నోటినుండి తప్పించుకున్నట్టుగా, ఆ చెలికత్తెల నుండి తప్పించుకొని ప్రాణాలతో బయటపడ్డానని కులుకుతూ, ఆ మోసగాడు తన పిరికితనానికి తగినట్టుగానే నవ్వాడు. ‘అయ్యో! నా ప్రయత్నం విఫలమైపోయిందే, చెలికత్తెల చేతుల్లో చావుదెబ్బలు తిన్నానే, శాశ్వతమైన గురుతులుగా వుండేటట్టు చురకలుకూడా పడినయే, తలకొట్టినంత పని జరిగిందే!’ అనే తలంపే లేకపోయింది. ఈ అన్నిటికన్నా వాడు తన ప్రాణమే ఎక్కువగా, ఎలాగో అలా బతికివుండటమే ఘనంగా ఎంచుకున్నాడు. బ్రతుకు ఎంత సీచమైనప్పటికీ పిరికి పందలకు ప్రాణమే తీసి, చెప్పుదెబ్బలు తగిలిస్తే ప్రాణరక్షణే వాళ్ళకు పరమావధి. వాడు అలా నవ్వుతూ, హాసపిశాచాన్ని వెంట తీసుకపోతున్నట్టు నమ్మించి నటించకపోతే, వాడిని రాజకుమారి విడిచినా రాజు విడిచేవాడుకాదు. ఏదోవిధంగా అనువులు నిలబెట్టుకుని ఈ సన్యాసిలాగ సీచపు బతుకు బతుకుతారు పిరికిపందలు. ఆత్మగౌరవం కలవారు ప్రాణాన్ని తృణప్రాయంగా చూస్తారు. తాము తలపెట్టిన ఏపాటి చిన్న ఉద్యమమైనా సరే, విఫలం కావటాన్ని వారు సహించలేరు. అది ఒక గొప్ప అవమానంగానూ, మరణంకంటే కూడా ఎక్కువగానూ వారు భావిస్తారు” అని. అంటూ, భావగర్భితమైన ఒక్క చూపు వినరి, లేచి వెళ్లిపోయింది.

రాజు మనస్సు ఆమె వెనకాలే పరుగెత్తింది. శరీరం మాత్రం ధీనిధితోపాటు మెల్లగా విడిది చేరుకుంది.

బసకు వచ్చాక రాజు మిత్రుడిని చూసి “మిత్రుడా!

ఈ రోజుకూడా నీ ప్రయత్నం ఫలించలేదు. మన గమ్యుని దినాల్లో ఆరు రోజులు గడచిపోయాయి. ఈ అపరాధానికి నిన్ను ఊమించరాదు. కాని, చంద్రకళ పోతూపోతూ, సాభిప్రాయ దృష్టిని నామీద విసరడంచేత - ఆ వ్రపకారం తలిచి, నిన్ను ఊమించాను. ఆమె ముఖం చిట్టించుకున్నప్పుడు - సరస్సుమీది చిన్న కెరటంలా ఆ చిట్టింపు నన్నెంతో ఆకర్షించింది. ఆమె మాటలు నాకు కొంత ప్రోత్సాహాన్ని, ఆశనీ కలిగించాయి. అయినా ఆమె తెలివితేటలు సాటిలేనివి. ఆమె ప్రతిభ చూడగా ఆమె నాకు దుర్లభురాలయేటట్లు కనబడుతూవుంది. ఆమెచిత్రాన్ని చూస్తూ కూడా, ఆమె వియోగాన్ని కేపటి దాకా సహించి ప్రాణాలు నిలుపుకోవడం దుర్భరంగా వుంది అంటూ, ఆమె చిత్రాన్ని చూస్తూ, హృదయ సంక్షోభం తోనే రాత్రంతా గడిపాడు.

ఏడవ రాత్రి

అ మర్నాడు హేమప్రభుడు పగలల్లా ధీనిధితో కూడా, తోటలలో తిరుగుతూ అతి కష్టమీద గడపి, సాయంత్రం కాగానే రాజకుమార్తె ఉద్యానవనం చేరుకున్నాడు. మిత్రు లిద్దరూ వెళ్లేసరికే చంద్రకళాదేవి శిలావేదికమీద కూర్చుని, వీరి రాకకు ఎదురుచూస్తూ వుంది. ఆమె నాడు ఊదారంగు చీర కట్టుకుని, మెరుగుపెట్టిన బంగారు చమిక్కి పనితనంగల రవిక తొడుక్కుని, వాటికి అనుకూలమైన నగలూ, కీరీటమూ ధరించి వుంది. ఆమె హేమప్రభునిపైని ఆనందాన్ని ఒలికించే చూపులు ప్రసరింపజేసింది. ఆ దృష్టిప్రసారానికి అతడు తన్మయుడై ఆమెను ఆప్యాయంగా చూస్తూనే తన శిలావేదికమీద కూల బడ్డాడు. అప్పుడు ధీనిధి ఆమె యెదుటికి వచ్చి యిలా ప్రారంభించాడు—

“ఓ నాగరాజపుత్రీ! ఒక పూరిలో ఒక ధనవంతుడైన వర్తకుడు ఉండేవాడు. అతను కురూపి. అతని బంధువులలోనే ఒక పేద కుటుంబీకులు - అతనికి బాగా డబ్బు వున్నదనే కారణంచేత చక్కనిచుక్కవంటి తమ పిల్లను ఇచ్చి వైభవంగా పెల్లిచేశారు.

ఆ దాంపత్యం, కాకిముక్కుకు దొండపండు కట్టినట్టు ఉందని నలుగురూ అనుకునేవారు. అంచేత భార్యకి భర్తమీద మొదటే అసహ్యభావం ఏర్పడింది. కాని అతనికీమాత్రం ఆమె

మీద మహా ప్రీతి. అన్నివిధాలా ఆమె సంతోషానికీ, సుఖానికీ అతను ప్రయత్నించేవాడు. ఆమె తనను దాసుడుగా భావించినా తాను ఆమెను దేవతగానే భావిస్తూ వుండేవాడు. అయినా, రోజుకు రోజూ తన జీవితం వ్యర్థమనీ, దుర్భరమనీ ఆమె అనుకొంటూ వుండేది.

ఆమె తన మేడమీద తిరుగుతూ వుండేటప్పుడు వీధిలో పోతూవుండే అందగాళ్లు కనబడితే, అటువంటి అందగాళ్ళలో ఒకరు తనకు భర్తగా లభిస్తే ఎంత బాగావుండేదో కదా! అని తలపోసేది. ఎవరింటికేనా వెళ్లితే, తనను చూసి ఎవరైనా 'యీమె ఫలనాఆయన భార్య' అని అనుకుంటే తనకు చిన్న తనమని ఆమెకు అనిపించేది.

కొద్దికాలం అయితే ఎలాగన్నా ఆ భర్తను విడిచిపెట్టి పుట్టింటికీ పోదామని ఆమెకు బుద్ధిపుట్టింది.

ఒకనాడు భర్త యింట్లో లేకుండా చూచి, ఆమె తన నగలూ, కొంత నగదూ తీసుకుని ఇల్లు విడిచి వెళ్లిపోయింది. అక్కడికి ఆమె పుట్టిల్లు వారంరోజుల ప్రయాణం. ఆమెకు దారీ, తెన్నూ కూడా తెలియదు. ఎక్కడ, ఎవరివల్ల ఏం ప్రమాదం వస్తుందో అనే భయంకూడా ఎక్కువగా వుంది. అయినా రెండో మనిషిమీద నమ్మకం లేకపోవడంచేత తనకి సాయంగా ఎవ్వరినీ తీసుకెళ్ళలేదు.

పగలల్లా దారితోడు చూచుకుని ప్రయాణం చేస్తూ, పొద్దు పోకముందే ఏవూళ్ళో సత్రం వుంటే అక్కడ బసచేసి, ఆ రాత్రి అక్కడ తల దాచుకుంటూ ఆమె ప్రయాణం సాగించింది.

ఒకరోజు సాయంకాలం అయేసరికి ఆమె ఒకవూరు చేరుకుంది. కాని ఆ వూళ్ళో సత్రం లేదు. అక్కడికింకా తమ వూరు ఒకరోజు ప్రయాణం. ఎక్కడ బసచేసేదీ తెలియక తబ్బిబ్బుపడుతూ వుండగా ఒక గృహస్థు కనబడి 'అమ్మా! మీరు కలతపడ నక్కల్లేదు. ఎటువంటి అరమర, అభ్యంత రమూ లేకుండా మా యింట్లో స్వేచ్ఛగా యీ రాత్రి ఉండి పోవచ్చు. నేనూ కుటుంబీకుణ్ణి. నా విషయంలో ఎలాంటి అనుమానము పడనక్కల్లేదు' అని ధైర్యం చెప్పి, నమ్మించి ఆమెను తన యింటికి వెంట తీసుకుపోయాడు. పైకి ఇలా చెప్పేడేగాని, ఆమె చక్కదనం చూసి, అతను మనసులో భ్రమించాడు. ఆ వృద్ధేశంతోనే తన యింట బస యిచ్చాడు. అమాయకురాలైన వర్తకుడి భార్యకు పాపం, యీ సంగతి యేమీ తెలియదు.

ఆరాత్రి ఆమె నిద్రిస్తున్న సమయంలో ఆ కుటుంబి ఆమె దగ్గరికి వచ్చి తాకబోయాడు. అతని చెయ్యి తగిలీ తగలటం తోనే ఆమె తుల్లివడి లేచి వీధివైపు పరిగెత్తింది. దారిలో ఒక గుమ్మం అడ్డంగా వుందనే సంగతి ఆ చీకట్లో ఆమెకు తెలిక దభాలున పడిపోయింది. ఆ పడిపోవడంలో రెండుకాళ్ళ బొటన వేళ్ళూ చితికిపోయి, రక్తం ప్రవహించింది. తలకీ పెద్ద దెబ్బ తగిలింది. ఆమె ఆ దెబ్బలకి లక్ష్యం చేయకుండా వీధిలోకి వచ్చి వేసింది. గట్టిగా అరుస్తే తనకే అవమానంకదా అని బాధ భరించి ఊరుకుంది. ఆమె మరో ఇంటి అరుగుదాకా వచ్చి, స్మృతితప్పి, ఆ గుమ్మంలో మూర్ఛపడిపోయింది. ఉదయం కాగానే ఆ యింటివాళ్ళూ, చుట్టుపక్కలవాళ్ళూ వచ్చి చికిత్స చేసి ఆమెను మూర్ఛ తేరిచి, సంగతి సందర్భాలు తెలుసుకుని,

ఆమెను పుట్టింటికి దిగజెట్టారు.

ఆమెకు గాయాలు మానడానికి రెండు మూడు నెలలు పట్టింది. కాని, ఆమె కాలివేళ్ళమీద మచ్చలు మాత్రం శాశ్వతంగా వుండిపోయాయి.

ఆమె గొప్ప వర్తకుని భార్య కావడంచేత, డబ్బుతో కూడా రావడంచేత తల్లిదండ్రులే కాకుండా తక్కిన వాళ్ళందరూ కూడా కొంతకాలం చాలా గౌరవంతో చూచారు. ఆమె యెందుకు ఇలా ఒంటరిగా వచ్చేసిందా అనే ప్రశ్న రాలేదు.

కాని క్రమంగా ఆ గౌరవం తగ్గిపోసాగింది. ఆమె ఎప్పటికీ తిరిగి అత్తవారింటికి ప్రయాణం కాకపోవడంచేత, మెల్లిగా అందరికీ అర్థమైంది - ఆమె భర్తమీది అసహ్యంతో అతన్ని విడిచిపెట్టి పుట్టిల్లు చేరుకునివుంటుందని.

క్రమంగా ఆమెమీద అందరికీ అసహ్యభావం ఏర్పడింది. ఊళ్ళో వాళ్ళందరూ వన్నెలూ చిన్నెలూ కల్పించి, వింతవింత కథలు ఎన్నో అల్లడం ప్రారంభించారు. ఇవన్నీ ఆమె చెవిని పడి, మనసుకు చాలా బాధ కలిగించేవి.

లోకుల ప్రసంగాలవల్ల నై తేనేమీ, వారివారి కాపరాలను చూడడంవల్ల నై తేనేమీ - ఆమెకు ఒక్క సంగతి బాగా బోధపడింది. 'భర్త ఎలాంటివాడైనా సరే - అతనిదగ్గర వుంటేనే ఆడదానికి గౌరవం! అక్కడ వుండడమే ఆమె ధర్మం!' అని. కాని, ఎంత ప్రయత్నించినా - తిరిగి భర్త దగ్గరికి వెళ్ళటానికి మనస్కరించింది కాదు.

ఒకప్పుడు ఆమె వదినగారు ఏదో సందర్భంలో 'మని

షికి గుణం ప్రధానం గాని, అందం కాదు. ఈ తనువులు శాశ్వతమా? లోకంలో నిలిచేవి మాటలే' అంటూ ఎత్తిపొడిచింది. ఈ మాటకు ఆమె తలవంచుకోవలసి వచ్చింది.

అప్పుడు తన చూపు కాలివేళ్ళమీద పడింది. ఆ వేళ్ళు మునపటిలాగు కాక ఇప్పుడు చాలా అందవికారంగా ఉన్నాయి. క్షణంలో తన శరీరానికి సంబంధించిన కాలివేళ్ళు ఎలా మారిపోయిందో, ఆమెకు బోధపడింది.

‘మా వదినె చెప్పినమాట అబద్ధంకాదు’ అని అప్పుడు ఆమెకు బోధపడింది. మనస్సులో గొప్ప మార్పు కలిగింది.

‘నేను పుట్టింటికి వచ్చి ఏడాది అయింది. ఇకనైనా నా భర్తదగ్గరికి వెళ్లిపోవడమే అన్నివిధాలా శ్రేయస్కరం’ అని ఆమె నిశ్చయించుకుంది. తన నిశ్చయాన్ని తల్లిదండ్రులకీ, ఆప్తులకీ తెలిపింది. వాళ్ళూ సంతోషించి దీవించారు.

రెండు రోజులలో ప్రయాణం అనగా-దురదృష్టవశాత్తూ, ఆమెకు తీవ్రంగా జ్వరంవచ్చి తర్వాత ఒత్తుగా అమ్మవారు పోసింది. ఆమె తేరుకొని, బతికి బయటపడటానికి నిండు రెండు నెలలు పట్టింది. ఆమె శరీరమూ, ముఖమూ ఇప్పుడు చాలా వికారంగా తయారయ్యాయి. అద్దంలో ముఖం చూసుకుంటే— ‘నే నవరిని?’ అన్నట్టుగా ఆమెకు తోచింది. తన శరీరం తనకే రోత కలిగించింది.

ఈ స్థితిలో ఆమె గర్వం పూర్తిగా పటాపంచలైంది. భర్త ఉత్తముడనీ, అతని సుగుణాలముందు తన సౌందర్యం దిగదుడుపనీ బోధపడింది. ‘క్షణంకూడా ఇక ఆలస్యం చెయ్యకూడదు. భర్త దగ్గరికి పోవాలి. అతని పాదాలమీద పడాలి.

క్షమించుమని ప్రార్థించాలి. అతడు క్షమిస్తేనే జీవితశేషం ప్రశాంతంగా గడిచేది' అని ఆత్రత కలగసాగింది. పూర్తి ఆరోగ్యం చేకూరినతరువాత తాము సాయంవచ్చి దిగిపెట్టుతామనీ, కొన్నాళ్ళు పోనియ్యమనీ తలదండ్రులూ బంధువులూ, కాలయాపన చేయసాగారు.

‘ఇది పనికా’దని తలిచి, ఆమె ఒకనాటిరాత్రి ఎలా వచ్చిందో అలాగే - పిట్టకు తెలియకుండా భర్తదగ్గరికి వెళదామని బయలుదేరింది.

ఆమె ఒక్క పూవున ప్రయాణంచేసి, ఆకలిదప్పికలు తెక్కిచేయకుండా నడిచి నడిచి, ఒకనాటి ఉదయానికి భర్త యింటికి చేరుకున్నది. తలుపు తట్టింది. కాని, అతడు వచ్చేలోపలనే, బలహీనతవల్ల సామ్యసిల్లి గోడకు చేరబడిపోయింది. వర్తకుడు గబగబా వచ్చాడు. తలుపు తీశాడు. ఆమెను చూసి పోలిక పట్టలేకపోయాడు. కాని మరుక్షణంలోనే తెలుసుకొని, బాటబాట కన్నీళ్ళు రాల్చాడు. ఎంతో దయతో, ప్రేమతో ఆమెను ఎత్తుకొని లోపలికి తీసుకుపోయి పడకమీద పడుకోబెట్టి నేడ తేర్చాడు. కొంతసేపటికి ఆమె కన్నుమూతలు విప్పింది. ఎదట, ఎంతో జాలిగా, ప్రేమగా కన్నీళ్లు కరిపిస్తున్న భర్త కనబడ్డాడు !

అప్పటి ఆమె స్వరూపం వికారంగా వుంది. శరీరం చిక్కిపోయి, బలహీనంగా వుంది. ఆమె మురికిగా వున్న చినిగిన చీర ధరించి వుంది. నడిచి రావడంవల్ల బాటమీది ధూళి ఆమె మోకాళ్ల వరకూ వ్యాపించి వుంది. దారిబోయే బిచ్చకత్తెకంటే కూడా ఆమె హీనమైన స్థితిలో కనబడింది. ఆమె తెలివితెచ్చు

కుని, భర్తను చూసి సిగ్గుపడి, కళ్ళంట నీళ్ళు కారుస్తూ, చేతులు జోడించి పడకమీదనుంచి లేవబోయింది. కాని భర్త ఆమెను లేవనియ్యలేదు. కన్నీళ్ళు కారుస్తూనే అతను తన పైమీది వస్త్రంతో ఆమె కాళ్ళదుమ్ము తుడవసాగాడు.

అతను అలా తుడుస్తూ వుండగా, అతని దృష్టి ఆమె కాలివేళ్ల మీద పడింది. అతను ఆ వికారంగా వున్న వేళ్లను తన చేతివేళ్లతో తాకి, విచారంతో చిరునవ్వు నవ్వాడు. ఆమె మానంగా అతనివేపు విప్పారిన కన్నులతో చూచింది. వెంటనే హృదయం పగిలి, ఆమె చచ్చిపోయింది. ఆమె హఠాత్తుగా చనిపోవడంతో నుంచున్న పాటున అతనూ నేలకు ఒరిగి మరణించాడు.

రాజకుమారి ! ఆ వర్తకుడి భార్య హృదయం పగిలిపోవడానికి కారణం ఏమైవుంటుందో !” అని ధీనిధి ఊరుకున్నాడు.

ఆమె యిలా సమాధానం చెప్పింది: “పట్టరాని విచారంవల్ల ఆమెగుండె పగిలిపోయింది. ఆమె ప్రవర్తనకు, ఆమె భర్త అపారమైన తన దయను ప్రతిఫలంగా ఇచ్చాడు. అయితే ఆ కాలి మచ్చలవల్లనే ఆమె ప్రవర్తనను అతను సూచించి నట్లయింది. ఈ సూచనవల్ల ఆమెకు హఠాత్తుగా పశ్చాత్తాపం కలిగి, దుఃఖం నదీప్రవాహంవలె పొంగిపొరలింది. దాన్ని ఇముడ్చుకోవటం ఆమె హృదయానికి సాధ్యంకాలేదు. అంచేతనే అది పగిలిపోయింది.”

ఇలా సమాధానం ఇచ్చి, ఆమె విచారంతో రాజువైపు చూస్తూ వెళ్లిపోయింది. రాజు మనస్సు ఆమె వెంటనే వెళ్లిపోయింది. శరీరంమాత్రం ధీనిధితోపాటు బస చేరుకుంది.

బసకు వచ్చాక రాజు ధీనిధిని చూసి 'ఓ కఠినుడా! ఈ దినంకూడా వ్యర్థంచేశావు. నీప్రశ్నకి చంద్రకళ అవలీలగా జవాబిచ్చింది. నీ అపరాధం తుమించతగినదికాదు. కాని ఆమె నేడు నావైపు దీనంగా చూడడంచేత, నిన్ను తుమిస్తున్నాను. ఆమె చిత్రం చూస్తూ ఎలాగో ఒకలాగు రేపటిదాకా ప్రాణాలు బిగపట్టి వుంటాను. రేపే నా-ఆమె జవాబు చెప్పలేని చిక్కు-ప్రశ్నని ఆలోచించు' అని అంటూ, ఆమె చిత్రాన్నే చూస్తూ జాగరం చేసి రాత్రి వెళ్లబుచ్చాడు.

ఎనిమిదవ రాత్రి

—:—

మరునాడు రాజు ధీనిధితో పగలల్లా చుట్టుపక్కల వున్న తోటల్లో కాలం గడిపి సాయంత్రం అయేసరికి చంద్రకళా దేవి ఉద్యానవనం చేరుకునేసరికే రాజకుమారి శిలావేదిక మీద కూర్చుని వుంది. నాటిదినం ఆమె మరకతమాణిక్యపు రంగు చీరకట్టుకుని, చంద్రకాంతమణుల రవిక తొడుక్కుని, వాటికి తగిన నగలూ, కీీటమూ ధరించి వుంది. నాడు ఆమె హేమప్రభుని ప్రేమతో చూస్తూ పరవశంచేసింది. అతడు తన్ను తాను మరచి తన శిలావేదికపై చతికిలబడ్డాడు. తరువాత ధీనిధి ముందుకు వచ్చి ఆమె యెదుట నిలిచి యిలా చెప్పడానికి ప్రారంభించాడు—

“రాజపుత్రీ! ఒక పూల్లో ఒక యింట్లో భార్యా భర్తలు కాపరం చేస్తూ వుండేవారు. భార్యకు భర్త అంటే యిష్టంలేదు. ఆమె చిరునవ్వుతో ఆతనికి ఎన్నడూ కనబడే యెరుగదు. ఒకనాడు ఆమె గుమ్మంలో నిలబడి వుండగా, దారంట పోతూవుండే అందగాడైన రాజపురోహితుణ్ణి చూడడం తటస్థించింది. అతడూ ఆమెను చూశాడు. ఇద్దరి చూపులూ కలిసిన్నై. ఒకరిపై ఒకరికి గాఢమైన ప్రేమ ఏర్పడింది. ఆమె భర్త చాలా ముక్కోపీ, ముందుజాగ్రత కలవాడూ కావడంచేత, ఎంత ప్రయత్నించినా యిద్దరూ మళ్ళీ కలుసుకోవడానికి వీలుపడలేదు.

అందుకోసం రాజపురోహితుడు ఒక ఉపాయం పన్నాడు. అతడికి పరకాయప్రవేశవిద్య తెలుసు. అంటే— పాణంలేని ఏ బొందిలోనన్నా ప్రవేశించి దాన్ని బతికించ గల డన్న మాట. తన శరీరంతో ఆమెను కలుసుకోవడం సాధ్యం అయ్యేటట్టు లేదని నిశ్చయించి, ఎలాగన్నా ఆమెభర్త శరీరంలో ప్రవేశించి, ఆమెను తనదానిగా చేసుకోవాలని అనుకున్నాడు.

అందుకని ముందుగా పురోహితుడు ఆమెభర్తతో స్నేహంచేశాడు. తన అద్భుతమైన యోగవిద్యలు చూపి, అతడిని ముగ్ధుణ్ణి చేశాడు. వాల్మీకి క్రమంగా స్నేహం వృద్ధి అయింది.

ఒకనాడు పురోహితుడు అతనితో 'నీకు చిత్రమైన పరకాయప్రవేశవిద్య నేర్పుతాను; నేర్చుకుంటావా నేస్తం?' అన్నాడు.

'సరే!' అన్నాడు అతడు. ఇంకొక శరీరంలో దూరి ఆ తమాషా ఏమిటో చూడాలనే ఉబలాటమే తప్ప, పురోహితుడు వేసిన యెత్తు ఆ మూర్ఖుడికి తెలియనే తెలియదు.

ఒకనాటి రాత్రి ఆ పురోహితుడు ఆ మిత్రుణ్ణి పరకాయ ప్రవేశవిద్య నేర్పడానికి శిశ్మానభూమికి తీసుకువెళ్లాడు. అక్కడికి వెళ్లాక మంత్రాలూ తంత్రాలూ జరిపి, బొందిలో నించి పైకివచ్చే మంత్రమూ, తిరిగి బొందిలో ప్రవేశించే మంత్రమూ మిత్రుడికి ఉపదేశించాడు.

ఇద్దరూ వారి వారి దేహాల నుంచి బయటపడ్డారు. అలాంటి అవకాశంకోసమే ఎదురుచూస్తూవున్న పురోహితుడు అతను బయటకు వచ్చిందే తడవుగా మిత్రుడి శరీరంలో

ప్రవేశించి తన ప్రియురాలికోసం గబగబా మిత్రుడి యింటికి దారితీశాడు.

అక్కడ—

తన ప్రియుడు, తన భర్తని ఏదో నెపంమీద ఆ రాత్రి తీసుకుపోయాడు. రాత్రి యింటికి రావడానికి వీలులేదనీ, భద్రంగా వుండమనీ భర్త చెప్పి వెళ్లిపోయాడు. కనుక, ఆమె తన ప్రియుడికోసం ఎదురుచూడక వెంటనే బయలుదేరి సరాసరి అతనియింటికే వెళ్లింది. అనగా ఆమె యిల్లు విడిచి పురోహితుని యింటికి వెళ్లిందన్నమాట. ఇప్పుడు ఆమెభర్తశరీరంలో ప్రవేశించివున్న పురోహితుడు ఆమెయింటికి వెళ్లి, అక్కడ ఆమెకోసం ఎదురుచూస్తూ కూర్చున్నాడు.

పురోహితుడి మిత్రుడు తన శరీరం విడిచిన తర్వాత, అతడు దూరుదామంటే ఏబాందీ కనబడలేదు. అందుచేత విధిలేక అతను తన పక్కనే వున్న పురోహితుడి శరీరంలో దూరక తప్పిందికాదు.

బాధతోటే, విచారంతోటే అతడు ఆ బాందిలో ప్రవేశించి ఇంటిముఖం పట్టాడు. కాని, అతడు దూరిన శరీరం పురోహితుడిది కావడంచేత, అలవాటుకొద్దీ వాని అడుగులు పురోహితుడి యింటికే దారి తీశాయి!

అతను అక్కడికి వెళ్లేసరికల్లా ఆ యింట్లో తన భార్యే కనబడింది! అతనికి చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది. విపరీతమైన కోపం కూడా రాబోయింది. కాని, అతన్ని చూడగానే అతడు తన ప్రియుడైన పురోహితుడే అనే అభిప్రాయంతో ఆమె ప్రేమతో దగ్గరికి వచ్చి మామూలుగా చెయ్యిపట్టుకుంది.

ఆమె యిదివరకెప్పుడూ యింతటి ప్రేమా, ఆస్వాదంతో చూపి ఉండకపోవడంచేత, ఇప్పుడీ కొత్త అనుభవంవల్ల మైమరపు కలగడంచేత, ఆమె నిజభర్త తిట్టడం, కోపించడం మానివేసి, ఆమెను దగ్గరగా తీసుకున్నాడు. ఆరాత్రి యిద్దరూ మనసుతీరా సంసారసుఖం అనుభవించి ఆనందించారు. తెలతెల్ల వారే సమయమయింది. తన భర్త యింటికి వస్తాడేమో అనే ఆత్రంతోనూ, భయంతోనూ ఆమె చరచరా ఇంటికి వెళ్లి పోయింది. పురోహితుడి శరీరంతో తనయింట వున్న తన భర్త ఆమె వెళ్లేసరికి ఇంకా నిద్రనుండి లేవనేలేదు.

తెల్లవాడ్లు నిద్రలేక, నిరాశతో తన యింటికి మరలి వచ్చిన పురోహితుడికి తన శరీరంతో, తన పడకమీద పడు కొని వున్న మిత్రుడు కనబడ్డాడు. పురోహితుడికి ఆశ్చర్యమూ కలిగింది, ఒళ్లూ మండింది. అతడు ఉగ్రుడై 'నువ్వు నా యింటికి వచ్చి, నా పడకమీద పడుకోవడంలో అర్థం ఏమిటి?' అన్నాడు.

'నువ్వు నా శరీరంలో దూరి, చెప్పకుండా పారిపోవడంలో అర్థం ఏమిటి?' అని మిత్రుడూ గట్టిగా అడిగాడు.

అందుకు పురోహితుడు 'నీ దేహంలో దూర్భిల్ల నానా యమయాతనలూ పడ్డాను; ఇంకా పడుతున్నాను. ఇందుకు శిక్షగా నీశరీరాన్ని కాల్చివెయ్యడానికే నిశ్చయించుకున్నాను. ఇదిగో ఆ పని ఇప్పుడే చేస్తా' అన్నాడు.

ఇలా అనేసరికి ఆ మిత్రుడు గడగడలాడిపోయి 'బాబూ!.. నా దేహం కాల్చివెయ్యకు. నాకు మరేశరీరమూ కనబడక నీ దేహంలో దూరాను. నీ శరీరం నువ్వు తీసుకుని,

నాదేహం నాకిచ్చివెయ్యి,' అని బతిమలాడాడు. తరువాత పురోహితుడు మళ్ళీ అతన్ని శ్మశానభూమికి తీసుకువెళ్లాడు. ఇద్దరూ శరీరాలు మార్చుకున్నారు.

ఎప్పటిలాగా తన శరీరంలో తాను ప్రవేశించేసరికికెళ్లా, పురోహితుడి మిత్రుడికి అంతకుముందు జరిగినదంతా జ్ఞాపకానికి వచ్చింది. పురోహితుడిని చూచి అతను మండిపడి 'ఛీ, తుచ్చుడా!- నాభార్యని వశంచేసుకున్న మహాపాపిని ; చూడు నిన్నేం చేస్తానో?' అని గద్దించాడు.

అప్పుడు పురోహితుడు 'నీ భార్యతో నాకేమి సంబంధం? అధికప్రసంగాలు చేయక ఛీ' అన్నాడు.

కాని అతను అంతటితో ఊరుకొనక పురోహితుడినీ, భార్యనూ నేరస్థులుగా చేసి, న్యాయస్థానానికి యీడ్చి, జరిగినదంతా చెప్పివేశాడు. పురోహితుడినీ, తన భార్యనీ శిక్షించాలని న్యాయాధిపతులను కోరాడు.

అప్పుడు పురోహితుడు 'అతని భార్యను నేను తాకనైనా లేదని చెప్పాడు. 'శరీరం పురోహితుడిదే ఐనా శరీరంలోపల ఉన్నవాడు నాభర్త కాబట్టే నేను ప్రేమతో అతన్ని 'చేర్చాను' అని మిత్రుడి భార్య అంది. న్యాయాధిపతులు ఏమి చెప్పడానికీ తోచక తికమకలు పడ్డారు.

ఓ రాజకుమారీ!- ఈ విషయంలో న్యాయాన్వయాలు ఎలా నిర్ణయించటం?" అని అడిగి ధీనిధి ఊరుకున్నాడు.

చంద్రకళాదేవి వెంటనే యిలా జవాబు చెప్పింది : 'పురోహితుడు మోసగాడే. అయినా, అతని తంత్రం కొనసాగలేదు. అతని ప్రియురాలేమో, తప్పుచేసిన మాట వాస్తవమే.

కాని, ఆమె తనభర్త ఎదుటనే అతని అంగీకారంతో అతని అభీష్టం నెరవేర్చింది. ఆమెభర్త - అస్థిరబుద్ధి కలవాడై — ఆమె ప్రేమకీ లొంగిపోయి - ఆమెను మంచిదారికి తేకుండా — పురోహితుడి రూపంలోనే దగ్గరకు చేర్చుకున్నాడు. అది అతని తప్ప. ఈ పరిస్థితులలో అవహేళనచేసి పంపడమే అతనికి పెద్ద శిక్ష! అదే చాలు. అందుచేత ఎవ్వరికీ ఏ క్షమా లేకుండా విడిచి వెయ్యడమే న్యాయం.”

ఇలా అంటూ, ఆమె రాజువేపు ఆప్యాయంగా చూస్తూ వెళ్లలేక వెళ్లలేక అక్కడినుంచి వెళ్లిపోయింది. రాజు మనస్సు ఆమెను వెంబడించింది. శరీరంమాత్రం ధీనిధితో పాటు బస చేరుకుంది.

బసకు వచ్చాక ధీనిధిని చూస్తూ రాజు “మిత్రుడా! నువ్వేమో కథలు చెప్తున్నావేగాని, ఆమె సౌందర్యాన్ని అన్ని ఇంద్రియాల శక్తుల్నీ చూపులోనే కేంద్రీకరించి చూస్తూవున్న నాకు, ఆ కథలేవీ వినబడలేదు. ఎనిమిదిరోజులు నిష్కారణంగా గడచిపోయాయి. ఇంక ఎనిమిదిరోజులే మిగిలివున్నాయి. ఆమె నాకు లభించకపోతే నిన్ను తుమించేదిలేదు. రోజుకు రోజూ — ఆమెకు నాపై దయ ఎక్కువ అవుతున్నట్లు, హావభావాలవల్ల తెలుస్తూవుంది. అక్కడున్నంతసేపూ ఒకరీతి మైకంలో వున్న నాకు — ఆమెను చూడకుండా తుణం గడ పడం కష్టంగావుంది. రేపటిదాకా బతికివుంటానో లేదో అనే నా సందేహం” అని పల్కి ఆమె చిత్రాన్ని చూస్తూ వేదనతోనే ఆ రాత్రి వెళ్లబుచ్చాడు.

తొమ్మిదవ రాత్రి

మరునాడు హేమప్రభుడు ఆతికష్టమొద మిత్రుడితో కూడా కాలంగడిపి సాయంత్రానికి రాజకుమారి ఉద్యానవనం చేరుకున్నాడు. వీరు వెళ్లేసరికే ఆమె శిలావేదికమీద కూచుని వుంది. ఆనాడు ఆమె నారింజరంగు చీర ధరించి, వజ్రాల రవిక తొడుక్కొని వాటికి తగిన నగలూ, కిరీటమూ ధరించి వుంది. రాజును చూడగానే ఆమెముఖంలో విచారచ్ఛాయలు తొణికిసలాడాయి. అతడు ఆమె సౌందర్యాన్ని చూపులతో ఆస్వాదిస్తూనే, మానంగా శిలావేదికమీద కూలబడ్డాడు. అప్పుడు ధీనిధి ఆమె యెడటికి వచ్చి నిలిచి ఇలా ప్రారంభించాడు—

“రాజకుమారి! ఒకా నొకప్పుడు ఒక వర్తకుడు తన బిడారుతో ఒక పెద్ద ఎడారిని దాటుతూ వుండెను. అతను ఎడారిలో పోతూవుండగా దూరంగా, ఒకానొక పట్నపు గోడలూ, ఆకాశపురంగుతో వున్న పెద్ద సరస్సు అతని కంటికి కనబడాయి.

ఆ నగరాన్ని, ఆ సరస్సునూ చేరుదామని అతనికి కుతూహలం కలిగింది. అతడు తన బిడారునీ, ఒంటెలనీ తీసుకొని పట్నమూ, సరస్సు కనబడుతున్న వేపుకి నడిపించాడు.

కొంతసేపటికి అవి వున్నట్టేఉండి మాయమైపోయాయి. ఎండలో నెత్తిమాడడమే వర్తకుడికి దక్కింది. అప్పుడు అతనితో కూడా ఉన్నవాళ్ళు, అది వట్టిభ్రమే అనీ, ఎండ

మాపులవల్లనే అలా కనబడుతున్నదనీ తెలియజెప్పారు. కాని అతడు ఈమాటలను చెవినిపెట్టలేదు. అతడు తన బిడ్డారతో ఆ చోటనే బసచేసి, మర్నాడు మళ్ళీ ఆ పట్నమూ, సరస్సు కనబడేదాకా ఎదురుచూసి, మళ్ళీ ప్రయాణం సాగించాడు.

కొంతదూరం వెళ్లేసరికి మళ్ళీ మునపటిలాగానే అవి మాయమైపోయాయి.

తర్వాత ఆ వర్తకుడు తన ప్రయాణం నిలిపివేసి, ఆ ఎడారిలోనే బసచేసి, ప్రతినిత్యమూ ఆ పట్నాన్నీ, సరస్సునీ చేరడానికి ప్రయత్నిస్తూ, అవి మాయమైపోగా విచారిస్తూ వుండేవాడు. అవి మాయమైపోతూ వున్నకొద్దీ, వాటిని చేరాలనే పట్టుదలకూడా వర్తకుడికి అధికమైపోయింది.

క్రమంగా, ఆ భ్రాంతిలో పడి అతను ప్రపంచాన్నే మరచిపోయాడు. ఈలోగా అతని వ్యాపారపు సరుకు అంతా పాడై పోయింది. అతనికి పట్టిన పిచ్చి తెలిసి, బంధువులు కొందరు వచ్చి “ఏమిటి నీ పిచ్చి పని? ఇదంతా ఎండమావుల ప్రభావమే నని నీకు తెలియదా? నువ్వు నీ కాలాన్నంతనీ యీ భ్రాంతిలో పాడుచేసుకోవడమే కాకుండా నీ ధనాన్ని నాశనం చేసుకుంటున్నావు. ఇకనైనా యీ పిచ్చిచేష్టలు కట్టిపెట్టు” అన్నారు.

ఆ మాటలు విని వర్తకుడు ‘మీరు పొరపడుతున్నారు.’ కళ్లార చూస్తున్నది భ్రాంతి అని మీరెలా అంటారు? మీరం దరూ నాకెలా కనబడుతున్నారో, అలాగే ఆ నగరమూ, సరస్సు నా కంటికి స్పష్టంగా కనబడుతున్నాయి’ అని వర్తకుడు బదులు చెప్పాడు.

‘ఓయీ! బుద్ధిహీనుడా! నీకు కనబడుతున్నవి ఎండ

మావులు! ఇదంతా కేవలమూ భ్రాంతి!’ అన్నారు మళ్ళీ వారు.

కాని తన కంటికి కనబడుతున్నది మాయ ఎలా అవుతుందని వర్తకుడు గట్టిగా వాదించాడు. |

ఎంత చెప్పినా లాభంలేకపోయేసరికి వారందరూ అతనిని విడిచిపెట్టి వెళ్లిపోయారు.

వర్తకుడికి పట్టుదల ఎక్కువైంది. ప్రయాణంలో ఒంటెలు చచ్చిపోతున్నా కొత్తవాటిని కొంటూ, ఆ ఎండ మావులను వెంబడిస్తూనే వున్నాడు. ఇలాగు ఒంటెలకోసం అతని ధనమంతా ఖర్చయింది. మరి కొద్దికాలంలోనే తక్కిన ఒంటెలన్నీ చచ్చిపోయాయి. చివరకి అతడున్నూ ఆ ఎడారిలోనే ప్రాణం విడిచాడు.

ఈ వృత్తాంతం దేశమంతటా వ్యాపించింది. దీన్ని విన్న జనులు ‘ఆ ఎడారిలో ఏమి మాయ వుందో ఏమో! అక్కడ సూర్యుడు, పాపం! వర్తకుడిని పిచ్చివాణ్ణి చేసివేశాడు’ అని అంటూ, జాలించెదారు.

“ఆ పిచ్చివాడు తాను నాశనమయిపోవడమే కాకుండా తన అవివేకంచేత మమ్మల్నికూడా మాపివేసి తీరని కష్టాలు పెట్టాడు” అని బంధువు లన్నారు.

ఇది విన్న ఒకానొక సన్యాసి తనలో తాను నవ్వుకుని “భ్రమనుగురించి బయల్దేరే అత్యాశను సృష్టియొక్క విషమయ ఘట్టమని చెప్పవచ్చు కదా! పెద్దబాన చట్టికుండను చూసి ‘ఛీ! అల్పమైన ఓ మట్టి స్వరూపమా!’ అని నిందిస్తుంది” అన్నాడు.

రాజకుమారీ! ఆ సన్యాసిమాటలలో అభిప్రాయ మేమిటయివుంటుందో!” అని పలికి, ధీనిధి వూరుకున్నాడు.

‘రాజకుమారి యిలా సమాధానం చెప్పింది : “వర్తకుడు ఎండమావుల్ని నిజమని నమ్మి, సర్వస్వమూ పోగొట్టుకుని నశించిన పిచ్చివాడని తలచినారు అతని బంధువులు. ఐతే, నశ్వరాలైన సంపదలూ, అవీ శాశ్వతాలని భ్రాంతి పొందుతున్న తాముకూడా పిచ్చివారే అనే సంగతి వారు తెలుసుకోలేక పోయారు. ఎండమావుల్ని అతడు వెంబడిస్తున్నట్లే వీరున్నూ అనిత్యాలను వెంబడిస్తూ వున్నారు. ఈవిధంగా వాళ్లూ భ్రమలోనే పడ్డారన్న మాట! ప్రపంచం అనేది మాయకాక మరేమిటి? లోకులు ఇలా భ్రాంతి పడుతున్నారు కాబట్టే వాళ్ళు చట్టికుండల్ని నెక్కిస్తూ వున్న బానకుండలు అంటూ పోల్చి చెప్పాడు యశీశ్వరుడు.”’

ఇలా చెప్పి చంద్రకళాదేవి రాజువైపు విచారంగా చూస్తూ, లేచి వెళ్లిపోయింది. రాజు మనస్సు ఆమెను వెంబడించగా, శరీరమాత్రం ధీనిధితో బస చేరుకొన్నది. బసకు వచ్చాక హేమప్రభుడు మిత్రుడితో “ధీనిధీ! ఈ రోజుకూడా వ్యర్థంగా గడచిపోయింది. ఇంక ఏడురోజులే మిగిలి వున్నాయి. రోజురోజుకూ ఆమె వియోగాన్ని భరించడం కష్టతరమైపోతున్నది. చంద్రుడు ఊణిస్తూ మబ్బుచాటునకు వెళ్లిపోయినట్లు—ఈ చిత్రంకూడా నన్ను ఊణింపజేస్తున్నది” అని అంటూ అతడు ఆమె చిత్రాన్ని చూస్తూనే ఆ రాత్రి వెళ్ళబుచ్చాడు.

ప ద వ రా త్రి

మరునాడు రాజు ధీనిధితో కలిసి, పూలతోటల్లో తిరిగి పగలు.

గడిపి, సాయంత్రమయేసరికి రాజకుమారి ఉండే ఉద్యానవనం చేరుకున్నాడు. ధీనిధి కూడానే వున్నాడు. ఇద్దరూ వెళ్లేసరికే రాజకుమారి శిలావేదికపై అధిష్ఠించివుంది. ఆ రోజున ఆమె వెండిని మించిన తెల్లనిచీర ధరించి, గరుడపచ్చలు కుట్టిన రవిక తొడుక్కుని, వాటికి తగిన ఆభరణ, కీరీటాలు ధరించివుంది.

రాజును చూడగానే ఆమె హృదయం ఉప్పొంగి పోయింది. ఆమెను ఆప్యాయంతో చూస్తూ హేమప్రభుడు తన స్థానంలో కూలబడ్డాడు. ఆ తర్వాత ధీనిధి ముందుకు వచ్చి, ఆమె యెడట నిలబడి యిలా ప్రారంభించాడు—

“రాజకుమారి! పూర్వం ఒకానొక దేశంలో ఒక రాజుండేవాడు. అతడు లోకంలో తనకు వింతగా తోచిన వస్తువుల నన్నిటినీ ఎంత వెల అయినానరే, ఇచ్చి కొని, తన భవనంలో ఆప్యాయంగా పెట్టుకునేవాడు. అందుచేత ప్రపంచంలో మూలమూలలనుంచి అపూర్వమైన వస్తువులను తెచ్చిన వర్తకులతో మంచి ఎప్పుడూ అతని భవనం నిండివుండేవారు.

ఒకనాడు ఒక వర్తకుడు వచ్చి ఆ రాజుతో యిలా అన్నాడు—“ప్రభూ! నేనొక వింత వస్తువును ఏలినవారికోసం శ్రమపడి తెచ్చాను. మూడులోకాల్లోనూ దీనికి సరిపోల్చదగిన వస్తువు లేనేలేదు. దీన్ని సంపాదించడం నిజానికి చాలా అపాయకరం. అయినా, ప్రభువుల ఉదారతను గురించి విని, ప్రాణాల

మీద ఆశకూడా విడిచి, అతికష్టమీద దీన్ని తెచ్చాను.”

ఇలా అంటూ ఆ వర్తకుడు ఒక చిన్న పెట్టెలోంచి ఒకగిన్నె బయటికి తీసి రాజువదలు పెట్టాడు.

అది ఏనుగుదంతంతో చేయబడి, మంచువలె తెల్లగా వుంది. దాని అంచుమాత్రం అతి చక్కటి ఎర్రరంగుగా వుంది. తరువాత ఆ గిన్నెనుగురించిన చరిత్రను ఆ వర్తకుడు యిలా వెల్లడించాడు—

“ప్రభూ! ఇది లంకాధిపతిఅయిన రాక్షసరాజు కుమార్తె బింబోష్ఠి వాడుకునే పాత్ర! మూడు లోకాతిలోనూ ఆమెను మించిన అందకత్తె లేదు. రకరకాల అందకత్తెల సౌందర్యాన్నంతనీ పోగుచేసి, ఒకచోట పెట్టి బ్రహ్మ బింబోష్ఠిని సృష్టించినట్లు చెప్పుకొంటారు. ఆమె చక్కదనంలోకల్లా ఎక్కువగా మెచ్చదగినది ఆమె పెదవుల ఎరుపుదనం. వాటి రంగుముందు సిందూరంవంటి ఎర్రని పదార్థాలన్నీ వెలవెలపోతాయి. ఇంకా విశేషం ఏమిటంటే—ఆమె తన పెదవులతో దేన్ని తాకినా, ఆ వస్తువుకు ఆ ఎర్రరంగు అంటుకుని, మరి ఎంత చెరిపినా చెరగనే చెరగదు. ఆమె ద్రాక్షారసం మొదలైన పానీయాలను ఈ పాత్రతోనే తాగుతూ వుండడంచేత—ఆమె పెదవులు తాకడంవల్లనే దీని అంచుకి అపరూపమైన ఈ చక్కటి ఎర్రరంగు అంటుకుని వుంది. నేను ఆమె నౌకరుకు అపారంగా ధనమిచ్చి లోపుచేసికొని, సాహసంచేసి, ప్రాణాలకి తెగించి, దీన్ని చేజిక్కించుకు వచ్చి, ఏలినవారికి బహుమానం ఇద్దామని తెచ్చాను.”

ఆ వర్తకుడిలా చెప్పి పూరుకున్నాడు. రాజు ఆ పాత్ర యొక్క చక్కదనానికి ముగ్ధుడయిపోయాడు. ఆ వర్తకుడు

నౌకరుకు యిచ్చివున్న ధనానికి పదిరెట్లు ధనమిచ్చి పంపివేయ వలసిందని ఆజ్ఞాపించి, అతన్ని పంపివేశాడు. ఆ పాత్రను రాజు తన గదిలో భద్రపరుచుకున్నాడు.

రాజుతో నర్తకుడు యీ వృత్తాంతం చెప్పుతూ వుండగా, రాజకుమారుడు అక్కడ వుండి, సంగతులన్నీ విన్నాడు. అతనికి వర్తకుడు చెప్పిన రాక్షసరాజుకూతురుమీద మనసు తగిలింది. ఆమె సంగతినే తలచుకుంటూ అతడు, ఆ రాత్రి పడుకొని కొంతనేపటికల్లా నిద్రపోయాడు.

ఆ నిద్రలో అతని కొక కల వచ్చింది: 'తాను గుర్రాన్ని ఎక్కి, దాడు తీసుకుంటూ సముద్రపు ఒడ్డుకు చేరుకున్నాడట. గభీమని గుర్రం దిగి ఒక పడవలో కూర్చుని తెరచాప ఎత్తి, లంకకు ప్రయాణమయ్యాడట. ఆ పడవ మెల్లగా లంక చేరుకుందిట. ఒడ్డుకు రాగానే రాజకుమారుడు పడవలోనించి ఒక్క గెంతు గెంతి, నేలమీద పడి, పరుగెత్తిపోయి లంకానగరవీధులలో ప్రవేశించాడట. కొంతనేపటికి అతనికి రాజకుమారి ఉండే దివ్య భవనం కనబడిందిట.

అక్కడికి అతడు వచ్చేసరికి సాయంత్రం అయింది. సూర్యుడు పడమటివైపు ఆకాశానికి చివరా, చంద్రుడు తూర్పువైపు ఆకాశానికి చివరా చేరుకుని, అదొక వింతగా కనబడ్డారు. కొంచెం నేపటిలో—చంద్రుడు తన తేజస్సుతో ఆ సాధాన్ని ఎక్కువ శోభావంతంగా చేశాడు. రాజకుమారుడు ఆ సాధంమీదికి చూచేసరికి వర్తకుడు వర్ణించి చెప్పిన ఆ లోకోత్తర సౌందర్యవతి—బింబోష్ఠి—అతని కంటబడింది.

చంద్రుడి వెలుగు ఆమెమీద పడి, ఒక కొత్త అందాన్ని

కల్గించింది. కొంత పనువుపచ్చగా—చంద్రబింబంగా వున్న ఆమె ముఖంలో ఎర్రని రెండు పెదవులూ అగ్నిజ్వాలాంకురాల వలె ప్రకాశించినవి. రాజకుమారుడు వాటి తేజస్సుకీ, అందానికీ ముగ్ధుడై పోయి నించున్న పాటునే మూర్ఛపోయాడు.

ఆ మూర్ఛలోనే అతడు. ఆ పెదవులు రెండూ విరామం లేకుండా పెరిగి చివరకీ పెద్ద కొండలంతేసి కావడమూ, అవి తర్వాత శిథిలమై లెక్కలేకుండా పెదవుల జంటలు తయారయి, ఆకాశమంతటా వ్యాపించడమూ చూచాడు. అందులో కొన్ని జతలు కిందికివచ్చి అతనిని చేరగా, రాజకుమారుడు వాటిని సున్నితంగా ముద్దు పెట్టుకున్నాడట!

ఇంతలోనే హఠాత్తుగా అతనికి బింబోష్టి అంతఃపురం కనబడింది. అతడు చరచరా లోపలికి పోయి—అంతఃపురానికి చివరిభాగంలో వున్న రాక్షసరాజపుత్రిని చూసి, ముగ్ధుడై ఆమె పాదాలదగ్గర కూలబడ్డాడు. ఆమె పెదవులు రాజకుమారుణ్ణి సమీపించాయి. దగ్గరకు రానురాను అవి మిక్కిలి భయంకరమైన దవడలుగా మారిపోయాయి. ఆ దౌడలదగ్గరి పెదవులు ఆకుపచ్చరంగుతో వున్నాయి. ఆ దవడలు రెండిటిలోనూ రెండు వరసల దంతాలు, తెల్లగానూ, రంపపుపల్లలాగా వాడిగానూ వున్నాయి. వాటి లోపలి భాగంలో నల్లగా కనపడే ఒక గొయ్యి భయం గొల్పుతూవుంది. అవి పెద్దవిగా పెరుగుతూ రాజకుమారుడిమీద పడడానికి వచ్చేసరికి తుల్లిపడి అతడు గట్టిగా ఒక్క కేకవేశాడు.

అంతలో తెలివి వచ్చేసింది.

రాజకుమారీ ! ఆ రాజకుమారుడు అలా కేకవేయడానికి

కారణమేమిటయి వుంటుందో!” అని పలికి, ధీనిధి ఊరు కున్నాడు.

అందుకు చంద్రకళాదేవి “వేరేముంది? ఆ దవడలు తన్ను నొక్కివేస్తాయని పాపం, భయపడ్డాడు!” అని చిరు నవ్వుతో సమాధానం చెప్పేసి, తన విశాలనేత్రాలతో రాజును విప్పారగా చూస్తూ వెళ్లిపోయింది. రాజు మనస్సు ఆమెవెంట పరుగెత్తినా, శరీరం మెల్లిగా బసచేరుకుంది.

బసకు వచ్చాక రాజు ధీనిధితో “మిత్రుడా! ఆ వర్త కుడు చెప్పినది శుద్ధాబద్ధం. ఏమంటే—నా ప్రియురాలి పెద వులతో సమానమైనవి ఎక్కడా వుండవు. ఆమె పెదవులమీది ఆ నవ్వు సాటిలేనిదిగదా! సీప్రశ్నలకి ఆమె సునాయాసంగా, అతినేర్పుగా సమాధానం యిస్తూవుంటే రోజుకురోజూ నా ఆశ క్షీణించి పోతున్నది. ఇంక ఆరురోజులే మిగిలివున్నాయి. ఆమె నాకు దక్కదేమో అనే అనుమానంతో—ఆమె సౌందర్యాన్ని క్రోలుతూ వున్నాకూడా—అమృతంలో వివచించువు పడ్డట్లు అనిపిస్తున్నది. ఆమె చిత్రాన్ని ఎదట ఉంచుకున్నప్పటికీ, ఇప్పు డది నన్ను వెక్కిరిస్తూ వున్నట్లు కనబడి మనసుకు కష్టాన్నే కలిగి స్తున్నది. తెల్లవారేవరకూ ఎలా బతుకుతానో, యేమో!” అని వాపోతూ, ఆచిత్రంవేపు చూస్తూనే, అతికష్టంతో ఆరాత్రి గడిపాడు.

ప ద కౌ ం డ వ రా త్రి

మరుచటి రోజున రాజు ధీనిధి సహాయంతో పగలల్లా గడిపి సాయంకాలం అయ్యేసరికి రాజపుత్రి ఉద్యానవనానికి వచ్చాడు. ధీనిధి అతన్ని వెంబడించాడు. వారు వచ్చేసరికి చంద్రకళాదేవి సిద్ధంగా వుంది.

ఆ నాడొక ముత్యాలరంగు చీర ధరించి, తళతళలాడే ఒకజాతి మణులు కట్టిన రవిక తొడుక్కుని, వాటికి తగిన ఆభరణాలూ, కిరీటమూ ధరించి వుంది. ఆమె రాజును సిగ్గుతో చూసింది. రాజు ఆమె ముగ్ధమధుర సౌందర్యాన్ని చూపులతో అస్వాదిస్తూ, పరవశుడై తన శిలావేదికమీద కూలబడ్డాడు. అప్పుడు ధీనిధి ముందుకు వచ్చి ఆమెయెదుట నిలబడి ఇలా చెప్పడానికి ప్రారంభించాడు—

“రాజకుమారి! ఒక పట్టణం బయట ఒక పెద్ద మర్రి చెట్టు వున్నది.. దాని తొట్టలో ఒక గొప్ప నాగుపామున్నది. అది ప్రతిరోజూ తొట్టలోనించి బయటికి వచ్చి చెట్టుకింద చుట్ట చుట్టకుని కొంచెంసేపు విశ్రాంతి తీసుకునేది. ఆ సమయంలో ప్రజలు పాలూ, మధురపదార్థాలు తెచ్చి దానికి అర్పించేవారు. అవి ఆరగించి, అది మళ్ళీ తన తొట్టలోనికి వెళ్ళిపోతూవుండేది.

ఆ వూళ్ళోనే ఒక గొప్ప రత్నాలవర్తకుడు ఉండేవాడు. అతనికి ఒక కుమార్తె. ఆమె చాలా అందకత్తె. ఆమెకు రత్నాలంటేనూ, విలువగల మణులంటేనూ ఎంతో మోజు. తండ్రి

రత్నాలవర్తకుడు కావడంచేత, ఆమె ప్రపంచంలోని రకరకాల రత్నాల సన్నిటిని సంపాదించింది.

అయితే ఒకప్పుడామెకు — ఊరిబయట మట్టిచెట్టు తొట్టలో వున్న పాము తలమీది మణిని ఎలా అయినా సంపాదించాలనే కోరిక కలిగింది. ఈ వృద్దేశం ఎప్పుడైతే కలిగిందో, ఆ వెంటనే సాహసుడైన ఒకనికి డబ్బిచ్చి, వాడిచేత ఒకరాత్రి ఆ పామును చంపించి ఎలానో ఆ మణిని సంపాదించింది. ఆ మణి లభించడంతో తన జన్మ సఫలమైనట్టుగా తలచి, ఆమె దానిని తన శిరోభూషణంగా ఉపయోగించింది.

నాగరాజైన వాసుకి యీ వృత్తాంతం తెలిసికొన్నాడు. రత్నాల వర్తకుని కూతురు ఇలా తన వంశస్థుని చంపినందుకు అతడు ఉగ్రుడై, ఆమెకు తగిన శిక్ష విధించాలని నిశ్చయించుకున్నాడు.

ఆ నాగరాజు వెంటనే మానవరూపం దాల్చి, మంచి అందగాడైన ఒక రత్నాలవర్తకుని పుత్రుడుగా తయారై, ఆ వర్తకుడి యింటికి దగ్గరగానే ఒక యిల్లు అద్దెకు తీసుకుని, అందులో బసచేశాడు. తాను వర్తకంమీద దేశసంచారం చేస్తూవున్నట్లు అందరికీ తెలియజేశాడు. పరిచయస్థుల నందరినీ చాలా గౌరవిస్తూ, కోరిన బహుమానాలిస్తూ, విందుభోజనాలు జరుపుతూ, యిలాంటి త్యాగమూర్తి ఎక్కడా లేడు అనేటటువంటి గొప్పవేరు సంపాదించాడు.

నాగరాజు తన చక్కదనంచేతనూ, సంపదచేతనూ ఆ రత్నాల వర్తకుడి మనస్సును ఆకర్షించాడు. ఇద్దరికీ బాగా పరిచయమైంది. నాగరాజు లెక్కలేనన్ని విలువైన రత్నాలు

అతనికి బహుమానంగా ఇచ్చాడు. తర్వాత నెమ్మది నెమ్మదిగా ఆ రత్నాలవర్తకుడి కుమార్తెను వివాహమాణాలనే తన కోరికను సూచించాడు.

ఇతనికిన్న ఉత్తముడూ, ధనవంతుడూ అయిన వరుడు దొరకడం దుర్లభమని తెలిచి, వర్తకుడు సంతోషంతో తన సమ్మతిని తెలిపాడు.

ఆ వర్తకుడి పుత్రిక యిదివరకే తమ మేడ కిటికీలోనించి ఆ యువకుణ్ణి చూచివుండడంచేత, అతనిమీద మనస్సుపోయి వుండడంచేత అతన్ని వివాహమాడటానికి మనసారా అంగీకరించింది. అతనినే పెండ్లిచేసుకుంటే రత్నాకరంలో ములిగి తేలవచ్చుకదా అని మురిసిపోయింది.

తర్వాత యథావిధిగా వారిద్దరికీ వివాహం జరిగింది. ఆ వివాహం జరిగేటప్పుడు నాగరాజు ప్రతిరోజూ కళ్ళు మణిగి పోయే రత్నాలు గంపలకొద్దీ పెల్లికూతురికి బహుమానం పంపుతూ వచ్చాడు. ఆమె ఆనందానికి మేరలేకపోయింది.

పెల్లిరోజులు గడిచాక ఒకనాటి రాత్రి వర్తక యువకుడూ, అతని భార్య ఏకాంతంగా వున్నప్పుడు, ఆమెను చూసి భర్త వికటంగా నవ్వాడు. ఆమె ఆశ్చర్యంతో అతనివేపు చూస్తూవుండగా, అతను నాలుక పొడుగ్గా చాచాడు. రాగోరాగా, ఆ రూపం అంతా క్రమంగా మారి, ఒక గొప్పపాముగా తయారయింది. అది చూసి భయంతో ఆమె పడకమీదనే మూర్ఛపోయింది.

మర్నాడు, ఎంత పొద్దెక్కినా కూతురూ, అల్లుడూ లేవలేదు. రత్నాల వర్తకుడూ, బంధువులూ వచ్చారు. ఎంత

తట్టినా తలుపు తీయలేదు. పగలకొట్టించి చూడగా వర్తకుడి కూతురు పడకమీద చచ్చిపడివుంది! ఆమె ఎడమ ముంజేతి మీద ఒక కాటు కనిపించింది. ఒక పెద్దత్రాచుపాము పడక మీదినించి ప్రాకి, అక్కడనే ఒక కలుగులో దూరిపోవడం కూడా స్పష్టంగా కనబడింది.

రాజకుమారి! ఇదీ కథ. తన దగ్గర విలువైన రత్నాలెన్ని వున్నా—ఆ వర్తకుడి కూతురికి పాము తలమీది మణినే సంపాదించాలనే దుర్బుద్ధి ఎందుకు కలిగిందని నీవుద్దేశం?” అని పలికి ధీనిధి వూరుకున్నాడు.

చంద్రకళాదేవి యిలా సమాధానం యిచ్చింది :
 “ఆమెను ఆకర్షించింది ఆ పైకి ప్రకాశిస్తూవుండే మణిస్వరూపమే కాని దాని మహత్తు ఎంతమాత్రమూ కాదు. తనవద్దనుండే అనేకమైన మణులతోపాటు అపరూపమైన ఆ మణికూడా తనదగ్గర వుండాలనే కోరికే ఆమెకు ఆ బుద్ధి పుట్టించింది. ఏదైనా బుద్ధి పుట్టకనేపోవాలి కాని, పుట్టిందంటేమట్టుకు దాని నేవిధంగా నైనా నెరవేర్చుకు తీరటమే స్త్రీలకు నైజం. కనుకనే, ఆమె పామును చంపి అయినా తన కోరిక నెరవేర్చుకోవటానికి సాహసించింది. ఇందులో మరొక రహస్యం యేమిటంటే—‘దూరపు కొండలు నునుపు’ అని అన్నట్టుగా దగ్గరవున్నవాటిని తేల్చిగా చూడడమూ, లేనివాటిని గొప్పవిగా భావించడమూ స్త్రీ జనానికి స్వభావం.”

ఇలా చెప్పి, ఆమె రాజువేపు చూసి దీర్ఘంగా నిట్టూర్చి వెళ్లిపోతూ, రాజు మనస్సునుకూడా తనతో లాగుకొని పోయింది. రాజు శరీరమాత్రమే మిత్రుడితోకూడా పోయి

బస చేరుకుంది.

బసకు వచ్చాక హేమప్రభుడు ఫీనిథితో “మిత్రుడా! నా సందేహం తీరిపోయింది. నా అవజయం ఇప్పుడిక నిశ్చయమైనట్లే తోస్తున్నది. ఆమె ప్రతిభను ఎదుర్కోవడం నాకు సాధ్యం కాదు. నేనేమో మోహంధుడనై, ఆమె నిట్టూర్పు విడవగా, నామీద జాలిచేతనే అలా చేసిందని భ్రాంతిపడుతున్నాను. చూడబోతే, ఇక అయిదురోజులే గడువున్నది. ఇన్ని రోజులుగా నువ్వు ఆమెకు చిక్కుప్రశ్నలు వెయ్యకుండా కాలం వ్యర్థం చేసి, నన్ను ఇలా హింసిస్తూ వున్నందుకుగాను, అడవియేనుగు మెట్టతామరను నలిపివేసినట్లు, నిన్ను నామరూపాలు లేకుండా నలిపివెయ్యవలసిందే! అలా చేసే తీరతానుకూడా. అటుతర్వాత నేనూ ఇక్కడనే ప్రాయోపవేశం చేసి ప్రాణం విడుస్తాను. అయ్యో! దురాత్ముడైన ఆ చిత్రకారుడు యీ చిత్రం నా కెందుకు చూపించాలి? దీన్నిచూసి ఆశపడి నేను ఇక్కడికి ఎందుకురావాలి? ఈ చిత్రానికీ, చంద్రకళకూ పోలిక ఏమీ లేదని యిప్పుడుకదా తెలుస్తున్నది. ఏమంటే—ఆమె చాలా దయకలది. ఈ చిత్రమో, నన్ను దహించివేస్తున్నది. ఇకమీద ఈ పటంచూచి ప్రయోజనం లేదు!” అని అనుకొంటూ, ఆ చిత్రాన్నుంచి తన దృష్టిని బలవంతంగా మరల్చుకొని యత్నించటంతో నిద్రలేకుండానే రాత్రి వెళ్ళబుచ్చాడు.

ప న్నెం డ వ రా త్రి

హేమప్రభుడు మరునాడు పగటిపూట అతికష్టమీద మిత్రుడి సాయంతో పూలతోటలో గడపి, సాయంకాలానికిల్లా రాజపుత్రి ఉండే ఉద్యానవనం చేరుకున్నాడు. మిత్రులిద్దరూ అక్కడికి వెళ్లేసరికే చంద్రకళాదేవి కపిలవర్ణంగల చీరనూ, తృణ మణులు కుట్టిన రవికనూ ధరించి, తగిన అలంకార, కిరీటాలతో శిలావేదికమీద కూర్చుని వుంది. ఆమె, రాత్రంతా నిద్రలేని తన కన్నులతో రాజును చూసింది. ఆదృష్టికి హేమప్రభుడు పరవశుడై తన శిలావేదికమీద కూలబడ్డాడు. సిదప ధీనిధి ముందుకు వచ్చి, ఆమె యెదుట నిలిచి, యిలా చెప్పడానికి ప్రారంభించాడు—

“నాగరాజపుత్రీ! పూర్వం ఒకదేశంలో ఒకరాజుండే వాడు. అతడు న్యాయంగా రాజ్యం పాలించడం అంటే ఏమిటో ఎరగడు. అతనికి అలవాటుకాని వ్యసనంలేదు. జనులకి అతన్ని చూస్తే కీటడు. ‘ఇలా చెయ్యడంకూడ’దని ఎవరై నా చెప్తే, వారిని వెంటనే రాజ్యంనుండి తరిమివేసేవాడు. కాలం గడిచిన కొద్దీ అతడు మరీ ఊణస్థితికి వచ్చేశాడు. అసంతృప్తి ఎక్కువై న కొద్దీ వ్యసనాలకు అతడు మరింతగా లొంగిపోయాడు.

ఒకప్పుడతడు వేటకని పరివారంతో అడవికి వెళ్లాడు. తమకంకొద్దీ అతడు తన నగరాన్ని విడిచి అడవిలో చాలా దూరం సాగిపోయాడు. అప్పటికి చీకటిపడ్డది. ‘ఈ రాత్రికి

ఎక్కడ తలదాచుకోవడం?' అని ఆలోచన కలిగింది. అలా అలా వెతుక్కుంటూ పోగా, ఒక పర్ణశాల కనబడింది. అందులో ఒక ముసలి ఋషి తపస్సు చేసుకుంటున్నాడు. రాజు తన పరివారాన్ని అడవిలో విడిచి, తానొక్కడూ ఆ పర్ణశాలలో ఉండిపోదామనుకొన్నాడు. ఆ తపస్వి రాజుకు కంద మూలఫలాదు లిచ్చి సత్కరించి, ఆ పర్ణశాలలో దర్భగడ్డితో పడక ఏర్పరిచాడు. పడుకున్నదే రాజుకు నిద్రపట్టేసింది. ఆ నిద్రలో ఒక కల వచ్చింది. ఆ స్వప్నంలో—

రాజు ఒక నదిబడ్డన నిలబడి వున్నాడు. సూర్య కాంతి ఆ నదీజలాలమీద పడి మిలమిలకాంతులు కల్గిస్తూ వుంది. రాజు దట్టమైన చీకటిలోనించి బయటపడుతూ, మళ్ళీ ఆ చీకట్లోకే పోతూవున్నాడు. రాజు చేతిలో ఒక విత్తనం వుంది. తాను నిలుచున్నచోట ఒక రంధ్రంచేసి, ఆ విత్తనాన్ని అందులో ఉంచి, మట్టి కప్పివేశాడు. ఆ నదిలోని నీళ్లు కొన్ని పోశాడు. అంత లోనే ఆ విత్తనం మొలకెత్తి పెద్ద వృక్షమైంది. అది అంతలోనే పుష్పించి ఫలించింది కూడాను. ఆ ఫలం ఒక్కటే ఒక్కటి! అది క్రమక్రమంగా పెరిగి పెద్దదయి, గుమ్మడికాయంత అయింది. అది మొదట ఆకుపచ్చగా వుండి, తర్వాత ఎర్రగా మారింది. అతిబరువువల్ల అది వున్న కొమ్మ చేతికి అందేటంత కిందికంటా వంగిపోయింది. చిత్రమైన ఆ పండును రాజు తెంపాడు, దాన్ని భుజించాడు.

అప్పుడు ఆ చీకట్లోనించి ఒక బ్రహ్మాండమైన చెయ్యి వచ్చి అతన్నిపట్టి బయటికి తీసి, శరీరం నిమిరింది. అతనికి ఒక సన్నటిదారం కట్టి ఉంది. ఆ దారాన్ని ఆ చెయ్యి పట్టు

కొని వుంది. కిందచూస్తే అగాధమైన పాతాళలోకం! మీదికి చూడగా, ఆ దాదాన్ని ఒక గద్ద ముక్కుతో పొడుస్తూ తెంపి వేయడానికి సిద్ధంగా వుంది!

ఇవన్నీ చూచి, భయంచేత రాజుగుండె పిడచకట్టుకు పోయింది. త్వరలోనే రాజుకు తెలివీ వచ్చింది. ఎదట, పర్ణ శాల పైకప్పులోంచి లోపలికి పడుతున్న చంద్రకాంతిలో చూడగా—ఆ ముసలి ఋషి నిలిచి, తనలో ఏమో స్మరిస్తూ తపస్సుచేస్తూ వుండడం కనబడింది.

రాజు మళ్ళీ పడుకున్నాడు. ఈసారి మరో కలవచ్చింది. ఆ కలలో వెనకటిలాగే రాజు విత్తువేసి, నీళ్ళుపోయగా, అది పెరిగి పెద్దదయి మునపటిలాగే గుమ్మడికాయంత పండ్లా పండి, కిందికి వేలాడుతూ చేతికందింది. రాజు దాన్నికూడా తెంపి భుజించాడు. అతని మనస్సుకు బ్రహ్మానందం కలిగింది. అతనికి తర్వాత గాఢమైన నిద్రపట్టింది. పొద్దెక్కాక, ఆ తపస్వి లేవేవరకూ రాజుకు తెలివి రానేలేదు. తర్వాత రాజు ఇంటికి మరలి పోయాడు. అప్పటినుంచీ అతని పద్ధతులన్నీ మారిపోయాయి.

రాజకుమారి! ఆ రాజు తన పద్ధతులను ఎందుకు మార్చుకున్నట్టు?” అని ధీనిధి ప్రశ్నించి ఊరుకున్నాడు.

చంద్రకళాదేవి ఇలా సమాధానం యిచ్చింది : “ఆ రాజు చేసుకొన్న పాపాలే ఆ వృక్షం! వాటిఫలం అనుభవించడమే ఆ పండు తినడం! వాటివల్ల అతనికి ముందు లభించే మహా సరకమే ఆ పాతాళం. అందుచేతనే అతనికి చాలా భయం కలిగింది. అందుకనే కలవరపడ్డాడు. అతనికి కనబడింది అస్పృష్టమైన తన ప్రతిచ్ఛాయ! అతని ప్రవర్తన మంచిగా మారినప్పుడు—

అత సనుభవించేది—రెండో కలలోని సంఘటన! అలాటి స్థితిలో అతడు ప్రశాంతచిత్తుడై నిర్విచారంగా నిద్రపోవటంలో ఆశ్చర్యమేముంది?”

ఇలా చెప్పి రాజకుమారి, కళ్లంట నీళ్లు తెచ్చుకుంటూ రాజును చూసి, లేచి వెళ్లిపోయింది. రాజు మనస్సు ఆమెను వెంబడించింది. శరీరం ఫీనిధితోపాటు బసకు చేరుకుంది.

బస చేరుకోగానే హేమప్రభుడు ఫీనిధితో ఇలా అన్నాడు—“మిత్రుడా! కిందటి జన్మలో నేను చేసిన పాప కర్మల ఫలాన్ని ఇప్పుడు అనుభవిస్తూ ఉన్నాను. ఆ అనుభవానికి యింకా నాలుగురోజులే మిగిలివున్నాయి. నువ్వు కథలో చెప్పినట్లు నేనున్నా అగాధమైన పాతాళంలో అడుగుపెట్టడానికే సిద్ధంగా వున్నాను. నాగుండె పిడచకట్టుకుపోవడానికే సిద్ధమయ్యే వుంది. నువ్వెంతటి క్లిష్టసమస్యలు ఇచ్చినా—చంద్రకళ యుక్తి యుక్తంగా సునాయాసంగా జవాబివ్వడం చూడ అద్భుతంగా వుంది! ఇప్పుడామె చిత్రాన్నుంచి అమృతం చిలకటానికి బదులు విషమే నాపై ఆవరిస్తున్నది. తెల్లవారేలోపుగా నాస్థితి ఎలా వుంటుందో చెప్పలేకున్నాను” అని అంటూ హేమప్రభుడు నిరాశతో—ఆ చిత్రాన్నించి మొగం అటు త్రిప్పుకుని నిద్ర లేకుండానే రాత్రిని వేగించాడు.

ప ద మూ డ వ రా త్రి

మూమూలుగా రాజు మర్నాడు మిత్రుడితో పగలల్లా గడిపాడు. సాయంకాలమయేసరికి మిత్రులిద్దరూ రాజకుమారి ఉద్యానవనానికి వెళ్లారు. అప్పటికే చంద్రకళ లోహితవర్ణం గల చీర ధరించి, సముద్రమణులు కట్టిన రవికె తొడిగి, వాటికి తగిన ఆభరణాలు, కిరీటమూ ధరించి, శిలావేదిక అధిష్టించివుంది. రాజును చూడగానే ఆమె వాడిపోయిన పుష్పంలాగ ముఖం వేలవేసికొంది. అప్పటి ఆమె సౌందర్యానికి ముగ్ధుడై రాజునోట మాటలేక తన శిలావేదికపై కూలబడ్డాడు—

అప్పుడు ధీనిధి ముందుకువచ్చి ఆమె యెదుట నిలిచి యిలా ప్రారంభించాడు.

‘రాజపుత్రీ! ఒక వూరిలో పరస్పరం అత్యంతంగా ప్రేమించుకుంటున్న దంపతులుండేవారు. జబ్బుచేసి పాపం, ఆ దంపతుల్లో భార్య చనిపోయింది. అప్పుడు భర్త చాలా దుఃఖిస్తూ ‘ఓ యముడా! నువ్వు బలవంతుడివి! ఓ క్షాముడా! నువ్వంతకంటే బలవంతుడివి!’ అన్నాడు.

ఆ మాటలు యముడు విని మన్మథుడితో ‘చూశావా! వీడెలా అంటున్నాడో! ఈ బుద్ధిలేనివాడు నాకంటే నువ్వు ఎక్కువ బలవంతుడవని అంటున్నాడు!’ అన్నాడు.

అందుకు మన్మథుడు ‘వాడు సబబుగానే చెప్పాడు. అది అబద్ధంకాదు. నీకన్నా నేను బలవంతుడనే!’ అన్నాడు.

తర్వాత వారిద్దరూ తమ బలాబలాలునుగూర్చి చాలా సేపు వాదించుకున్నారు. చివరికి మన్మథుడు 'మాటలెందుకూ? మన బలాబలాలు చూచుకునేందుకు పోతే పెడదాం' అన్నాడు.

యముడు సమ్మతించాడు.

పోతేవగాను వారు ఒక మట్టిచెట్టునూ, ఒక వీరుణ్ణీ, ఒక ముసీళ్ళరుడి హృదయాన్ని లత్యలుగా నిర్ణయించుకున్నారు.

యముడు మొదట మట్టిచెట్టుదగ్గరికి పోయి వాని ఊడలు తాకి వాటిని నశింపజేశాడు. వెంటనే మదనుడు ఆ కొమ్మల్ని ఆవేళించి గబగబా కొత్త ఊడలు నాటుకొనజేసి, చెట్టును ఎంతో అందంగా తయారుచేశాడు. యముడు మళ్ళీ మళ్ళీ వాటిని నశింపజేసినా, మన్మథుడు మళ్ళీ మళ్ళీ వాటిని మొలిపించి, చెట్టు మునపటికన్నా బలంగా వుండేట్లు చేస్తూవచ్చాడు.

యముడితో మన్మథుడు 'చూశావా, నాదెబ్బ! నేను సేకన్నా బలవంతుడ నవుదునా లేదా?' అని ప్రశ్నించాడు.

యముడు 'తొందరపడకోయి పిన్నవాడా!' అని అంటూ రణరంగంలో యుద్ధంచేస్తూవున్న వీరుడిదగ్గరకు పోయి, వానిని చంపివేశాడు. మన్మథుడు ఆ దేశప్రజలకి ప్రోత్సాహం కలిగించేడు. వారు, ఆ వీరుడి మరణానికి మిక్కిలి విచారించి, అతని స్మృతిచిహ్నంగా గొప్ప స్తంభాన్ని కట్టించారు. కవులు అతని యశస్సునుగూర్చి ఆమరకావ్యాలు రచించి వానికి శాశ్వతత్వం కల్పించారు. భక్తికొద్దీ తల్లులు తమ బిడ్డలకి ఆ వీరుని పేరే పెట్టేవారు. ప్రజ అతన్ని దేవునిగా ఆరాధించారు.

అప్పుడు మన్మథుడు యముణ్ణి చూసి 'ఇప్పుడూ నేనే

గెలిచాను. నీకంటే నేను బలంగలవాడనని ఒప్పుకుంటావా, లేదా?" అన్నాడు.

‘తొందరపడకు. నిదానించిచూడు’ అని చెప్పి యముడు, ఘోరంగా తపస్సుచేస్తూవున్న మునీశ్వరుడిలో దూరి హృదయాన్ని చంపివేశాడు. కాని మన్మథుడు ఆ మనస్సులో మళ్ళీ కోరికలని పుట్టింపసాగినాడు. ఇలా అతని మనస్సు బాహ్య ప్రపంచానికి మృతప్రాయమవుతూ, మళ్ళీ జీవంకలది అవుతూ, చివరకి బాహ్యసుఖాలకి లొంగిపోవడం తటస్థించింది.

అప్పుడు మన్మథుడు ‘చూశావా యమరాజా! మళ్ళీ నేనే జయించాను. నేనే బలనత్తముడనని అంగీకరిస్తావా, ఇప్పుడై నా?’ అన్నాడు. అందుకు యముడు ‘నే నొప్పును; నేనే నీకన్న బలవంతుణ్ణి. ఆ మృతిపొందిన ఆమె ప్రియుడు అబద్ధాలకోరు’ అన్నాడు. ఆ మాటలు విని మన్మథుడు గట్టిగా నవ్వాడు. యముడు అతణ్ణి ఎగతాళిచేశాడు.

రాజకుమారి! యిప్పుడు చెప్పు: యమ, మన్మథులలో ఎవరు ఎక్కువ బలంకలవారని నీ వుద్దేశం?” అని ధీనిధి ఊరు కున్నాడు.

చంద్రకళ వెలవెలపోయి హీనస్వరంతో యిలా అన్నది: “కామదేవుడు మాయలమారి. మోసంచేసే జూదగాడి వలె యముణ్ణి ఏమరిచి ఎలాగో ఒకలాగు జయించాడు. సమయాన్నిబట్టి అతనికి విజయం అనుకూలించవచ్చు. అంతమాత్రాన ఎల్లప్పుడూ అతడే జయిస్తాడని చెప్పలేము. సమయానుకూలంగా కొన్ని సందర్భాలలో తాను జయించగలననే ధైర్యం వుండబట్టే యముడితో పంచెంవేశాడు. ఏమైనప్పటికీ,

నిజానికి యముడే మస్కృధుడికన్నా బలవంతుడు. అతడు కాలానికి అతీతుడు. అతని శక్తి మార్పునకు ఎడమిచ్చేదికాదు. ఎప్పుడూ ఒక్క తీరుగానే వుంటుంది.”

ఇలా చెబుతూ, రాజకుమారి విచారదృక్కులతో రాజు వైపు చూస్తూ, లేచి వెళ్లిపోయింది. రాజు మనస్సు ఆమె వెంటనే వెళ్లింది. శరీరమాత్రం మిత్రుడితో బసచేరుకుంది.

బసకు వచ్చాక ధీనిధిని చూసి రాజు “మిత్రుడా! ఇక నా జీవితానికి నీళ్లు వదలవలసిందే! ఇక మూడే మూడు రోజులు గడువు. అవీ వెనకటి రోజుల్లాగే గడినిపోతాయని నా నమ్మకం. బెదరిన జింక చూచే చూపులతో, విచారయుక్తంగా, నా ప్రేయసి నామీద ప్రసరింపజేసిన చూపులవల్లనే నా భావి నిశ్చయమైపోయింది. అయ్యో! ఆమె ఇంతటి సౌందర్యవతి, ఇంతటి జ్ఞానవతి కాకుండావుంటే బతికేపోదునుకదా! ఆమెలో ఈ రెండు గుణాలూ అతీతంగా వుండటమే నా వినాశానికి కారణమౌతున్నాయి. అగ్నివలె నన్ను దహిస్తున్న యీ చిత్త రువు ఇక నాకెందుకు?” అని అంటూ చిత్రంవైపు చూడనన్నా చూడకుండా ఉన్నాదావస్థలో ఆ రాత్రి వెళ్లబుచ్చాడు.

ప దు నా ల్గ వ రా త్రి

మరునాడు హేమప్రభుడు సగంప్రాణంతో వున్నట్లుగా కనబడి, మిత్రుడితోకూడా పగలల్లా తోటలో కాలంగడిపాడు. సాయంత్రం అయ్యాక మిత్రులిద్దరూ రాజకుమారి ఉద్యానవనానికి వెళ్లారు. వీరు వెళ్లేసరికి చంద్రకళాదేవి బంగారుచీరధరించి, వైఘార్యాలు కుట్టిన రవిక తొడుగుకొని, వాటికి తగిన ఆభరణాలూ, కిరీటమూ ధరించి ఉంది. ఆమె సంతోష, విచారాలను రెండింటినీ సూచించే చూపులతో రాజును చూసి, అతన్ని పరవశుని చేసింది. రాజు స్తబ్ధంగా శిలావేదికమీద కూలబడ్డాడు. తర్వాత ధీనిధి ముందుకు వచ్చి ఆమె యెదట నిలిచి యీ విధంగా ప్రారంభించాడు—

“రాజకుమారీ! ఒకవూళ్ళో కృతాకృతుడనే ఒక బ్రాహ్మణుడు ఉండేవాడు. అతడు తన కులధర్మాలను పూర్తిగా విడిచి, చెడుదారిని తిరగసాగాడు. ఎప్పుడుచూచినా, జూదగాళ్ళతోటీ, తాగుబోతులతోటీ, పంచ మహాపాతకులతోటీ వానికి పొత్తు. ఊద్రమంత్రాలు ఉపదేశంపొంది, అతను అర్ధరాత్రులందు శ్మశానాలలో నివసిస్తూ భూతభేతాళ సిశాచాలతో స్నేహం సంపాదించాడు.

ఒకనాటి రాత్రి ఒక భూతం చాలా ఆకలితో బాధపడుతూ యితడిని చూసి “ఆకలి దహిస్తున్నది. ఏదేనా మాంసం వెంటనే తీసుకురా. తీసుకురాకపోతే నిన్ను ముక్క-

ముక్కలుగా చీల్చివేస్తాను” అన్నది.

అందుకు ‘సరే నేను తీసుకువస్తాను; కాని వూరికే తీసుకురాను. దానికి నువ్వు ప్రతిఫలం ఏదన్నా ముట్టజెప్పాల్సి వుంటుంది’ అని అన్నాడు కృతాకృతుడు.

“అయితే, నువ్వు అప్పటికప్పుడు చంపిన బ్రాహ్మణుడి మాంసం తీసుకువచ్చి యిస్తే, చచ్చినవాళ్ళని లేచి కూచోపెట్టే మంత్రం చెప్తాను” అంది భూతం.

‘ఆ ప్రతిఫలం సరిపోదు’ అని అన్నాడు కృతాకృతుడు. తర్వాత యిద్దరూ యీ విషయంలో చాలాసేపు వాదులాడు కున్నారు.

చివరకి కృతాకృతుడు “నే నెలా విసిరి పడేసినా ఆటలో నాకు గెలుపు కలిగించే పాచికలజత కూడా ఇస్తే నువ్వుకోరిన మాంసం తెచ్చియిస్తా” నన్నాడు.

దానికి భూతం వొప్పుకొంది. కృతాకృతుడు పూళ్ళోకి వచ్చి, మార్గాంతరం ఏదీ కనబడకపోవడంచేత తన సోదరుణ్ణి హత్యచేసి, ఆ మాంసం భూతానికి అర్పించి, ప్రతిఫలంగా మృత కళ్ళేబరాన్ని బ్రతికించే మంత్రమూ, జోడుపాచికలూ తీసు కున్నాడు.

కొంచెంసేపయాక, కృతాకృతుడికి ఉబలాటం కలిగింది. తనకు భూతం చెప్పినమంత్రాల మహిమ యేమిటో, పాచికల మహత్తు ఏమిటో పరీక్షిద్దామని బుద్ధిపుట్టి, ఎక్కడి నుంచో ఒక చండాలుడి పీనుగుని శ్మశానానికి తెచ్చి, ఒకచోట పడుకోపెట్టి తనునేర్చిన మంత్రం ఉచ్చరింపసాగాడు. సగం మంత్రం ఉచ్చరించి, అస్థిరచిత్తుడు కావడంచేత మంత్రం పూర్తి

కాకుండానే ఆ పీనుగువేపు చూశాడు. సగంమంత్రం పని చేయడంవల్ల దానికి సగంప్రాణమే వచ్చింది. అనగా—ఎడమ కన్ను, ఎడమచేయూ, ఎడమకాలూ కదలజొచ్చినయి.

కుడి భాగానికి ఇంకా అప్పటికి ప్రాణం రాకపోవటాన్ని అది చలనంలేకుండా అలాగే వుండిపోయింది.

ఆ దృశ్యాన్ని చూడగానే బ్రాహ్మణుడికి భయం వేసింది. అతను బెంబేరుపడ్డాడు. ఆ గడవిడలో—అతడు తక్కిన సగంమంత్రమూ మరిచేపోయాడు. అటుతర్వాత భయపడి ఒక్క గెంతుగెంతి పరుగుచుక్కొన్నాడు.

కాని ఆ శవంకూడా త్రుళ్ళిపడ్డది. ప్రాణం రాని దాని కుడిభాగంలో ఒక భూతం ప్రవేశించడంచేత, ఆ శవం లేచి బొబ్బరిస్తూ, అస్పష్టంగా ‘అనధికకృత మకృతం’ అంటూ కృతాకృతుడిని వెంబడించింది.

అప్పుడది ఒక్క ఎడమకాలినే కదిలిస్తూ ఎడమ కను గుడ్డు తిప్పతూ వుంది.

కృతాకృతుడు భయంతో ఇంట్లోకి పోయి, పడకగదిలో దూరి తలుపులు వేసుకుని పడుకున్నాడు. నిద్రపట్టేసింది. కాని కొద్దిసేపట్లోనే ‘అనధికకృత మకృతం’ అనే భయంకరధ్వని అతనికి తెలివి తెప్పించింది.

కళ్ళు తెరిచిచూడగా ఎదట—భూతం ఆవేశించిన చండాలుని కళ్ళేబరం! తలుపులన్నీ తీసివున్నాయి. బ్రాహ్మణుడికి మీదిప్రాణాలు మీదికే ఎగిరిపోయాయి. పడకమీదినించి ఒక్క దుముకు దుమికి అతను మరోద్వారం మూలంగా అవతల పడి, చాలా దూరప్రదేశంలో వున్న మరోపట్టణం ప్రవే

శించాడు.

ఆ వూరు చేరి, అతడు 'ఒతుకు జీవుడా!' అనుకున్నాడు. ఆవూళ్ళో—అతడు తనకు భూతం యిచ్చిన పాచికలతో జూదం ఆడి, చాలా డబ్బు సంపాదించాడు. అక్కడ తాను సుఖస్తూ, ఇతరులకి యింతపెడుతూ వారిని తృప్తిపరుస్తూ వుండేవాడు.

ఇలా జరుగుతూ వుండగా, ఒకనాడు అతడు జూద గాళ్లమధ్యను పాచికలతో ఆడుతూవున్న సమయంలో చండాలుడి శవం అక్కడికి వచ్చింది. దాని కుడిభాగం కుల్లి కంపు కొడుతూ వుంది. అది ఎడమ కన్నుగ్రుడ్డు తీవ్వుతూ కోపంతో 'అనధికకృత మకృతం' అని బొబ్బరింప సాగింది.

కృతాకృతుడు భయంతో ఒక్కగెంతు గెంతి ఎదురుగా వున్న ద్వారంగుండా పరిగెత్తి ఆ వూరు విడిచి చాలాదూరం పోయి ఒక అడవిలో కొన్నిరోజులు తలదాచుకున్నాడు.

ఆ శవం మళ్లీ వస్తున్నదేమో అనే భయంతో బెదురుతూ వెనక్కి చూస్తూ తర్వాత మరో పట్టణానికి పోయాడు. వెనక జూదగాళ్ళకూటంలో వున్న అంతమందీ ఈ సన్నివేశం చూసి భయపడి ప్రాణాలు విడిచారు.

ఆ కొత్త వూరికి చేరుకొన్నాక కృతాకృతుడు జూదం ఆడి మళ్లీ బోలెడంత ధనం సంపాదించాడు. అది పెట్టుకొని తా ననుభవిస్తూ, ఇతరులకి దాన ధర్మాలు చేస్తూ సుఖంగా ఉంటూవుండగా, మళ్లీ అక్కడికి ఈ చండాళ శవం వచ్చి దాపరించింది.

దాని ఎడమ కన్నుగ్రుడ్డు తిరుగుతూ, ఎడమ కాలు

కదుల్తూ వుంది. కుడిభాగం కుళ్లి కంపుకొడుతూ, ఎముకలనుంచి మాంసం వేలాడుతూ వుంది. అది 'అనధికకృత మకృతం' అని అరుస్తూ వచ్చింది.

అప్పుడు కృతాకృతుడు మేడమీది గదిలో వున్నాడు. ఆ స్వరూపాన్ని చూసి, అతను గదిలోని వీధివైపు ద్వారం నుంచి తప్పకొని తలుపువేసి ముందు వసారాలో చేరుకున్నాడు. అయితే, ఆ శవం తలుపు తీసుకుని అతనివెంట పడింది.

వేరే దారిలేక కృతాకృతుడు ఆ వసారాలోంచి కిందికి గెంతవలసి వచ్చింది. అలా గెంతి ముక్కముక్కలయి వెంటనే అతడున్న మరణించాడు.

రాజపుత్రీ! ఇప్పుడు చెప్పు—ఆ శవం పలికిన మాటల అర్థమేమిటో?'' అని ధీనిధి ఊరుకున్నాడు.

చంద్రకళ ఇలా చెప్పింది: “ఇందులో పెద్ద సమస్య యేమున్నది? ప్రారంభించిన పని పూర్తిచేసే ధైర్యంలేని శక్తి హీనులకి దుఃఖమే కలుగుతుందని దాని భావం. అలాటి వాళ్ళు, వాళ్ళు చెయ్యవలసింది చేయక, తక్కువగానన్నా చేస్తారు; లేదా ఎక్కువగానై నా చేస్తారు. దానివల్ల ప్రయోజనం లేదు. అపాయమూ కలుగుతుంది. సత్ప్రవర్తకులు ఎప్పుడూ, పాపం అణుమాత్రమూ అంటని పనులనే ధైర్యంతో ఆచరిస్తారు. దుష్టులకీ మంచివారికీ కూడా వారివారి చేష్టలకి తగిన ప్రతిఫలం తప్పక ముడుతూనే వుంటుంది.

సత్కార్యం ఏది చెయ్యడానికీ ధైర్యంచాలని పిరికి పందలు వాళ్ల బలహీనతవల్ల దెబ్బతింటారు; పాపంతో కూడిన వారి ప్రవృత్తివల్ల ఇహానికీ, పరానికీ కూడా చెడతారు.”

ఇలా చెప్పి చంద్రకళ చూసీచూడనట్టుగా రాజును చూసి, వెళ్లిపోయింది. రాజు మనస్సు ఆమె వెంటబడింది. శరీరంమాత్రం మిత్రుడితోకూడా బసచేరుకుంది.

బసకు వచ్చాక రాజు ధీనిధితో యిలా అన్నాడు—
‘మిత్రుడా! నల్లత్రాచుకాటు విషం తలకు ఎక్కినట్లు చంద్రకళ చక్కదనమనే విషం నా తలకు ఎక్కింది. అది యిప్పుడు బాగా పనిచేస్తున్నది. ఇంక రెండురోజులే నా జీవితపరిమాణం! నువ్వు అడిగిన యీ రోజు ప్రశ్నకు ఆమె యిచ్చిన సమాధానమే నాకు కలగబోయే ఫలితాన్ని సూచిస్తూ వుంది. ఆమె అలా సమాధానం చెప్తుందని నేను మొదటనే అనుకున్నాను. ఆమె బుద్ధి కత్తిదారులాంటిది. అది సమస్యలను తెగగొట్టడమే కాకుండా, నా మనస్సుమీదకూడా గట్టిదెబ్బ వేస్తూ వుంది.’

ఇలా అంటూ అతడు నిరాశతో—పడుకోకుండానే ఆ రాత్రంతా గడపినాడు.

పదిహేనవ రాత్రి

హేమప్రభుడు ధీనిధి సహాయంతో మరునాడు సాయంత్రం

దాకా అతికష్టమీద గడిపి, మామూలుగా ఉద్యాన వనం చేరుకున్నాడు. అప్పటికే చంద్రకళాదేవి శిలావేదికమీద కూర్చునివుంది. ఆ దినం ఆమె తామ్రవర్ణంగల చీర ధరించి, చికిలీ చేసిన వెండితీగలతో కుట్టిన చక్కటి రవిక తొడుక్కొని వాటికి తగిన నగలూ, కిరీటమూ ధరించివుంది. రాజును చూసినప్పుడు ఆమె కళ్లు మెరిసాయి. ఆ కాంతిని చూసి అతడు దిగాలుపడి శిలావేదికపై కూలబడ్డాడు. ధీనిధి వెంటనే ముందుకు వచ్చి ఆమె యెదట నిలిచి యిలా ప్రారంభించాడు—

“రాజపుత్రీ! అప్పటిదాకా పెద్దల పోషణలో వుండి, గూడు కదలని ఒక చిన్న తేనెటీగకు సంచారం చెయ్యాలనీ, తన పెద్దలలాగే పూవుల మకరందం సంపాదించి, తేనె కూడబెట్టాలనీ బుద్ధిపుట్టింది.

అది బయల్దేరి వెళ్తుతూ వుండగా, అడవిలో ఒక చిన్న మడుగునందు ఒక ఎర్రతామరపువ్వు వికసించివుండడం చూచింది. దాని పరిమళం తేనెటీగను ఆకర్షించింది.

కాని యిది వెళ్లేసరికి తామరపువ్వు ముడుచుకుపోయి, తేనెటీగను లోపలికి రానియ్యలేదు.

ఆ పువ్వు తేనెటీగతో “ఓ తేనెటీగా! నువ్వు దాచ బెట్టినట్లు నా మకరందాన్ని ఉచితంగా తీసుకునిపోవాలని అను

కుంటున్నావు. నీకది కావలిస్తే దానికి బదులు ఏదన్నా ఇచ్చి మరీ తీసుకో” అన్నది.

తేనెటీగ ‘నీకేం తక్కువ ? నువ్విక్కడ వికసించి, చుట్టు పట్టులుకూడా అందంగా చేస్తున్నావు. నువ్వు పరిమళించి గాలికి కూడా సువాసన ఇస్తున్నావు గదా ! నీకు నేనేం ఇవ్వగలను ? ఐనా, నీకు కావాలిందేమిటి ?’ అన్నది.

అందుకు తామరపువ్వు ‘ఓ తెలివితక్కువదానా ! తేనె టీగవై ఉండీకూడా, నాకేంకావాలో తెలియకున్నదే నీకు ! వెళ్లిపో ! నాకేంకావాలో ఊహించి, తీసుకురా’ అన్నది.

తేనెటీగ జమ్ముమని ధ్వనిచేసుకొంటూ ఒక చెట్టు మొదట నేలమీద వున్న ఒక పేడపురుగువద్దకు పోయి ‘తామర పువ్వునకు ఏమికావాలో చెప్పు’మంటూ అడిగింది.

‘నేను చాలా పనితొందరలో వున్నాను ; నీ తామర పువ్వు గీమరపువ్వు ఏం కోరితే నాకేమి ?’ అని అనేసింది ఆ పేడపురుగు.

తేనెటీగ నిరాశతో పోతూ పోతూ, ఒక సాలెపురుగు గూడు కట్టుకుంటూవుండగా చూసి ‘ఓ సాలెపురుగా ! తామర పువ్వు ఏం కోరుతున్నదో చెప్పు’ అంది.

అది తన గూడు అల్లుకుంటూనే ‘వేరేంకావాలి ? బహుశా దానికి ఆహారంగా ఈగ కావలసివుంటుంది’ అంది.

తేనెటీగ మనసులో ‘ఈ సాలెపురుగు తనకి యిష్టమైనదే అన్నిటికీ యిష్టమవుతుందని అనుకుంటున్నది. ఇంతకూ దీన్ని అడగడమే పొరపాటు’ అనుకుని పోతూ పోతూ, ఒక మేఘాన్ని చూసి దానిని అడిగింది.

అది జవాబుగా 'వర్ష పు చినుకులు' అని చెప్పింది.

తేనెటీగ వెంటనే పువ్వుదగ్గరికి పోయి, మడుగులోని నీటిబిందువులు కొన్ని తామరపువ్వుమీద రాల్చింది.

ఆ పువ్వు 'ఇవా నాక్కావలసింది? నాకు వానసీశ్శు కావలిస్తే మేఘమే యిస్తుంది, లేదా మడుగు యిస్తుంది. నువ్వు యివ్వనక్కర్లేదు' అన్నది.

తర్వాత తేనెటీగ 'దేవుడా!' అంటూ పోయి లేతగడ్డి చిగుళ్ళమీద ప్రకాశిస్తూవున్న సూర్యకిరణాన్ని చూసి 'తామర పువ్వు ఏం కోరుతూవున్నదో చెప్పు' అని అడిగింది.

దానికి 'వేడిమి కావలసివుంటుందని అది చెప్పగా, తేనెటీగ ఎగిరివెళ్లి ఒక మిణుగురు పురుగుని తెచ్చి పువ్వుదగ్గర వుంచి, దానికి వేడి కలిగించడానికి యత్నించింది.

అది చూసి తామరపువ్వు 'ఓయీ! నాకు వేడిమి కావలిస్తే సూర్యకిరణమే యిస్తుంది. నువ్వివ్వనక్కర్లేదు. పో! మళ్ళీ ఆలోచించుకుని రా' అని అన్నది.

తేనెటీగ పోయి, ఒక చెట్టుకొమ్మమీద కునుకుతూ వున్న ఒక గుడ్లగూబ చెవిదగ్గర చేరి 'ఓయి గుడ్లగూబా! తామరపువ్వునకు ఏం కావలసివుంటుందో చెప్పు!' అన్నది.

అది కళ్ళు మూసుకునే 'నిద్ర' అంది.

తేనెటీగ తామరపువ్వుదగ్గరికి పోయి 'ఓ తామర పువ్వా! నేను జమ్మని ధ్వనిచేస్తూ, జోకొడతాను. గాలి తగిలే టట్లు నా రెక్కలతో విసురుతాను, హాయిగా నిద్రపో!' అన్నది. 'నాకు నిద్ర కావలిస్తే రాత్రే యిస్తుంది, నువ్వు యివ్వ నక్కర్లేదు. వెళ్లి మళ్ళీ యత్నించు' అన్నది పువ్వు.

తుమ్మెద నిరాశతో ఎగిరిపోయి అడవిలో తిరుగుతూ ‘అయ్యో! చపలచిత్త, పినాకి అయిన యీ తామరపువ్వు ఏమి కావాలని అంటుందో కదా!’ అని గట్టిగా అరుస్తూ, విచారించింది.

ఆ అడవిలో తపస్సు చేసుకుంటున్న ఒక మునికి దీని మాటలు వినబడ్డాయి. అతనికి అన్ని జంతువుల భాషలూ, పక్షుల భాషలూ తెలుసు. అతను తేనెటీగను దగ్గరకు పిలిచి ‘ఓ మందబుద్ధీ! తామరపూవు కోరుతున్నది యిదీ’ అంటూ, చెవిలో ఏమో చెప్పాడు. అతడు చెప్పిన తర్వాత తేనెటీగ సంతోషంతో పోయి, తామరపువ్వు కోరింది దానికిచ్చి, బదులుగా దానినుంచి మకరందం తీసుకుని వెళ్లిపోయింది.

రాజకుమారి! ఇప్పుడు చెప్పు, తేనెటీగ తామరపువ్వు నకు ఏమిటిచ్చిందో!’ అని ప్రశ్నించి వూరుకున్నాడు ధీనిధి. ఆమె సిగ్గుతో తలవంచుకుని, మెల్లగా ‘ముద్దు’ అని చెప్పి, రాజువైపు చూడకుండానే లేచి వెళ్లిపోయింది. రాజు మనస్సు మాత్రం ఆమెను విడువలేదు. తర్వాత మిత్రులిద్దరూ బసకు వచ్చేశారు.

బసకు వచ్చాక రాజు ధీనిధితో ‘మిత్రుడా! ఇంక మనకి మిగిలివున్నది ఒక్కదినమే. ఈ రోజున ఆమె యిచ్చిన జవాబునకు నా రాజ్యమంతా యిచ్చినా—తగిన పారితోషికం కాబోదు! ఇలాంటి జవాబు వచ్చినందువల్లనే నిన్ను నేను మన్నిస్తున్నాను. ఆమె సమాధానం చెప్పేటప్పుడు నా హృదయం చీలి పోయిందనుకో! చంద్రకళకు నామీద ఉపేక్షాభావం - అనిష్టత లేదని ఊహించుకోవడానికి యిప్పుడుకదా కొంచెం ధైర్యం కలి

గింది. కాని రేపటిదాకా, విరహాన్ని ఎలా తాళ్తుకోగలను? ఆమె చిత్రం నన్ను ఊరడించడానికి నిస్సారం అయిపోయింది. అది మొదట్లో చల్లదనాన్ని కలిగించినా, ఇప్పుడు హృదయతాపాన్ని కలిగించి, దాన్ని ఎక్కువ చేస్తూవున్నది' అని అంటూ, ఆ చిత్రాన్ని చూస్తూనే అతను నిద్రలేకుండా నిరుత్సాహంతో రాత్రి వెళ్ళబుచ్చాడు.

పదహారవ రాత్రి

మరునాడు రాజు ఒంటరిగానే తోటలో తిరిగాడు. అతనికి అంతా అయోమయంగా వుంది. సాయంత్రం ఐపోతుందని భీతాహం ఒకవేపూ, సాయంత్రం అయితే తన ప్రియురాలు కనబడుతుందనే ఉత్సాహం ఒకవేపూ—ఇలా మనస్సు రెండు చీలికలై వివిధభావాలతో కలతపడుతూవుంది.

అతడు వినాయకుణ్ణి తలచుకొని ‘ఓ గజాననా! మొదట నిన్ను పూజించే యీ ప్రయత్నానికి సిద్ధపడ్డాను. నువ్వు నన్ను మోసంచేశావు. నా దారిని అనుకూలపద్ధతికి తేకుండా, అడ్డు వేస్తూవున్నావు. చంద్రకళచేత చిక్కుప్రశ్నల కన్నీటికి సమాధానా లిప్పిస్తున్నావు. ఇది ధర్మంకాదు’ అని గణపతిని నిందించాడు.

తర్వాత కొంచెం యోచించి ‘ఇది అద్వైత ర్యపడవలసిన సమయంకాదు. కృతాకృతుడిలాగ నా యత్నాన్ని మధ్యలో ఎంతమాత్రమూ విడిచివెయ్యకూడదు. రాజకుమారి సమాధానం చెప్పడానికి సాధ్యంకాని సమస్యను ఏదయినా నాలంతట నేనే ఆలోచించాలి; అయితే—ధీనిధే కృతార్థుడు కాలేనప్పుడు నేనుమాత్రం కృతార్థుడనౌతానని నమ్మకమేమిటి? ఒకవేళ ఆమె సూక్ష్మబుద్ధిని తికమకలుపెట్టే ప్రశ్నలు వేయటం దేవుడివల్ల నప్రభుందేమోగాని, మానవమాత్రుడికి సాధ్యమయేటట్టు కనబడడంలేదు’ అని అనుకున్నాడు.

అటుతర్వాత హేమప్రభుడు సరస్వతీదేవిని తలచుకొని 'ఓ శారదాదేవి! నిన్నే శరణుచొచ్చాను. నువ్వే రక్షించాలి. నువ్వు దయవంచి, నా ప్రియురాలికి తాత్కాలికంగా మనస్సు తబ్బిబ్బయేటట్లయినా చెయ్యాలి! లేదా ఆమె బవాబు చెప్ప లేని చిక్కుప్రశ్న నాకు తోచేటట్లయినా చెయ్యాలి. ఈ ఉపకారం చేసేతీరాలి, జననీ!' అని మనసారా ప్రార్థించాడు.

సరస్వతీదేవికి రాజమీద దయ కలిగింది. అతని మనస్సులో ఒక ఆలోచనను కలిగించింది. అది తోచగానే, రాజు సంతోషంతో ఒక్క గెంతు గెంతి "అమ్మయ్య! దేవికి అనుగ్రహం కలిగింది. చంద్రకళ నాకు దక్కినట్టే" అని అనుకుని పరిగెత్తి ధీనిధిదగ్గరికి వెళ్లాడు.

అప్పుడు ధీనిధి - ఆ రోజున రాజకుమారిని అడగవలసిన ప్రశ్నను గురించే దీర్ఘంగా ఆలోచిస్తూ వున్నాడు. రాజు అతడిని చేరి 'మిత్రుడా! నీ ఆలోచన లిక కట్టిపెట్టు. ఈ సాయంత్రం చంద్రకళకు నేనే సమస్య యిస్తాను' అన్నాడు.

అందుకు ధీనిధి 'చాలా సంతోషం! కాని మనం మొదటే సాధకబాధకాలు ఆలోచించుకుని అడగడం మంచిది. నువ్వు అడగదలచిన సమస్య ఏదో ముందు నాతో చెప్పు' అన్నాడు.

రాజు నవ్వి, 'నాకు నేనే ఒక సమస్యను. ఇదే ఆమెను అడిగి, ఈ విషయంలో నేనేమి చెయ్యాలో చెప్పాలి అంటాను. ఆమె సమాధానం యిస్తుందిగదా! ఆ సమాధానాన్నే రేపు ఒక సమస్యగా మార్చి ప్రశ్నిస్తాను. దానికి ఆమె మరి సమాధానం చెప్పలేకపోతుంది. తప్పకుండా పట్ట వలలో చిక్కుకుం

టుంది' అని సంతోషంతో సమాధానం. యిచ్చాడు.

ధీనిధి ఇది విని 'మహారాజుకు జయం నిశ్చయం !
ప్రేమకు గల శక్తి చాలా అద్భుతమైనది ! శిలకుమోస్తరుగా -
అది ఒకప్పుడు బుద్ధిని మొద్దుబార చేస్తుంది ; ఒక్కొక్కప్పుడు
సుతీక్ష్ణంగానూ చేస్తుంది. ఇదివరకు ఏమీ తోచకుండా నిన్ను
అంధుణ్ణిగా చేసిన ఆ ప్రేమే, యిప్పుడు నీ కళ్ళను తెరిపించి,
నీ బుద్ధికి మహత్తర శక్తిని కలిగించింది. ఇన్నాళ్లు మన కాళ్ళ
దగ్గర - ఎదట వుండీకూడా మనం గమనించని వస్తువుమీద
యిప్పుడు హఠాత్తుగా దృష్టిపడింది ! నేనూ మొదటినుంచీ
రాజకుమారి హావభావాలను గమనిస్తూనే వున్నాను. ఆమెకు
కూడా నీమీద గాఢమైన ప్రేమ ఉన్నదని గ్రహించాను. అది
రోజురోజుకూ వృద్ధి అవుతూవుండడమూ తెలుసుకున్నాను. ఆ
రహస్యం నీకూ తెలుసును ; ఆమెఅంతట ఆమె సంతోషంతో
నీ వలలో పడుతుంది. నేను ప్రశ్నించేటప్పుడు ఆమె కఠినంగా
ఉన్నా, నీ విషయంలో పుష్పంవలె ఇట్టే మెత్తబడిపోవచ్చు.
ఏమంటే - ప్రేమ గలచోట అవలంబించే పద్ధతి వేరు. రాజా ! -
నీకు విజయం నిశ్చయం !' అన్నాడు ధీనిధి.

తర్వాత హేమప్రభుడు, ఎప్పుడు సాయంత్రం అవు
తుందా? ఎప్పుడు చంద్రకళను చూస్తామా? అనే తహతహతో
వుండగా ఎలాగై తేనేమి సాయంత్రం అయింది.

అప్పుడు ధీనిధి రాజుతో 'మిత్రుడా ! ఈ దినం నువ్వొ
క్కడవే రాజకుమారిదగ్గరికి వెళ్ళాలి. నీ వెంట నేను రాను.
నేటిదినం మాత్రం నేను దగ్గర వుండకుండా, దూరంగా వుంటేనే
నీకు గొప్ప వుపకారమని నమ్ము. మిత్రుడు దూరంగా వున్న

ప్పుడే - దగ్గర వున్నప్పటికీన్నా ఎక్కువ మైత్రి చూపి, ఎక్కువ ఉపకారంచేసిన ఘట్టాలు చాలా వున్నాయి. ఉదాహరణగా ఒక కథ చెప్తాను విను...' అన్నాడు.

అందుకు రాజు 'మిత్రమా! ఇది కథలు వినడానికి సమయంకాదు. ఈ దినం నువ్వు లేకుండా నేనొక్కడినే వెళ్లినా, ఒకవేళ సరస్వతీదేవీ వినాయకదేవుడూ అనుగ్రహిస్తే, నాకు విజయం కలగవచ్చు. అయితే, అది నా విజయం కాదనీ, నీ విజయమే అనీ నేను భావిస్తాను. యిన్నాళ్ళవరకూ నేను చంద్ర కళను చూడకుండా వున్న సమయంలో - విరహానికి గురియై మరణించకుండా నువ్వు నన్ను రక్షించావు. నేను విజయఖిరాన్ని అధిరోహించడానికి నీ కథలు నిచ్చినమెట్లవలె మహాపకారం చేశాయి' అని ధీనిధిని ప్రశంసించాడు.

ఆ మాటలకు ధీనిధి నవ్వి 'ప్రభూ! సరే కానీ, నువ్వి ప్పడు నా కథను వినకపోయినా, నేను కథచెప్పిన ఫలమూ, నువ్వు విన్న ఫలమూ లభించినట్లే తోస్తూవుంది నాకు. అన్నట్టు—రాజకుమారి నీకోసం ఎదురుచూస్తూ వుంటుంది. ఎదురుచూస్తూవుండడంవల్ల కోరిక వృద్ధి అవుతుంది. నువ్వు అదృష్టవంతుడివి! నీకు తప్పక జయం కలుగుతుంది. వెళ్లు వేగం' అని చెప్పి ప్రోత్సహించేస్తూ రాజును పంపివేశాడు.

వలపు : గెలుపు

అప్పటికే ఆలస్యమయిందని హేమప్రభుడు బయల్దేరి చాలా వేగంగా ఉద్యానవనం చేరుకున్నాడు. మధ్యదారిలో అతని కుడిభుజం అదిరింది. ఆ శుభశకునానికి సంతోషిస్తూ లోపలికి పోయేసరికి చంద్రకళాదేవి కొలువుకూటంనుంచి ఉద్యానవనంవేపు వస్తూ కనబడ్డది.

ఆమె నాటిదినం నీలిరంగుచీర ధరించి, రంగురంగుల రవిక తొడుగుకొనివుంది. ఆ రవికకు ఒకరకం సూర్యకాంత మణులు కుట్టివున్నాయి. ఆ దుస్తులకు తగిన నగలూ, కీరీటమూ ఆమె ధరించి వుంది.

“ఇంకా హేమప్రభుడు రాలేదే, ఎందుచేతా?” అనే ఆశ్రంతో, అతని రాకను తెలుసుకోవడానికి శిలావేదిక దిగి వస్తూవుండగా, అతడు ప్రత్యక్షమయ్యాడు.

అతన్ని చూడగానే చంద్రకళ సిగ్గుతో తల వంచుకుని, వెనక్కి వెళ్లిపోయింది. రాజు ఆమెదగ్గరికి వెళ్లి అభివందనం చేసి, “రాజకుమారి! ఒకానొకప్పుడు ఒక రాజు వుండేవాడు. అతడు అందకత్తె అయిన ఒక రాజకుమారిని వివాహం చేసుకో దలిచాడు. ఐతే, తాను సమాధానం చెప్పలేని ఒక సమస్య అడిగిన తర్వాతనే—అతడిని పెళ్లిచేసుకోవడం సాధ్యమని, ఆమె ఒక నియమం వర్పరచింది. నువ్వు గొప్ప ప్రతిభ కలదానవు కాబట్టి—యిప్పుడు చెప్పు—ఆ రాజు, ఆ రాజకుమారిని

ఏం ప్రశ్న అడగాలిసివుంటుందో” అన్నాడు.

ఈ ప్రశ్న విన్నవెంటనే చంద్రకళ ఆశ్చర్యపడింది. చివాలున లేచింది. తన మెడనున్న మణిహారాన్ని తీసి, అతని మెడలో వేసింది. వేసి, ఇలా అన్నది :

“మీ రూపం యీ నా మణిహారంలో వేల సంఖ్యలో ప్రతిబింబించేది. ఆ ప్రతిబింబం నాకన్నలలోనూ, తన్నూలంగా హృదయంలోనూ ప్రతిబింబించేది. మీ ఛాయ తప్ప నాకు మరొకటి కనబడేదేకాదు.”

ఇలా చెప్పి ఆమె తల వంచుకొన్నది.

హేమప్రభుడు ఆమె చెవిలో “నువ్వు నా హృదయాన్ని దొంగిలించావు. దొంగసొత్తు వుంచుకోరాదు కదా ! కనుక దాన్ని, సీరూపంలో నాకు తిరిగి ఇచ్చివేయాలి” అన్నాడు.

ఇలా అని నవ్వుతూ ఆమెను దగ్గరగా తీసుకున్నాడు. అప్పుడు చంద్రకళ “ఏమిటీ! నేను మీకు దక్కననే మీరు భయపడ్డారా?” అన్నది.

అందుకు హేమప్రభుడు ‘ప్రియా! నేను మృత్యువు నోట్లోంచి ఇప్పుడుకదా బయటపడ్డాను’ అన్నాడు.

ఆమె మెల్లిగా నవ్వుతూ ‘భయపడడానికి తగిన కారణం నాకు కనబడలేదు. ఒకవేళ నేను యీదినం మీప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పినా, రేపు జవాబు చెప్పదలచుకోనేలేదు. మీరు ఏమీ అడకుండా, నా పేరుమాత్రమే అడిగినా— నేను జవాబు చెప్పదలచుకోలేదు. రేపటిదాకా అతికష్టమీద కనిపెట్టుకొనివుండి—మీకోసం ఎదురుచూడాలనే నిశ్చయించు

కున్నాను' అన్నది.

ఈ మాటకు హేమప్రభుడు—‘ఎంతమోసం చేశావు! నువ్వు యిదివరకే సమాధానం చెప్పకుండా వుండి, నన్ను ఆ విరహావస్థనుంచి తప్పించి వుండకూడదూ?’ అన్నాడు.

ఆమె ‘మీలాగ నేనూ విరహావస్థ పడుతూనే వున్నాను. జవాబు చెప్పకుండా నేను ఎందుకు వూరుకోలేదో— నాకే తెలియదు. అయినా ఒక్క సంగతి! విషంలోనే అమృతం ఉన్నది. ఎలా అంటే—తమ ప్రియులు తమ కోసం బాధపడుతూ వుండడంలోనూ, వారు తమదగ్గిరకు వస్తే తిరస్కరించడంలోనూ, సాధారణంగా వనితలు సంతోషాన్ని పొందుతారు. అది వారి స్వభావం’ అని తన ఆంతర్యం వెల్లడించింది.

హేమప్రభుని ఆనందానికి మేరలేకపోయింది. ఆ తుణుముందే వారిద్దరూ గాంధర్వపద్ధతిని వివాహం చేసుకున్నారు.

కొద్దిరోజులు వినోదంగా అక్కడ కాలంగడిపిన తరువాత హేమప్రభుడు తన రాణితోనూ, ధీనిధితోనూ, చంద్రకళాదేవి పరివారంతోనూ, వస్తువాహనాలతోనూ తన రాజధానికి బయలుదేరాడు.

రాజు తెల్లని గుర్రంమీదా, రాణి నల్లని గుర్రంమీదా స్వారిచేస్తూ వచ్చారు. ఆ రెండుగుర్రాలూ మూర్తీభవించిన రాత్రింబగళ్ళవలె అందరి హృదయాలనూ ఆకర్షించాయి. వింతవింతల ప్రకృతిదృశ్యాలను చూస్తూ వినోదంగా ప్రయాణం చేసి, శ్రమ తెలియకుండా కొద్దిరోజులకల్లా వారు రాజధాని చేరుకున్నారు.

విజయంపొందిన తమ ప్రభువు, రాణిని వెంటబెట్టుకు వస్తూన్న సమాచారం చారులవల్ల మంత్రులకు ముందుగానే తెలిసింది. వారు పట్టణాన్ని బాగా అలంకరింపజేసి, మహా వైభవంతో ఎదురేగి గొప్ప మర్యాదలతో నూతన దంపతులను నగరంలో ప్రవేశపెట్టారు. తమ ప్రభువునకు, అందంలో అతనిని మించిన యువతి రాణిగా లభించినందుకు ప్రజలు మేరలేని ఆనందం పొందారు.

మొదట స్త్రీలంటే కిట్టని హేమప్రభుడు చంద్రకళా దేవికి అనుకూలంగా మనులుకొంటూ సమస్త సౌఖ్యాలూ అనుభవించి, రాజ్యాన్ని రామరాజ్యంగా పరిపాలించాడు.

జ య ప్ర సూ న ము లు

సంపాదకుడు :

శ్రీ మద్ధా విశ్వనాథము

*Bulusu Venkatarama
naick.*

విజయ-ఉగాది

1953

Dr. Janaraya Reddy.

యానికేతనము: పబ్లిషర్స్: మదరాసు 7.

ఆత్మజ్యోతి:

‘మానవసేవయే మాధవసేవ’
యను మహావాక్యమును సార్థకము
చేయు ఇరువురు యాత్రికుల చిత్ర
కథనము. ఈ కథలో ‘చిత్తము
శివునిమీద, భక్తి చెప్పలమీద’
అనెడి లోకోక్తిని ఆతిరమ్యముగ
చిత్రించి నాడు టాల్స్టాయ్.

ప్రేమాంజలి:

ముక్తిమార్గము చూపిన మూడు
నవ్వుల కథ. అమృతేత్యులగు
మహత్తర ప్రేమతత్వము ఈ
కథలో ఆత్మంత మహిమన్వితముగ
రూపితమైనది.

ప్రవాసి:

మాతృపూజాధ్యానతత్పరుడగు
ఒక దేశభక్తుని సాహసోదంతము.
అద్భుత సన్నివేశములు.

మానవలోకమునకు మహానీయ మార్గదర్శకుడు
టాల్స్టాయ్. ఆయన కథలు అన్నియు ఆదర్శ
ప్రాయములు, ప్రబోధకరములు. ప్రపంచ సాహిత్య
వేత్తలలో ప్రథితయశుడైన టాల్స్టాయ్ కథలకు
క్రింది గ్రంథములు చక్కని తెలుగు మార్పులు.

తెలుగుసేత : ముద్దా విశ్వనాథము

తూలిక:

మనోహర నీతికథా సప్తకము.
మధురములగు ఇందలి కథలకు
హృదయమొక భూమికయై,
ఆనందాకాశమున నాందోళించు
ననుట అతిశయోక్తికాదు.

చిత్రసీమ:

అహింసాధర్మ ప్రభావమును
ప్రదర్శించెడి అపూర్వగాథ. ఆధ్యా
త్మిక ప్రపక్తయగు టాల్స్టాయ్
సృష్టించిన ఈ కథలోని ఆదర్శము
లనే గాంధీమహాత్ముడు వాస్తవిక
జగత్తులో రూపొందిజేసి, ప్రపంచ
మునకు వెలుగుజూపినాడు.

శుభోదయము:

ఇందు శుభోదయము, అస్తమ
యము, పిల్లలు నేర్చిన పాఠము-
అను రమ్యములగు మూడు కథలు

కలవు. ఈ మూడు కథలును మానవ జీవితమునకు ఆవశ్యకమగు మూడు ముఖ్యమగు సందేశములను అందిచ్చుచున్నవి. పిల్లలకు నీతిదాయకములు, పెద్దలకు ఆనందదాయకములు.

దివ్యవాణి:

మనోజ్ఞమైన కథలు, గాథలు. ఇందలి 'గ్రీన్ డ్లా' కథ ఒకగొప్ప పరమార్థమును ప్రబోధము చేయుచున్నది. వివేకానందస్వామి జీవితములోని అద్భుత ఘట్టములను చదివియే తీరవలయు. చివర, కవి జీవితముకూడ చేర్చబడినది.

కర్త: కూచి నరసింహము

పంతులు, బి. ఏ.

జన్మభూమి:

జన్మభూమి, శృంగభంగము, స్వతంత్రమే స్వర్గలోకము, సంసారశాక, తోడిదొంగలు, వేదాంతి చిట్టెయ్యి అను ఆరు నాటి కల సంపుటి. ఆత్మజ్యోతి తరువాత ఇది జ్ఞానజ్యోతి యనుపించును.

రచన: ముద్దా విశ్వనాథము

సిరుమారా సాహసము:

మండ్లామండలములోని పతం ఘర్ ప్రాంతపు జానపదగాథ. పౌరుషప్రధానమైన ఒక రాకుమారుని సాహసకృత్యములు—ఆదర్శ సన్నివేశములు — మానవ మనఃప్రవృత్తులను ప్రదర్శించెడి విచిత్ర సంఘటనలు. మూడురంగుల ముఖచిత్రము. రెండురంగుల నిండుచిత్రాలు. ముచ్చటైన అచ్చు కూర్పు, ఎన్నో రేఖాచిత్రాలు. ఇటువంటి అద్భుతగాథ ఇంతకు పూర్వము తెలుగుభాషలో వెలువడియుండలేదు.

రచన: శ్రీహరి

రామచిలుక:

ఇందు—1. కోరిన ఫలం, 2. కామేశ్వరి కొడుకు, 3. పౌరపడిన ఘట్టాలు, 4. మనసులో మాట, 5. అతడు - మానవుడు, 6. విషానికి విషమే విరుగుడు, 7. రామచిలుక, అను నవరసభరితములగు ఏడు కథలున్నవి. మనోహరమగు త్రివర్ణ ముఖచిత్రము. ప్రతి శీర్షికకు రేఖాచిత్రము.

రచన: శ్రీవత్స

రచన :

ఎం.ఎస్.శాస్త్రి, బి. ఎస్. సి. (ఫార్మసీ)

★

ఎవ్వారి దివ్యచరితములు మానవజీవితమును క్రమమార్గమునకు మలిచి, పరివర్తనము కలిగింప శక్తిగలవో అట్టి పవిత్రమూర్తుల చిత్రగాథలు. ఏ మహిమాన్వితుల చరిత్రలు చదువరి హృద

యాంతరాశమున మెఱసి, వెలుగునిచ్చి, శాశ్వతముగ నచ్చుపడి ఉత్సుకతను పెంపొందించునో, అటువంటి సంతత స్మరణీయుల పరమార్థసాధకములగు చిత్రగాథలు. ఎన్నిసారులు విన్నను క్రొత్తగనె తోచుచుండెడి కల్యాణాత్మకమగు ఈ గాథలు తెలుగు సారస్వతమునకే క్రొత్తలు. ఈ శీర్షికలో తొలుదొల్ల ప్రపంచవిజేత అగు అలెగ్జాండరు చక్రవర్తిని గురించిన అపూర్వ గాథలు చిత్రితములయినవి.

అభిప్రాయములు :

"There is an element of hero-worship inherent in every human being. The lives of great men, it is often said, do remind us that we could make our lives sublime. Whether that is always true or not, stories of heroes' lives seldom fail to elate the young heart. It is, therefore, a good idea to present interesting and inspiring anecdotes from the adventurous and extraordinary life of Alexander the Great, in easy readable Telugu for the benefit of children. The selection of themes shows considerable discrimination on the author's part and the thirty-four anecdotes are full of human interest and are at the same time eminently representative of the life and message of the hero of Macedon who became the conqueror of the world—or more accurately that part of it which was known to him. The booklet is quite suitable for non-detailed study by lower form students. It can also be read for information or even sheer entertainment by the general reader, young or old."

“అమరగాథలు, పేరే ముచ్చటగ ఉన్నది. అవును. మహానీయుల దివ్య చరితములు కాశ్యతములు. వానికి నాశమనునది లేదుగదా. అమర గాథలు అమరగాథలే. ఎమ్. ఎస్. శాస్త్రిగారు వ్రాసిన అమరగాథలు అను పుస్తకమును ఆమూల్య గ్ర ముగా రెండు మూడు మారులు చదివితినీ. ఎంతకాలమునుండియో ఏ పాత్యపుస్తకమునందు చదివినను అలెగ్జాండరు యవనదేశపు చక్ర వర్తి అనియు, మహాపరాక్రమవంతు డనియు, హిందూ దేశముపై దండెత్తివచ్చి పురుషోత్తముని ఓడించెననియుమాత్రమే చదివితమి. కాని ఈ చిన్ని పుస్తకమునందు 35 శీర్షికలతో అలెగ్జాండరు జీవిత మంతయు వివరింపబడినది. ఈ విష యములు చదివినప్పుడు అలెగ్జాం డరు: కేవలము యుద్ధోన్మాదియైన రాజే గాదు, మాతృవిధేయుడు. గురువ్రాజాతత్పరుడు, మిత్రసత్కార ధారేయుడు, సేవకులయందు వాత్స ల్యము, శత్రువులయందు మిత్ర త్వము, ప్రజలయందు ప్రేమము చూపు ఉదార హృదయుడు,

వేదాంత జిజ్ఞాసగల జ్ఞాని, సమర తంత్రమెరిగిన శూరుడు, రాచ మర్యాదలెరిగిన దిట్ట. వేయి కల్పనా కథలు చదివినదానికంటె ఇట్టి మహా నీయుని జీవితచరిత్ర మొక్కటి చదివినందువల్ల కలిగెడి ఫలితము అనంతము. పుస్తకము పెద్దది కాక పోయినను అలెగ్జాండరు జీవితసార మంతయు పిడిచి తేటతేర్చి పాత్ర యందు పోసి అందించినట్లున్నది. పిన్నలు పెద్దలు ఎల్లరు చదువవల సిన పాత్రము.

గ్రాంథిక మని కలుపునుగాక వ్యవహారికమువలె పేలవముగాక ద్రాక్షాపాకమువంటి చక్కని తైలిలో వ్రాయబడిన ఈ పాత్రము నవలవలె చదువుట కింపుగొలుపు చున్నది.

పిన్నవయస్కుడైన ఈ రచ యిత ఇట్టి అమరగాథ లనేకము రచించి ఆంధ్రభాషామతల్లికి సరి కొత్త తోడవులు తోడుగుగాక యని ఆశించుచున్నాను.

బాపట్ల } కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మ
20-1-53.

JAYA - PRASOONAMULU

**THE INSPIRING AND CHARACTER-BUILDING SERIES OF
TELUGU BOOKS FOR THE SCHOOL, HOME AND LIBRARY**

Edited & Published by: Sri Mudda Viswanadham

